Länsförsäkringsgruppen

VERKSAMHETEN 2001

Innehåll

4 2001 i korthet

8 VD-/Ordförandekommentar

10 Idéerna bakom Länsförsäkringar

12 Omvärld och marknader

16 Finansförvaltning

18 Sparandemarknaden

28 Kunder och distribution

34 Sakförsäkring

42 Agria

44 Liv- och pensionsförsäkring

52 Bank

58 Fonder

62 Medarbetarna

64 IT i Länsförsäkringar

66 Humlegården

68 Internationella allianser

69 Mäklarservice

70 Länsförsäkringsbolagen

82 Länsförsäkringar AB

84 Styrelse Länsförsäkringar AB

86 Resultat- och balansräkningar

– Sakförsäkring
– Livförsäkringsbolaget
– Fondförsäkringsbolaget
– Bankkoncernen
– Fondförvaltningsbolaget

90 Ordlista

91 Adresser

92 Definitioner

Viktiga händelser 2001

Utvecklingen på världens aktiemarknader har påverkat Länsförsäkringars resultat negativt. Länsförsäkringar ökade marknadsandelarna inom sakförsäkring, bank och fond och har Sveriges mest nöjda kunder inom bank, sak- och livförsäkring. Under året uppnåddes stora imageframgångar; Länsförsäkringar blev Sveriges totalt femte starkaste varumärke. Svenska Brand och svenska delen av Allianz förvärvades under 2001.

Sakförsäkring

- Förstärkt marknadsledande position – marknadsandelen ökade till 28,4 procent.
- Det försäkringstekniska resultatet uppgick till –439 (82) Mkr. Inklusive värdeförändring i placeringstillgångarna blev rörelseresultatet –3 224 (–794) Mkr.

Liv- och fondförsäkring

- Årets resultat uppgick till –12,8 miljarder kronor, varav förändring i placeringstillgångarnas värde uppgick till –7,8 miljarder kronor. De senaste fem åren har den ackumulerade vinsten uppgått till 31 miljarder kronor.
- Strategiskt beslut om satsning på stora företag för att nå tjänstepensionsmarknaden.

Bankverksamhet

- Huvudbanksstrategi fastställd med kompletta banktjänster för privatpersoner och lantbrukare.
- Satsning på fler bankkontor – totalt nu 75 kontor i landet.

Fondförvaltning

- Ökad marknadsandel.

Händelser efter årsskiftet

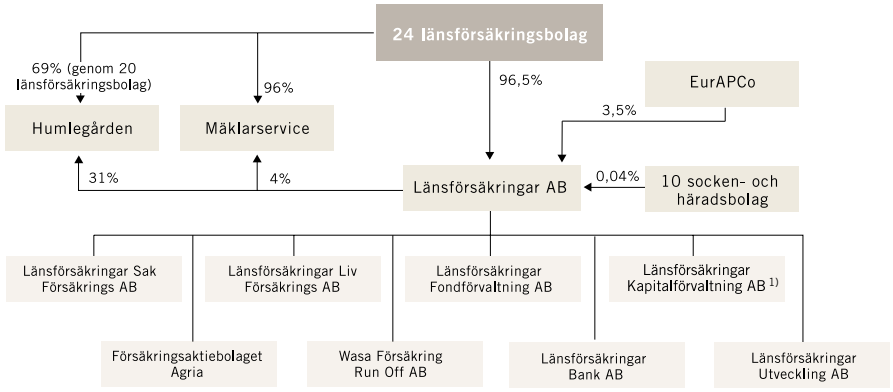
Länsförsäkringar och en av världens ledande kapitalförvaltare ABN AMRO, tecknade i mars 2002 avtal om ett samarbete gällande Länsförsäkringars kapitalförvaltning. Avtalet innebär att ABN AMRO kommer att sköta den löpande förvaltningen av huvuddelen av Länsförsäkringars tillgångar från cirka 600 000 livförsäkringskunder och cirka 200 000 fondkunder.

Till Innehåll

Lokal förankring

Länsförsäkringars struktur med 24 självständiga och kundägda länsförsäkringsbolag bygger på en stark tilltro till den lokala närvaron. För att ytterligare uppnå skalfördelar och stärka det lokala konceptet samverkar de 24 länsförsäkringsbolagen i det gemensamt ägda Länsförsäkringar AB.

1) I mars 2002 ingicks avtal med ABN AMRO om förvaltning av Länsförsäkringars placeringstillgångar.

Definitioner

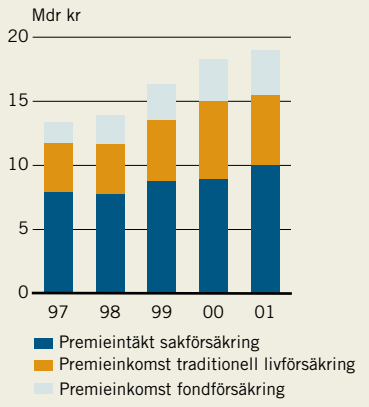
Länsförsäkringsbolag
24 lokala, självständiga och kundägda försäkringsbolag. Bedriver försäkringsverksamhet inom visst geografiskt område. Svarar för praktiskt taget all kundkontakt inom samtliga verksamhetsområden i gruppen.

Länsförsäkringar
De 24 länsförsäkringsbolagen och Länsförsäkringar AB i samverkan.

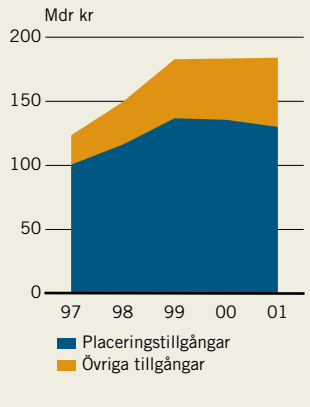
Länsförsäkringar AB
Moderbolag i en finansiell koncern som huvudsakligen ägs av de 24 länsförsäkringsbolagen (96,5 procent) och EurAPCo (3,5 procent). Koncernen ger service till länsförsäkringsbolagen inom följande ansvarsområden: Sakförsäkring samt – genom dotterbolag – livförsäkring, bank, fond, kapitalförvaltning och djurförsäkring. Koncernen ansvarar också för gruppens utvecklingsverksamhet.

För definitioner av övriga bolag och verksamheter, se sidan 92.

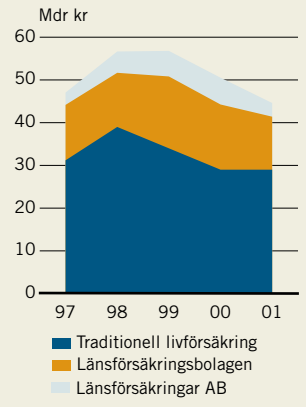
Intäkter

Tillgångar

Konsolideringskapital

Till Innehåll

2001 i korthet

Länsförsäkringar köpte Svenska Brand

Konkurrensverket godkände i mitten av april Länsförsäkringars köp av det noterade försäkringsbolaget Svenska Brand. Svenska Brands totala premievolym uppgick till cirka 300 Mkr med företags- och fastighetsförsäkringar som bolagets kärnverksamhet. Genom förvärvet fick Länsförsäkringar en bredare bas för tillväxt i storstadsområden och premievolymen ökade med 15 procent i Stockholm. Genom förvärvet blev Länsförsäkringar också marknadsledande inom sjukvårdsförsäkringar.

Svenska Brands försäkringsrörelse har under året integrerats i Länsförsäkringar. Sakförsäkringsrörelsen (företag, fastighet och hem) har förts till länsförsäkringsbolagen efter kundernas geografiska hemort. Svenska Brands övriga försäkringsrörelse har förts till Länsförsäkringar Sak Försäkrings AB.

Förvärv av Allianz svenska bestånd

Länsförsäkringar förvärvade under sommaren Allianz svenska försäkringsbestånd från danska ALKA forsikring. Försäkringsbeståndet – med en premievolym om 134 Mkr – finns över hela landet, men har sin tyngdpunkt i Stockholm, Göteborg och Jönköping.

På väg mot ett bredare Länsförsäkringar

Året präglades av arbetet med att bredda varumärket Länsförsäkringar. Målbilden är att kunder och omvärld ska förknippa Länsförsäkringar lika starkt med finansiella tjänster som med sakförsäkring. Under året antogs en gemensam varumärkesstrategi som slår fast att Länsförsäkringar under ett varumärke, i form av de 24 länsförsäkringsbolagen och det samlande namnet Länsförsäkringar, ska erbjuda finansiella tjänster och hela spektrat av försäkringar. Under 2001 märktes en mycket positiv utveckling av kännedomen om Länsförsäkringars varumärke, särskilt inom sparandeområdet.

Till Innehåll

Först i världen med producentansvars-försäkring för bilar

Länsförsäkringar tecknade i april världens första avtal om en producentansvarsförsäkring för bilar. Avtalet slöts med Olle Olsson Bolagen, som är generalagent för Mazda och Suzuki i Sverige. Försäkringen underlättar en miljöanpassad produktutveckling i och med att produkter som enkelt kan återvinnas får en lägre premie. Samtidigt är den en garanti för att pengar finns för att ta hand om produkten när den är uttjänt.

Wasanamnet utfasat

Namnet Wasa, som levt kvar sedan samgåendet mellan Länsförsäkringar och Wasa, fasades ut under året och Länsförsäkringar kom att heta Länsförsäkringar och inget annat. Moderbolaget i de gemensamma verksamheterna namnändrades år 2000 till Länsförsäkringar AB och dotterbolagen släppte Wasabeteckningen under 2001 och namnen blev Länsförsäkringar Liv, Sak, Bank respektive Fonder.

Länsförsäkringar som huvudbank

Under våren började Länsförsäkringar marknadsföra sitt vardagsekonomierbjudande. Det är samlingsnamnet på produkter och tjänster som gör det möjligt för privatpersoner och lantbrukare att hantera sin vardagsekonomi genom Länsförsäkringars bank. I och med detta lämnade Länsförsäkringar nischbanksfacket och utgör numera ett huvudbanksalternativ. Banken fick under året utmärkelsen Årets uppstickare av tidningen Privata Affärer och hade Sveriges mest nöjda kunder bland rikstäckande banker enligt Svenskt Kvalitetsindex.

Många oroar sig för brott

Över hälften av kvinnorna undviker att gå ut ensamma på kvällar och nätter för att de är rädda för att bli utsatta för brott eller överfall.

Det visade bland annat LänsUndersökningen som presenterades för första gången i augusti. Länsförsäkringars undersökning är Sveriges hittills mest omfattande studie av skadeförebyggande åtgärder och upplevd oro.

Svenskarna satsar på säkrare sparformer

Det osäkra ekonomiska läget gör att svenskarna viktar om och söker sig till säkrare sparformer. Ränte- och blandfonder ökar i popularitet. Det visade Länsförsäkringars undersökning LänsSpar när den presenterades i maj. Andelen sparare som det närmaste halvåret tänkte öka sitt sparande i aktier hade minskat med en tredjedel jämfört med resultatet i LänsSparundersökningen från december 2000. Den LänsSparrapport som presenterades i november visade att trenden håller i sig. Antalet svenskar som då sa att de ska minska sitt sparande i aktier var större än antalet som ska öka det. Samtidigt hade andelen som på sikt planerar att öka sitt sparande på bankkonto och i försäkringar ökat. Undersökningen gjordes efter terrorattackerna i USA.

Ny ordförande för det gemensamma bolaget

Vid Länsförsäkringar ABs bolagsstämma i Växjö i maj valdes Hans Jonsson till ny styrelseordförande efter Jan Sparr. 52-årige Hans Jonsson var mellan 1995 och 2001 förbundsordförande i Lantbrukarnas Riksförbund, LRF. Hans Jonsson valdes under året också till ny ordförande för Länsförsäkringar Skaraborg.

Upphandling i grupp

Allt fler företag börjar gå samman för att förhandla fram billigare och bättre pensionslösningar för sina anställda. Alfa Laval, Axfood, Peab, Posten, Sydkraft och Tetra Pak är exempel på företag som gemensamt slöt avtal med ett antal leverantörer på marknaden. Länsförsäkringar är en av huvudleverantörerna i det så kallade UIG-konceptet (Upphandling i Grupp). Syftet med UIG-konceptet är att skapa effektivitetsvinster hos såväl leverantör som kund, bland annat genom minskade kostnader för administration.

Till Innehåll

Länsförsäkringar erbjuder ett av marknadens bästa bolån

Länsförsäkringar lanserade under året bottenlån i egen regi. Länsförsäkringar Hypotek ersätter successivt samarbetet med SBAB. Bolåneräntorna är bland marknadens lägsta och belåningsgraden på bottenlån är 75 procent, mot tidigare 70 procent. De hemförsäkringskunder som också blir bolånekunder i Länsförsäkringar får dessutom sänkt hemförsäkringspremie.

Ny chef för livförsäkringsdivisionen

1 augusti efterträddes Lars Rosén av Hans Benndorf som chef för livförsäkringsdivisionen i Länsförsäkringar AB. Den 47-årige ekonomie doktorn och kappseglaren Hans Benndorf kom närmast från chefsstolen på Postbanken.

Snabba beslut efter kravallerna

Redan innan EU:s toppmöte i Göteborg i juni hade Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän beslutat att ersätta skador, även om de uppkommit vid en uppploppsliknande situation. Enligt en force majeure-paragraf i försäkringsvillkoren kan sådana situationer annars undantas. Men bolaget fattade beslut om att ersätta och kunde snabbt meddela detta till de drabbade, bland annat restaurang- och butiksägare. Flertalet konkurrenter hade direkt efter händelsen ingen klar ståndpunkt. Så småningom bestämde alla försäkringsbolag att betala ut ersättning.

2001 blev utmärkelsernas år

Svenskt Kvalitetsindex som årligen sammanställs av Handelshögskolan i Stockholm visar ännu en gång att Länsförsäkringar har Sveriges mest nöjda kunder inom bank och försäkring. För sak- och livförsäkringsverksamheten befäster resultatet föregående års kvalitetsbetyg. För bankverksamheten är det första gången som undersökningen brutits ned på de mindre bankerna och Länsförsäkringar fick högsta betyg bland de som är rikstäckande. Länsförsäkringar har haft de mest nöjda kunderna på privatmarknaden tio år i rad och har på företagsmarknaden inom sakförsäkring legat i topp sedan 1994.

Året har kantats av kvalitetsbevis för Länsförsäkringar. Utmärkelsen ”Årets uppstickare” för Länsförsäkringars bank kom från Privata Affärer och i Veckans Affärers årliga varumärkesmätning utnämndes Länsförsäkringar till näst starkaste varumärke inom försäkring och finansiella tjänster. International Business Survey´s imageundersökning gav en femteplats bland landets konsumenter; inget annat försäkringsbolag och ingen annan bank fanns med på 20-i-topp-listan. Beslutsfattare i svenska företag rankade Länsförsäkringar som nummer sju i en imageundersökning gjord av Image International Survey. Som attraktiv arbetsgivare avancerade Länsförsäkringar från en 29:e plats år 2000 till en elfteplats 2001. Den övergripande varumärkeskommunikationen har prisats vid ett flertal tillfällen. Agria fick priset Web Service Award för bästa webbplats. Vid den prestigefyllda europeiska reklamtävlingen Eurobest belönades filmen Fängelset med guldet i filmklassen för finansiell reklam. Vid en prisutdelning i London fick Länsförsäkringar även ta emot priset Epica Awards för samma film. Vid årsskiftet utsågs Christer Baldhagen, Länsförsäkringar ABs informationsdirektör, av tidningen Info till Årets Marknadsförare 2001.

Strategi för tillväxt

Framgångarna på marknaden fortsatte för Länsförsäkringar under 2001. Tillväxten inom sakförsäkring och bank ledde till ökade marknadsandelar och kraftig tillströmning av nya kunder. Satsningen på bank fortsatte och markerades särskilt genom att nischbanksstrategin övergavs. Istället har vi nu ett fullsortimentserbjudande till privatpersoner och lantbrukare. Resultatmässigt blev 2001 ett mycket svagt år till följd av utvecklingen på de finansiella marknaderna.

Länsförsäkringar ska fortsätta att växa lokalt med ett brett sortiment. Tillväxten sker i respektive länsförsäkringsbolags verksamhetsområde, inom vilket det lokala bolaget uppträder som lokalt sak- och livförsäkringsbolag och som lokal bank. Länsförsäkringar är den enda aktör i Sverige som kan erbjuda bank- och försäkringstjänster till privatpersoner och sak- och livförsäkringstjänster till företagare. Alla våra produkter och tjänster är samlade under det gemensamma namnet Länsförsäkringar eller det lokala länsförsäkringsbolagets namn. Under året har vi tydliggjort erbjudandet till kund genom att vi nu har ett varumärke för hela vårt produktutbud. Länsförsäkringars strategiska inriktning omfattar även strategier för tillväxt på sakförsäkringsmarknaden, konceptet Bank & Försäkring, tillväxt på livförsäkringsmarknaden och då framför allt inom tjänstepensioner samt för hur framtidens kapitalförvaltning ska skötas.

Länsförsäkringar har två unika tillgångar på marknaden. Den första är länsförsäkringsidén som fastslår att vi är en federation bestående av lokala bolag i samverkan med kunden som ägare. Den andra unika tillgången är just våra kunder. Vi har 1,8 miljoner sakförsäkringskunder som utgör huvuddelen av våra 2,6 miljoner privatkunder. Sakförsäkringskunderna är sedan drygt 10 år Sveriges mest nöjda kunder. De blir allt mer nöjda ju längre de varit kunder och ju mer kontakt de har med det lokala länsförsäkringsbolaget. De mest nöjda kunderna är de som drabbats av en skada, vilket beror på Länsförsäkringars lokala närvaro med snabba beslut, åtgärder och personlig service.

Sakförsäkringskunderna utgör basen för vår breddning av varumärket och våra tillväxtambitioner inom det finansiella området. Länsförsäkringar ska växa inom alla produktområden, framför allt genom att befintliga kunder väljer flera av våra produkter.

Sakförsäkring inte en mogen marknad

På den marknad som en del felaktigt kallar ”mogen” fortsatte Länsförsäkringar att ta marknadsandelar inom nästan alla delområden. Närmare 200 000 nya sakförsäkringskunder tillkom under året. 22 av 24 lokala länsförsäkringsbolag är marknadsledande inom det egna länet. På nationell nivå har Länsförsäkringar nästan 30 procent av marknaden och är cirka 10 procentenheter större än närmaste konkurrent. Trots detta har vi fortsatta tillväxtambitioner inom sakförsäkring. Tillväxten ska framför allt ske genom de nya marknader som öppnar sig inom hälso- och välfärdsområdet och inom miljöområdet. Vi ska även växa i Stockholmsområdet, där marknadsandelen är cirka 10 procentenheter lägre än den är nationellt.

Köpet under året av det noterade försäkringsbolaget Svenska Brand skedde just för att öka marknadsandelen i Stockholm och kompetensen inom hälsoområdet och Länsförsäkringar är nu marknadsledande inom sjukvårdsförsäkringar, en marknad som vi bedömer har en mycket stor tillväxtpotential. Under året tecknade Länsförsäkringar världens första producentansvarsförsäkring med den svenska generalagenten för Mazda och Suzuki och vi förbereder oss inför den förväntade nya lagstiftningen med krav på producenterna att svara för återvinning av framför allt hushålls- och elprodukter.

Bank & Försäkring

Vår bankverksamhet kommer att fortsätta att utvecklas med allt fler produkter och tjänster. Tillväxtambitionerna är stora och vi bedömer att i slutet av 2003 ska vi ha en marknadsandel om 5 procent. Bankverksamheten spelar en huvudroll i arbetet med att bredda vårt varumärke, där strategin är att sälja våra finansiella tjänster, framför allt till befintliga sakförsäkringskunder.

Bankprodukter fungerar ofta som en dörröppnare för en vidare finansiell relation. Strategin att bredda sortimentet för att kunna vara huvudbank för våra privatkunder handlar således inte bara om just bank, utan lika

Till Innehåll

mycket om den fortsatta försäljningen av livförsäkrings- och fondprodukter.

Breddningen av varumärket Länsförsäkringar har som mål att vi ska uppfattas som ledande inom finansiella tjänster, vilket är den position varumärket redan har inom sakförsäkring. Breddningen sker dock inte utifrån ett produktperspektiv, utan med ett erbjudande från Länsförsäkringar som omfattar både bank och försäkring. Breddningen kommer allt mer att utgå från ett renodlat kundperspektiv. Det handlar om att erbjuda kunderna heltäckande lösningar för olika skeenden av livet. Villaägare är en strategisk målgrupp för Länsförsäkringar och vi kommer erbjuda dem koncept som omfattar bland annat försäkring, lån och livskydd.

Med ABN AMRO blir vi lokala i hela världen

För att vi även i framtiden ska kunna erbjuda våra livförsäkrings- och fondkunder en hög och trygg avkastning har vi förberett oss för den allt ökande takten av globala placeringar genom samarbetet med ABN AMRO. I slutet av detta år räknar vi med att cirka 60 procent av våra placeringar kommer att ske i internationella värdepapper och andelen ökar. För att kunna göra bra placeringar i valet mellan branscher, regioner och företag krävs lokal och global kompetens. Den kan vi inte bygga själva till rimliga kostnader utan har därför, för kundernas bästa, ingått samarbete med en ledande global aktör med lokal kompetens. Samarbetet med ABN AMRO markerar också det första steget med att erbjuda våra kunder fonder från externa leverantörer, vilket leder till ett kraftigt ökad utbud.

Satsning på företag ger privatkunder

Trots ökad försäljning minskade marknadsandelarna på liv- och pensionsförsäkringsområdet, vilket beror på att vi hittills inte fokuserat på de större företagen. Vi ser nu hur företagen håller på att bli kundmötesplatser där vi också får kontakt med de anställda som privatpersoner. Länsförsäkringar har en stark position hos mindre företag med högst 9 anställda, med en marknadsandel nära 15 procent. Tillväxten finns dock inom större företag. Under 2001 fattades därför beslut om att satsa på företag med fler än 50 anställda. Satsningen syftar till att växa på tjänstepensionsmarknaden, men den skapar också förutsättningar för att växa på privatmarknaden genom att vi når företagens anställda.

Kraftiga vinster och kraftig förlust

Efter fem år med starka resultat, ackumulerat 31 miljarder kronor i livförsäkringsrörelsen och 13 miljarder kronor i sakförsäkringsrörelsen, visade 2001 negativa resultat beroende på de finansiella marknadernas utveckling. Försäkringsverksamhet är långsiktig till sin natur. Kunderna sparar i pensionsförsäkringar i tiotals år och betalar premier för sakförsäkringar år efter år utan att behöva utnyttja den. Det ger de 24 länsförsäkringsbolagen möjlighet att bygga upp kapitalbasen och att under år av lägre kapitalavkastning fortsätta erbjuda konkurrenskraftiga premier. Det ger också möjligheten att upprätthålla den höga personliga servicegraden och samtidigt intensifiera satsningen inom finansiella tjänster som bank, livförsäkring och fond.

Länsförsäkringars affärsidé har inneburit att vi har Sveriges mest nöjda bank- och försäkringskunder. Vi har också ett av Sveriges starkaste varumärken inom alla kategorier och har under året kraftigt förstärkt bilden och kännedomen om oss. Länsförsäkringar finns även bland de företag med mest nöjda medarbetare och rankas som en av Sveriges mest attraktiva arbetsgivare. Med detta strukturkapital står sig Länsförsäkringsgruppen mycket stark.

Stockholm den 19 mars 2002

Gunnar Kinch
Ordförande Länsförsäkringsbolagens förening

Tommy Persson
VD Länsförsäkringsbolagens förening

Idéerna bakom Länsförsäkringar

Länsförsäkringar är en federation i förändring. I ett Sverige där många aktörer väljer en tydlig uppdelning av sakförsäkring och finansiella tjänster, gör Länsförsäkringar tvärtom. Under ett och samma varumärke erbjuder de 24 länsförsäkringsbolagen kunderna ett brett utbud av finansiella tjänster och försäkringar.

Länsförsäkring Kronoberg var under 2001 först ut med att fylla 200 år – och bolaget följs nu av bolag efter bolag inom Länsförsäkringar. De grundläggande idéer som under två sekel har utvecklats och anpassats till samtiden är giltiga än idag. Tiden har snarare bara bevisat styrkan i en organisation och affärsmodell som utgår från lokala, självständiga och kundägda länsförsäkringsbolag i frivillig samverkan.

Frivillig samverkan

Samverkan inom det moderna Länsförsäkringar har successivt vuxit fram, från att från början ha varit inriktat på erfarenhetsutbyte och återförsäkring till att omfatta även gemensam affärsverksamhet. Alltsedan samarbetet formaliserades när Landsbygdens ömsesidiga brandförsäkringsbolags förening bildades 1917 har den bärande idén varit att bedriva verksamheten så nära kunden som möjligt. Inom Länsförsäkringar finns en samsyn att det är den lokala närheten och självständigheten som varit avgörande för framgångarna. Beslut som är viktiga för kunden fattas nära kunden. Det lokala länsförsäkringsbolagets stämma och styrelse är högsta beslutande instanser i frågor som rör

länsförsäkringsbolagets verksamhet. Ytterst styr kunderna genom att de utser stämmofullmäktige och styrelsen. Självständigheten innebär också bland annat att varje enskilt länsförsäkringsbolag har en egen resultat- och balansräkning. All samverkan mellan länsförsäkringsbolagen är därmed frivillig och den federativa organisationsformen grundas på denna självständighet.

Ömsesidigheten

Länsförsäkringsbolagen är ömsesidiga, vilket innebär att de ägs av sina sakförsäkringskunder. Bolagets vinst tillfaller därför i sin helhet kunderna genom återbäring och genom kredituppbyggnad. Rekordåret 1999 fick länsförsäkringsbolagens kunder en återbäring på sammanlagt 860 Mkr. Länsförsäkringars livförsäkringsbolag ägs av sakförsäkringsverksamheten och drivs enligt ömsesidiga principer, vilket medför att all avkastning går tillbaka till försäkringstagarna.

Samverkan genom Länsförsäkringar AB

Samverkan mellan de 24 länsförsäkringsbolagen sker genom det gemensamt ägda Länsförsäkringar AB med dotterbolag. Bolaget bildades 1936 för att tillgodose länsförsäkringsbolagens behov av återförsäkring. Att ansvara för det interna återförsäkringssystemet är fortfarande en viktig uppgift, men med åren har allt större gemensamma resurser byggts upp. Länsförsäkringar ABs uppgift är att skapa förutsättningar för länsförsäkringsbolagen att bli framgångsrika på sina respektive marknader. Länsförsäkringar AB är moderbolag i en koncern med verksamheter inom livförsäkring, fond, bank, sakförsäkring, run-off,

Till Innehåll

utveckling samt djur- och grödaförsäkring genom Agria. Härifrån drivs gemensamma utvecklingsfrågor och här finns specialistkompetens inom bland annat försäkring, finansiella tjänster, IT och marknadskommunikation.

Länsförsäkringsbolagen bestämmer vad den gemensamma verksamheten i Länsförsäkringar AB ska omfatta. Detta framgår av ett konsortialavtal och preciseras i Länsförsäkringar ABs styrelses riktlinjer för verksamheten. Denna inriktning kan förändras över tiden i enlighet med länsförsäkringsbolagens önskemål.

Lokalt och gemensamt

Utgångspunkten för samarbetet inom Länsförsäkringar är att så stor del som möjligt av verksamheten ska drivas av de lokala bolagen. I princip alla kundkontakter sker hos länsförsäkringsbolagen. Samtidigt är stordriftsfördelarna omfattande inom försäkring och finansiella tjänster varför koncessionen för många försäkringsgrenar, liksom oktrojen för bankverksamheten, finns hos det gemensamt ägda Länsförsäkringar AB. Grundtanken i länsförsäkringskonceptet är att länets invånare och företag ska få all slags försäkrings- och bankservice genom det lokala bolaget.

Beslut grundade på konsensus

Länsförsäkringsidén, att lokala, självständiga och kundägda försäkringsbolag frivilligt samverkar, ställer också stora krav på förankring av gemensamma beslut. Länsförsäkringsbolagens självständighet innebär att beslut som gäller för, eller påverkar alla bolag i Länsförsäkringar måste vara grundade på konsensus. Detta ställer särskilda krav på beslutsfattandet i den gemensamma verksamheten. Det ställer också särskilda krav på länsförsäkringsbolagen som valt att frivilligt samverka i en federation. Principen innebär ett åtagande från samtliga länsförsäkringsbolag att sträva efter att finna gemensamma lösningar även i de fall där det råder delade uppfattningar inom Länsförsäkringar.

Ett bredare Länsförsäkringar

Länsförsäkringar har tillsammans närmare 2,8 miljoner kunder och inget varumärke på den svenska försäkringsmarknaden är starkare. Inget varumärke är heller så starkt förknippat med sakförsäkring. Breddningen av varumärket pågår, med målsättningen att Länsförsäkringar inom några år ska vara lika stark inom spar- och låneområdet som inom sakförsäkring. Enkelhet, närhet och lokal beslutskraft, som byggt framgångarna inom sakförsäkring, översätts till de finansiella tjänsterna.

Fallande börser och vikande efterfrågan under ett av de mest omtumlande åren på länge.

Till Innehåll

Lågkonjunkturen fördjupades under 2001. Efterfrågan har vikt på de flesta marknader och börserna föll. Centralbankerna har sänkt styrräntorna för att motverka en kraftig och utdragen lågkonjunktur. Till detta ska läggas terrorattackerna i USA den 11 september. I första hand var detta förstås en mänsklig tragedi, men det politiskt känsliga läge som uppstod ökade också osäkerheten generellt.

Redan mot slutet av 2001 syntes en del tecken på att en konjunkturvändning var nära förestående. Vändningen väntas komma först i den amerikanska ekonomin. Efter 1990-talets konjunkturuppgång i USA har inledningen på 2000-talet varit betydligt sämre. År 2000 gav visserligen i genomsnitt en hög tillväxt, men redan då varslades om sämre tider. Från en tillväxt på i genomsnitt drygt 3,5 procent under perioden 1992–2000 föll tillväxttakten tillbaka till endast 1 procent under 2001. Visserligen finns det tecken på att den amerikanska ekonomin nu vänder, men först under andra halvåret väntas detta avspeglas i produktionen. Det betyder i sin tur att tillväxten för 2002 sannolikt blir fortsatt låg, följt av ett betydligt starkare 2003.

Amerikanska företag har brottats med lägre vinstmarginaler och sämre efterfrågan. Företagen har därför dragit ned på lagren, och kapacitetsutnyttjandet är på historiskt låga nivåer. Det betyder att när efterfrågan ökar kommer företagen att så småningom ha behov av att och vilja göra nyinvesteringar, framför allt om ränteläget förblir gynnsamt. Den amerikanska centralbanken, Federal Reserve (FED), har sänkt räntan avsevärt. Den amerikanska styrräntan, fed funds, har sänkts från 6,5 till 1,75 procent under 2001, vilket är något som definitivt talar för en återhämtning. Hushållen har också, liksom företagen, blivit mer optimistiska trots stigande arbetslöshet. Ett strängare arbetsmarknadsklimat, vilket kan komma att dämpa hushållens konsumtionsvilja, utgör dock fortfarande en riskfaktor under året.

Sammantaget väntas fortsatta signaler visa att konjunkturbotten snart är passerad. Starkare konjunktursignaler, förväntningar om kommande räntehöjningar och stigande aktiepriser kommer sannolikt att pressa upp långräntorna under året.

Europa följer efter

I Europa passerades konjunkturtoppen redan vid halvårsskiftet 2000 och har sedan dess varit i en nedåtgående trend. Även Centralbanken, ECB, har sänkt räntan och förväntningarna om att ekonomin vänder i linje med den amerikanska har ökat.

Också för Sveriges del innebar 2001 betydligt svårare tider. Många företag har gått i konkurs, storföretag har varslat tusentals personer, industriproduktionen i landet har fallit och hushållen har blivit betydligt försiktigare i sina förväntningar och placeringar. Det som trots allt talar för en relativt kortvarig nedgång i ekonomin är det förhållandevis låga ränteläget i kombination med fortsatt expansiv finanspolitik. Detta i kombination med att den globala efterfrågan kommer att öka indikerar att även Sverige närmar sig konjunkturbotten.

Aktiemarknaderna

Trenden med fallande börser världen över fortsatte under 2001 och accentuerades än mer i samband med terrorattackerna i USA den 11 september. I ett läge där efterfrågan stagnerat och företagen drabbats av pressade vinstmarginaler och höga vinstförväntningar har aktiekurserna, framför allt inom den mycket högt värderade teknologisektorn, fortsatt att korrigeras under det gångna året. Defensiva branscher var vinnarna år 2000 och de har även gynnats 2001.

Aktier i cykliska branscher har haft en bra utveckling under året, byggd på förhoppningar om att konjunkturcykeln närmat sig botten.

Korträntesänkningar i kombination med höga riskpremier har dock fått investerarna att återigen börja leta sig tillbaka till den relativt sett attraktivare aktiemarknaden. Förväntningar om ökad efterfrågan i kombination med ett stabilare politiskt klimat har bidragit till börsåterhämtningen under slutet av 2001. Totalt sett föll dock börsernas värde under året.

Vinstestimaten reviderades ned kraftigt under 2001 och fortfarande är det många företag som brottas med låga vinster och dålig lönsamhet. Enrons konkurs och de undermåliga redovisningsprinciper som uppdagades i samband med denna, har dessutom ökat osäkerheten generellt kring bolagens värdering. Detta är något som kan fortsätta att tynga aktiepriserna under året.

Sammantaget tycks de positiva faktorerna överväga och förutsättningarna är goda att börserna utvecklas positivt under 2002.

Korträntesänkningar leder uppgång

Året inleddes med att FED sänkte styrräntan med 0,5 procentenheter åtföljt av flera sänkningar under året. Totalt sänkte FED räntan med 5 procentenheter under 2001. Dessa räntesänkningar har ingivit förtroende på marknaden om att en vändning i ekonomin är att vänta.

Parallellt med korträntesänkningarna började långa räntor och aktiepriser att klättra uppåt redan under våren. Marknaderna blev dock något för optimistiska och under sommaren sjönk långräntorna. I samband med att det politiska klimatet började stabiliseras efter terrorattacken och förväntningarna om att korträntesänkningscykeln trots allt började närma sig sitt slut, steg långräntorna återigen mot slutet av året.

De svenska räntorna har i stort följt den internationella trenden, men en kraftig accelleration i inflationen under våren 2001 har fått differensen att öka mellan svenska och internationella långräntor. Först mot slutet av året, i samband med något fallande inflation och inflationsförväntningar, har differensen minskat något.

Stark dollar

Dollarn har fortsatt att vara en stark valuta under 2001, men euron stärktes under senare delen av 2000 och inledningen av 2001. Euron lyckades dock inte behålla sin styrka utan har ånyo tappat i värde gentemot dollarn. Orsaken kan vara den låga tillväxten inom EMU-området.

En valuta som haft en betydligt sämre utveckling än euron är den japanska yenen som har fått sitt värde devalverat med knappt 15 procent mot dollarn och drygt 8 procent mot euron under fjolåret.

Även den svenska kronan har tappat i värde mot både dollarn och euron. De svenska grundförutsättningarna har visserligen försämrats under året, men inte mer än i USA och EMU, vilket kan göra det svårt att motivera den svagare kronkursen. Kronan har snarare fortsatt att vara flödesstyrd. Den tappade cirka 6 procent mätt i TCW-termer (Sveriges största handelspartners) under fjolåret. Mot slutet av året återhämtade sig dock kronan något. Kronförstärkningen väntas också fortsätta i och med att konjunkturen och börsen vänder uppåt. Dessutom kommer marknaden fortsätta att fokusera på förväntningar om ett relativt snart svenskt inträde i EMU.

Liten nedgång på fastighetsmarknaden

Fastighetsmarknaden har karaktäriserats av ett stort utbud från privatpersoner, men framför allt från institutioner som har minskat sitt bestånd. På fastighetsmarknaden för kommersiella fastigheter har osäkerheten om vilka förutsättningar som kommer att gälla de närmaste åren i form av marknadshyresnivåer, vakanstal m m naturligtvis lett till tveksamhet bland många investerare. Flertalet institutionella placerare är, till följd av börsnedgången, i dagsläget överviktade i fastigheter och därför inte aktuella som köpare. Trots detta har ett stort antal fastighetsaffärer genomförts till goda prisnivåer under året. Ett ökat intresse att placera i svenska fastigheter har märkts från såväl utländska fastighetsfonder som privatpersoner.

Hyresmarknaden noterade en topp under slutet av år 2000. Sedan dess har hyrorna i Stockholms innerstad gått ned drygt 10 procent. Fortfarande är hyrorna i Stockholm på en historiskt hög nivå, i dagsläget (mars 2002) är hyran för ett kontor i bästa läge 4 500–5 000 kronor per m^2.

Alternativa Investeringar

Private Equity-marknaden kännetecknades under året av stor försiktighet. Det var mycket svårt för Private Equity-förvaltare att avyttra portföljföretag över noterade marknader och enskilda köpare var ovilliga att förvärva bolag. Dessa omständigheter ledde, tillsammans med en allmänt hög riskaversion och en besvärlig kreditmarknad, till att mycket få investeringar gjordes i nya bolag. Fokus låg i hög grad på att hantera befintliga investeringsobjekt. Venture Capital-segmentet drabbades särskilt hårt med stora nedskrivningar som följd.

Förutsättningarna för arbetet med Absolute Return-portföljen förändrades under året som resultat av att efterfrågan på hedgefonder globalt ökade dramatiskt. Det innebar att kapaciteten hos de förvaltare Länsförsäkringar söker investera med minskade. Situationen medförde att kravet på disciplin i analys och urval blev ännu högre.

Ny syn på kapitalförvaltning

Ansvaret för finansförvaltningen inom Länsförsäkringar finns dels inom respektive länsförsäkringsbolag, dels inom Länsförsäkringar AB. Inom Länsförsäkringar AB finns en gemensam specialistfunktion, Finansförvaltningen. Inom denna gemensamma funktion bedrivs även förvaltning av så kallade Alternativa Investeringar och fastigheter.

Finansförvaltningen inom Länsförsäkringar AB beräknar den långsiktigt önskade tillgångsfördelningen utifrån förutsättningar och restriktioner för respektive liv- och sakförsäkringsverksamhet inom Länsförsäkringar AB. Den långsiktiga tillgångsfördelningen ändras sällan om inte förutsättningarna, rörande såväl marknad som legala begränsningar, dramatiskt ändras.

För att kunna fatta beslut avseende tillgångsfördelningen i försäkringsbolag krävs god kännedom om vilka risker som finns i balansräkningen på såväl tillgångs- som skuldsidan samt flödet och matchningen av in- och utbetalningar i försäkringsrörelsen. Hur dessa risker kan tänkas samvariera över tiden är av ytterligare vikt. Finansförvaltningen arbetar kontinuerligt med så kallade Asset Liability Management (ALM), vilket i korthet innebär att man söker identifiera dessa risker och därefter hitta den optimala tillgångsfördelningen som ger den långsiktigt högsta riskjusterade avkastningen, givet de restriktioner – legala och andra – som finns rörande valet av placeringstillgångar.

För livförsäkringsbolaget har ALM-arbetet resulterat i en konsolideringspolicy och en placeringspolicy. Beslutet kring strategisk tillgångsallokering är av central betydelse, då undersökningar visar att långsiktigt en väsentlig del i en portföljs resultat kan tillskrivas den strategiska allokeringen mellan olika tillgångsslag. Den fastställda strategiska allokeringen ligger till grund för de kapitalförvaltningsuppdrag som Finansförvaltningen lägger ut samt anger riskmandat till olika förvaltare. Det är sedan respektive förvaltningsorganisation som arbetar med den så kallade taktiska allokeringen. Det vill säga att kortsiktigt över- och undervikta tillgångsslag inom givna ramar och att fatta beslut kring allokeringen mellan olika delmarknader, branscher och enskilda värdepapper.

Samarbete om kapitalförvaltning med ABN AMRO

Länsförsäkringar och ABN AMRO inleder under 2002 ett samarbete kring den löpande förvaltningen av huvuddelen av Länsförsäkringars tillgångar som förvaltas för kunders räkning, totalt cirka 115 miljarder kronor. Målet för det samarbetsavtal som Länsförsäkringar ingått med ABN AMRO är hög och trygg avkastning.

Samarbetet innebär att ABN AMRO kommer att sköta den löpande förvaltningen av huvuddelen av cirka 600 000 livförsäkringskunders och cirka 200 000 fondkunders sparande.

Länsförsäkringar utövar ägaransvaret, bestämmer placeringsinriktningen och innehar rösträtten för alla aktier. Ansvaret för avkastningen på kundernas kapital kvarstår också hos Länsförsäkringar. Länsförsäkringars styrelser kommer precis som idag att besluta om den strategiska placeringsinriktningen, bland annat fördelningen mellan aktier och obligationer. ABN AMROs förvaltning sker mot tydligt avkastningskrav och risknivåer. Länsförsäkringar kan säga upp det tioåriga förvaltningsavtalet om kraven på avkastning inte uppfylls.

Kraven på internationell kapacitet för analys och förvaltning hos en kapitalförvaltare har ökat dramatiskt. Det är idag nödvändigt att kunna värdera alla placeringsalternativ som finns på världens finansmarknader.

Samarbetet med ABN AMRO innebär också att Länsförsäkringars kunder får tillgång till fler internationella fonder, både för direkt fondsparande och för sparande i fondförsäkringar. Trenden är att fler kunder väljer en pensionsförsäkring där de själva styr inriktningen av sparandet. De närmaste åren kommer Länsförsäkringars erbjudande att utökas med fonder från ytterligare externa aktörer.

Genom samarbetet med ABN AMRO får kunderna tillgång till en förvaltning av hög internationell klass. Kostnaderna för förvaltningen minskar däremot jämfört

Till Innehåll

med tidigare. Förvaltningsavgifterna får ett ökat inslag av rörlighet och kopplas till förvaltarens prestation. Kundkontakten ligger kvar hos de 24 länsförsäkringsbolagen och påverkas inte av förvaltningssamarbetet med ABN AMRO.

ABN AMRO betalar 1,3 miljarder kronor till Länsförsäkringar AB för rätten att inom ramen för avtalet sköta den löpande förvaltningen. Samarbetet beräknas inledas i juni 2002, under förutsättning att sedvanliga myndighetstillstånd erhålls.

Redan under 2001 beslutades att Finansförvaltningen inom Länsförsäkringar AB skulle lägga ut tre externa aktieförvaltningsmandat om totalt cirka 4 miljarder kronor. Detta genomfördes vid halvårsskiftet 2001.

Tillgångsfördelning på lång sikt

För Länsförsäkringars livförsäkringsbolag är, i den traditionella förvaltningen, den långsiktiga tillgångsfördelningen 44 procent aktier, 43 procent räntebärande, 7 procent fastigheter och 6 procent Alternativa Investeringar. Utlandsandelen inom aktier utgör 60 procent och inom räntebärande 50 procent.

För den gemensamma sakförsäkringsverksamheten utgör aktieandelen i normalfallet 25 procent av den långsiktiga tillgångsfördelningen med resterande tillgångar placerade i främst räntebärande värdepapper.

Sparandet i Sverige förändrades

detta turbulenta år.

Till Innehåll

Turbulensen på de finansiella marknaderna under 2001 påverkade synen på olika sparformer. Många övergav aktier och aktiefonder för att istället satsa på säkrare placeringar i form av bankkonto, räntefonder och obligationer. Enligt Länsförsäkringars undersökning LänsSpar var dock fonder fortfarande landets populäraste sparform. Trots att återbäringsräntan på traditionellt försäkringssparande sänktes under 2001 så stod sig sparformen i konkurrens med till exempel bankkonto. Pensionssparandets långsiktiga karaktär gör att ett enstaka år med lägre ränta har mindre betydelse för spararnas attityd.

Försäkringssparandet dämpades under tredje kvartalet 2001, men är fortsatt positivt. Hushållen var mer försiktigt inställda till nysparande i fonder, enskilda aktier och obligationer, medan banksparandet ökade. På försäkringssidan stod tjänstepensionsmarknaden för i stort sett hela tillväxten. Samtidigt som hushållen blev mer försiktiga i hur sparpengarna placerades dämpades konsumtionen, vilket fick som konsekvens att det totala nysparandet ökade. Lågkonjunktur, börsfall och det oroliga världsläget är de främsta anledningarna.

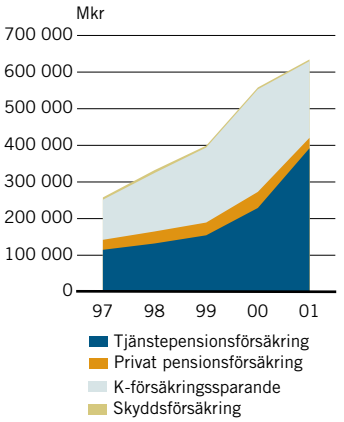
Trots att andelen människor som sparade i fonder minskade marginellt under året var sparformen ändå landets populäraste, med två tredjedelar av svenskarna som sparare. Hushållens lägre tilltro till aktier ledde till att aktiefonder var den fondtyp som tappade mest under 2001, men även i blandfonder minskade sparandet under året. För räntefonder däremot var förhållandet det omvända; sparandet har ökat stadigt sedan augusti 2000.

Bankkonto och privat pensions- och kapitalförsäkring blev populärare som sparformer. Hela 65 procent av invånarna i landet sparade på bankkonto. Hälften av folket sparade under 2001 i privat pensionsförsäkring.

Privatpersoners sparande

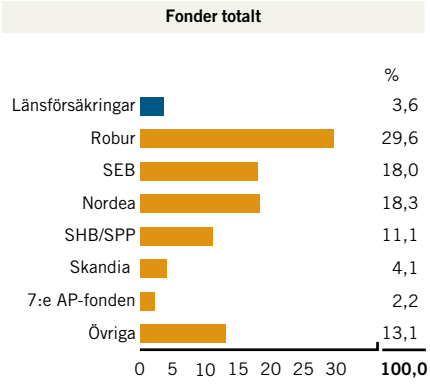
Under den senaste tioårsperioden har hushållen förskjutit sitt sparande allt mer mot aktier. Vid utgången av fjärde kvartalet 2001 hade hushållen 18 procent av sitt direktsparande i enskilda aktier. Det totala aktierela-

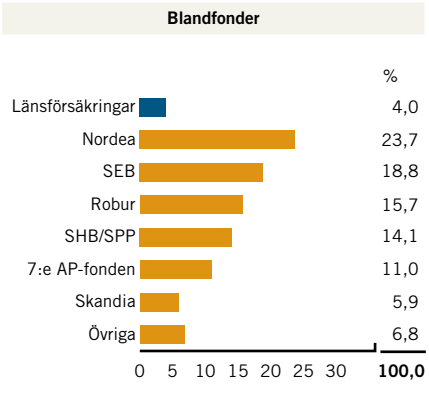
Nyförsäljning per produktområde

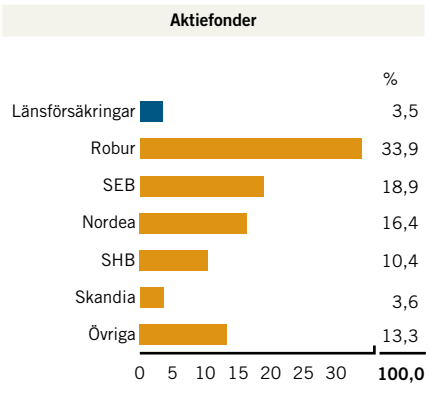

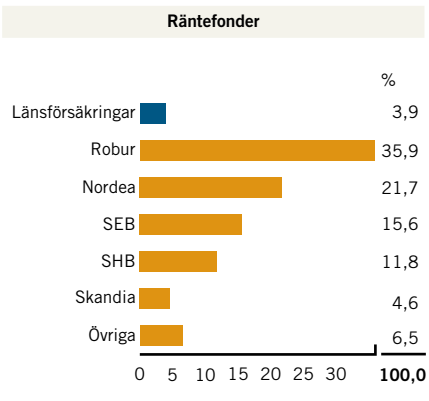
Källa: Försäkringsförbundet

Marknadsandelar förvaltat kapital

Källa: Fondbolagens förening

terade sparandet – direkt i enskilda aktier, via fonder eller fondförsäkring – har i perioder legat klart över 50 procent. Till följd av börsens nedgång under 2001 minskade denna andel på ett år från 60 till 56 procent. De sparslag som ökat kraftigast sedan 1990 är framför allt det individuella försäkringssparandet samt fondsparandet, på bekostnad av bankinlåning och obligationer.

Former för fondsparandet

	Andel av befolkningen, %
Vanligt fondsparande	70
Fondförsäkring kapital	21
Fondförsäkring pension	42
IPS (Individuellt pensionssparande)	33
Avtalspension	43
Premiepension	77

Källa: Fondbolagens förening

I ett internationellt perspektiv har Sverige historiskt haft en låg sparkvot, till stor del beroende på att större delen av invånarnas behov av trygghet vid ålderdomen, vård, skola och omsorg finansierats av staten via skatter. Sparkvoten har också varierat kraftigt med konjunktursvängningarna. Sedan 2000 har sparkvoten ökat något och denna utveckling bedöms fortsätta åtminstone de närmaste två åren. Skuldsättningsgraden har ökat successivt de senaste två åren, framför allt beroende på börsens nedgång och hushållens ökade upplåning.

Hushållens finansiella förmögenhet och skuldkvot

	1998	1999	2000	2001
Finansiella tillgångar (Mdr kr)	1 956	2 364	2 272	2 244
Finansiella skulder (Mdr kr)	945	1 026	1 123	1 236
Finansiell nettoförmögenhet (Mdr kr)	1 011	1 338	1 150	1 008
Skuldkvot	0,49	0,43	0,49	0,55

Källa: FI:s Sparbarometer

Förändrad branschstruktur

Liksom många andra branscher har finanssektorn genomgått en branschglidning de senaste åren som påverkat dess struktur i grunden. Banker och livförsäkringsbolag agerar idag i mångt och mycket på samma marknad. Privatpersoner förknippar i hög grad sparande med banker och inte med försäkringsbolag. De flesta aktörer på sparandemarknaden har idag både livförsäkringsbolag och bank. Parallellt med denna sammansmältning av verksamheter sker en separation av sak- och livförsäkringsverksamhet. Idag kvarstår enbart Länsförsäkringar som leverantör av såväl sak- som livförsäkringar till både privatpersoner och företag.

Fortfarande utgör dock bankerna det mest dominerande inslaget bland aktörerna på den svenska finansiella marknaden. På såväl sparande- som kreditsidan har de fyra storbankerna tillsammans över 60 procents

Till Innehåll

marknadsandel. Försäkringsbolagen har lyckats bäst på delmarknaden traditionell livförsäkring, där tre av de fyra största aktörerna är försäkringsbolag.

Bankmarknaden

Länsförsäkringar har inom bankområdet nått betydande framgångar med en stark kundtillströmning. Under 2001 ökade antalet kunder med drygt 75 000 och marknadsandelen för inlåning med 25 procent till 2,5 procent. Tillväxten är med andra ord god under nuvarande konkurrenssituation.

Flera företag annonserade under 2001 att de tänker starta bank. Däribland Folksam och Ikano som i slutet på september gick ut och informerade att de tänkte starta bank tillsammans. Folksam sökte en partner som inte var på börsen och Ikanos värderingar stämde överens med deras.

Även KF, Telia och Skandia annonserade under 2001 att de startar bank tillsammans – Coop bank. Verksamheten startade första kvartalet 2002. Till stor del ska banken vara Internetbaserad, men man satsar även på ”bank i butik”.

ICA startade också bank under 2001. De kommer successivt att introducera nya tjänster.

Nordiska och Matteus gick samman under 2001 och bildade Bankaktiebolaget JP Nordiska. Det blir en nischbank med särskild tonvikt på aktiehandel, corporate finance och kapitalförvaltning. De riktar sig mot både privatpersoner och institutioner.

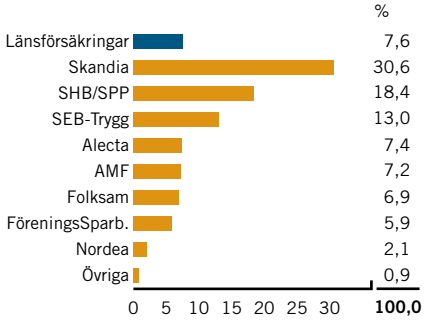
Länsförsäkringar på sparandemarknaden

SEB och FöreningsSparbanken är de största aktörerna på den svenska sparandemarknaden med en marknadsandel på 16,5 respektive 16,0 procent. Länsförsäkringar är den sjunde största aktören på denna marknad med 5,7 procent i marknadsandel. De sju största aktörerna på denna totala sparandemarknad har tillsammans 85 procent av marknaden. Totalt förvaltas 2 950 miljarder kronor. Under året ökade det totala antalet bankkunder med 29 procent till 350 000. Inlåningen ökade med 45 procent till 12,4 miljarder kronor och utlåningen med 29 procent till 12,5 miljarder kronor. De 24 länsförsäkringsbolagen har tillsammans 75 bankkontor i hela landet och en heltäckande Internet- och telefonservice.

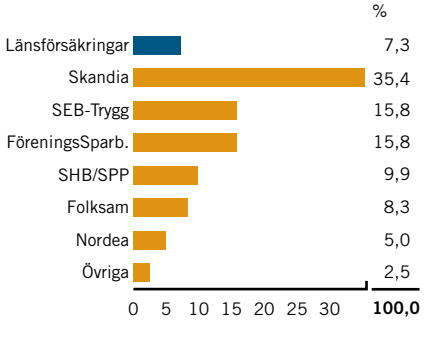
På livförsäkringsmarknaden tappade Länsförsäkringar marknadsandelar under 2001 jämfört med 2000. Länsförsäkringars andel av den totala livförsäkringsmarknaden var 7,6 procent jämfört med 9,1 procent vid samma period föregående år. Det är framför allt på delmarknaden Tjänstepension som Länsförsäkringar har tappat marknadsandelar. Tjänstepensionsmarknaden ökade med 45 procent och Länsförsäkringar med 17 procent. På sparandemarknaden var Länsförsäkringars marknadsandel 7,3 (7,9) pro-

Marknadsandelar nyförsäljning

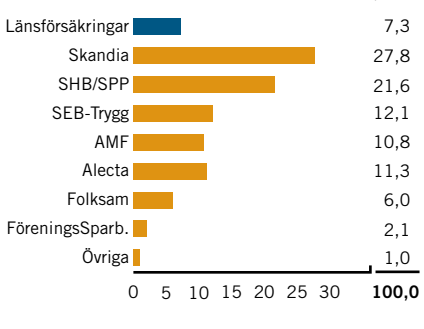
Livförsäkringsmarknaden

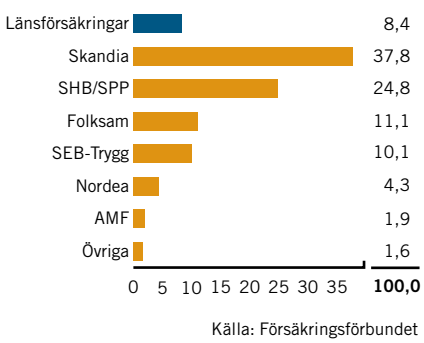
Kapitalförsäkringsmarknaden

Tjänstepensionsmarknaden

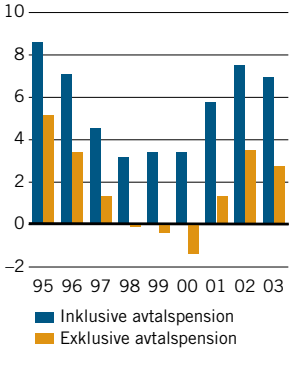
Privatpensionsmarknaden

Källa: Försäkringsförbundet

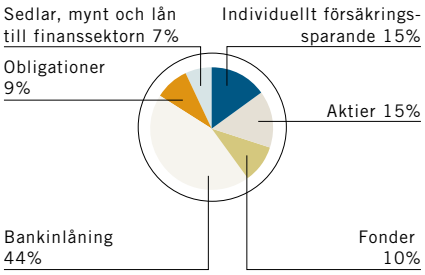

Sparkvoter Sverige

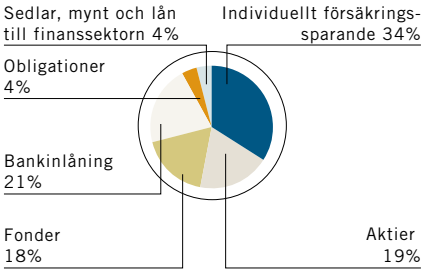
Till Innehåll

Hushållens finansiella portfölj, 1990

Källa: FI:S Sparbarometer

Hushållens finansiella portfölj, 2001

Källa: FI:S Sparbarometer

cent. Den totala livförsäkringsmarknaden har ett försäljningsvärde på 158 miljarder kronor och en tillväxt på 5 procent.

Det totala fondsparandet i Sverige uppgick under 2001 till 57 (99) miljarder kronor, varav 12 (36) miljarder kronor gick till PPM. En viss omviktning från aktiefonder till räntefonder skedde under året. Länsförsäkringars andel av den svenska fondmarknaden ökade under 2001 med 0,2 procentenheter och uppgick till 3,7 procent. Marknadsandelen av nysparande var oförändrad jämfört med 2000 och uppgick till 7 procent.

Distribution

Branschglidningen innebär att det på den svenska marknaden finns etablerat flera kompletta finansiella varuhus, härstammande från antingen livförsäkrings- eller bankrörelser. För att kunna agera som fullsortimentsleverantör på både breddmarknad och vid personlig försäljning krävs en väl utarbetad kanalstrategi, med flera olika sätt att möta kunden. Teknikutveckling och andra trender i samhället möjliggör och påskyndar denna utveckling av nya marknadsplatser vid sidan av de traditionella, till exempel distribution via Internet, bank i butik eller ekonomisk rådgivning på arbetsplatsen.

Nya kanaler

Såväl banker som försäkringsbolag introducerar nya distributionssätt och säljkanaler. Samtidigt etableras nya mellanhänder på marknaden. Ett antal trender kan urskiljas:

- *PPM*

  Den nya premiepensionen kan ses som en nyhet på distributionssidan. En liten del av ett sparande som kontrollerades helt av staten släpptes fritt, vilket innebar att en ny marknad öppnades upp för fondleverantörer. Premiepensionsmyndigheten är den instans som koordinerar sparandet

Marknadsandelar per produktområde sparandemarknaden, %

Aktör	Bankinlåning	Traditionell livförsäkring	Fond-försäkringar	Fonder (Fria fonder)	PPM	Privat-obligation	Totalt
SEB Trygg Liv	13,0	18,8	25,5	15,7	2,8	13,7	16,5
Skandia	3,6	28,8	21,2	1,4	3,2		13,7
Länsförsäkringar	2,4	10,1	8,7	1,7	4,6		5,7
Folksam		7,5	3,6	1,4	5,9		3,8
SHB/SPP	17,2	10,9	11,9	10,0	12,1	36,3	12,1
Nordea	20,4	1,7	5,1	22,3	3,3	5,2	11,2
FöreningsSparbanken	26,0		22,1	31,3	13,5	18,7	16,0
AMF		21,6	1,1	0,1	8,1		8,7
Övriga	17,2	1,4	0,8	16,1	16,2	20,0	9,0
Staten					30,3	6,1	3,3

Källa: SEBs Sparbarometer

> Alla människor bör ha tre typer av sparande. Till att börja med ett banksparande, det lite mer långsiktiga sparandet, pengar som kan avvaras mellan 5 och 10 år, sparande är det som ska bättra på pensionen och där gäller pensionsförsäkringar

Till Innehåll

Inlåning från hushållen

Bank	Total 2000-12-31	Total 2001-11-30	Marknads-andel, %
FöreningsSparbanken	108 879	113 114	25,5
Nordea	83 773	90 240	20,4
Handelsbanken	64 026	73 002	16,5
SEB	55 317	60 242	13,6
SkandiaBanken	10 735	16 441	3,7
Länsförsäkringar	7 810	11 193	2,5
Postgirot Bank	6 120	6 524	1,5
Stadshypotek Bank	4 364	4 605	1,0
HSB Bank	2 128	2 515	0,6
Ikanobanken	1 672	2 121	0,5
Eskilstuna Rekarne Sparbank	1 532	1 641	0,4
FöreningsSparbanken Sjuhärad	3 130	3 449	0,8
Bankaktiebolaget JP Nordiska (Matteus JP Bank under 2001)	1 400	1 770	0,4
Sparbanker, större	28 501	31 348	7,1
Utländska bankfilialer	7 164	8 751	2,0
Övriga banker	11 548	16 330	3,6
Summa	**398 099**	**443 286**	

Utlåning till hushållen

Bank	Total 2000-12-31	Total 2001-11-30	Marknads-andel, %
FöreningsSparbanken	61 056	60 161	23,4
Nordea	29 486	29 913	11,6
Handelsbanken	41 294	43 285	16,8
SEB	24 956	20 781	8,1
SkandiaBanken	10 522	11 547	4,5
Länsförsäkringar	3 068	4 259	1,7
Postgirot Bank	338	335	0,1
Stadshypotek Bank	50	72	0,0
HSB Bank	1 379	2 481	1,0
Ikanobanken	1 696	1 881	0,7
Eskilstuna Rekarne Sparbank	907	961	0,4
FöreningsSparbanken Sjuhärad	1 852	1 947	0,8
Bankaktiebolaget JP Nordiska (Matteus JP Bank under 2001)	3 499	3 295	1,3
Sparbanker, större	30 314	31 028	12,1
Utländska bankfilialer	17 204	22 579	8,8
Övriga banker	18 398	22 566	8,8
Summa	**246 019**	**257 091**	

ett lönekonto för de löpande utgifterna och ett sparkonto för bufferten. För passar en kapitalförsäkring eller ett fondsparande bra. Den tredje typen av i första hand.”

Pernilla Ljungkvist, kundansvarig Liv och Pension, Länsförsäkringar Skaraborg.

och slussar ut sparmedlen till den eller de aktörer som kunden valt och blir därför en ny mellanhand på den svenska marknaden. Premiepensionsreformen öppnade också upp den svenska marknaden för utländska fondleverantörer. Totalt fanns cirka 80 leverantörer att välja mellan i premiepensionsvalet, varav ungefär hälften var utländska. 14 procent, motsvarande 413 000 personer, valde Länsförsäkringar. 6,9 procent av kapitalet placerades i Länsförsäkringars fonder. Under våren 2001 genomfördes det så kallade ungdomsvalet. Valet omfattade 490 000 sparare, varav 75 000 valde aktivt. Länsförsäkringars andel av kapitalet blev 5,9 procent.

- *Stora företag som marknadsplats*
  Den svenska sparandemarknaden växer snabbt och tjänstepensionsmarknaden är det område som ökar allra mest. Marknaden ökade med 45 procent under 2001 och försäljningsvärdet var drygt 100 miljarder kronor. Viktiga orsaker till tillväxten är en avreglering av marknaden, nya kollektivavtal samt ökade möjligheter för anställda att empelvis växla lön mot pension. I samband med att den anställde får större möjligheter att själv påverka vem som förvaltar pensionen, krävs också större inslag av rådgivning på arbetsplatsen. Av Sveriges cirka 800 000 företag är 6 000 stora företag med 50 anställda eller fler. Detta innebär att drygt 65 procent av samtliga anställda i Sverige arbetar i större företag. Genom att finnas med som leverantör av tjänstepensioner till dessa företag, kan en aktör få tillgång till två tredjedelar av den svenska sysselsatta befolkningen, och därigenom få en naturlig kanal för rådgivning och försäljning.
- *Mäklarnas ökade betydelse*
  Enligt en undersökning om hur företag med mer än 200 anställda går tillväga för att upphandla individuella tjänstepensionslösningar, säger mer än hälften av företagen att man vänder sig till en mäklare i första hand. Ungefär en tredjedel vänder sig direkt till försäkringsbolaget. Då större delen av tjänstepensionsmarknaden nu och i framtiden återfinns hos stora företag följer att mäklarnas betydelse som mellanhand kommer att öka.

Individens ökade ansvar för sin framtida pension, samt den finansiella marknadens allt mer komplexa struktur, medför också att privatpersoner i allt högre grad anlitar mäklare för att få en överblick över sin ekonomi och för att få rådgivning kring större ekonomiska beslut. Det finns ett upplevt behov av att få objektiv vägledning som mäklarkanalen kan fylla.

Bank i butik och på andra ställen

Genom ett flertal nyetableringar på marknaden blir bank i butik ett självklart inslag i morgondagens marknadsbild. Även de

Antal Internetbankkunder, okt 2001

Aktör	Internetkunder okt-01	Andel, %	Internetkunder okt-00	Andel, %	Kunder tot okt-01	Kunder tot okt-00
Föreningssparbanken	1 047 000	30	621 000	30	1 430 000	761 000
Nordea	960 000	27	500 000	24	2 500 000	1 600 000
SEB	650 000	18	438 000	21	1 000 000	620 000
Handelsbanken/Statshypotek	431 000	12	317 000	15	500 000	317 000
Länsförsäkringar	170 000	5	0	0	170 000	0
Skandiabanken	150 000	4	110 000	5	300 000	110 000
Sparbanken Finn	53 000	2	50 500	2	53 000	40 500
Provinsbankerna	50 000	1	32 000	2	50 000	32 000
Ikanobanken	20 000	1	10 000	0	20 000	10 000
Totalt	**3 531 000**	**100**	**2 078 500**	**100**	**6 023 000**	**3 490 500**

Källa: Svensk Fondstatistik AB

Till Innehåll

traditionella bankerna och försäkringsbolagen etablerar sig successivt i butiker eller på andra mötesplatser.

Hedgefonder – ny trend

Hedgefonder blev en ny trend hos banker och fondbolag under 2001. SEB och Handelsbanken är två av de aktörer som lanserade en hedgefond under 2001. En hedgefond investerar vanligtvis i traditionella marknader (de noterade aktie- och räntemarknaderna samt valutamarknaden). Till sitt förfogande har förvaltaren finansiella instrument som bidrar till att generera varierande grad av absolut, positiv avkastning. Absolut avkastning innebär att avkastningen inte relateras till marknaders generella upp- och nedgångar. Resultaten produceras istället mer eller mindre obundet av marknadsrörelser. Följaktligen agerar förvaltaren oberoende av traditionella aktie- och obligationsindex. Värdeökning erhålls huvudsakligen som resultat av hur förvaltaren investerar, inte var.

Kombinationen av en mycket god riskjusterad avkastning och låg samvariation med övriga tillgångar gör att hedgefonder utgör ett mycket attraktivt placeringsalternativ i en institutionell portfölj.

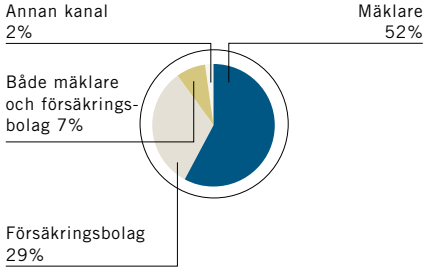
Fond-i-fond

Ett antal aktörer startade under 2001 Fond-i-fonder. Länsförsäkringar lanserade i början av 2002 tre Fond-i-fonder med olika risknivåer. Fond-i-fond är flera fonder i en. Kunden väljer en risknivå och fondförvaltaren ser regelbundet över fondsammansättningen med utgångspunkt i hur marknaden ser ut och gör dessutom omplaceringar.

Frågan om flytträtt

En ny försäkringsrörelselag trädde i kraft den 1 januari 2000. Övergångsregler har funnits och med början 2002 ska samtliga tvingande förändringar vara genomförda av försäkringsbolagen. Motivet till den nya lagen har varit att skapa mer rationella rörel-

Stora företags val av inköpskanal för tjänstepensionslösningar

Källa: Marknadsundersökning Länsförsäkringar

seregler för försäkringsbolagen samt att skapa ett regelsystem som är förenligt med EGs regler inom detta område.

Länsförsäkringar välkomnar den nya lagen, eftersom den bidrar till att öka konkurrensen på livförsäkringsmarknaden, samtidigt som den syftar till att öka tydligheten för kunderna. Den nya lagen för med sig en rad förändringar. Den kanske viktigaste förändringen för kunderna är att den nya lagen gör det möjligt för försäkringsbolagen att införa flytträtt för pensionssparande.

Länsförsäkringars syn på flytträtt

Länsförsäkringar tycker att införandet av flytträtt är naturligt. Det ökar konkurrensen och kunderna ser det som en självklarhet.

Länsförsäkringar kommer att införa flytträtt för nytt sparande i pensionsförsäkringar under början av 2003. En modell för flytträtt för gammalt sparande arbetas också fram. Den senare frågan är dock komplicerad. Besked kommer att lämnas under våren.

Länsförsäkringar kommer att kunna ta emot kunder som byter från ett annat bolag till Länsförsäkringar från 1 juli 2002.

Det är framför allt för försäkringar med traditionell förvaltning som frågan om flytträtt är komplicerad eftersom kunderna där får en garanterad avkastning. Det Länsförsäkringar bland annat analyserar är de negativa ekonomiska konsekvenserna som kan uppstå för de kunder som inte flyttar, vilket sannolikt är det stora flertalet. En annan viktig fråga att lösa är hur flytträtten ska utformas så att pensionsspararna om möjligt inte får lägre avkastning än den de skulle få utan flytträtt, samt att den garanterade avkastningen inte på något sätt äventyras.

Alternativa lösningar

Det finns inte bara en flytträtt, utan flera alternativa lösningar. Bland annat måste man ta ställning till om den ska gälla endast för nya kunder eller även för gamla kunder. På vilket sätt ska försäkringsbolagen hantera sparande från kunder som flyttar till ett annat bolag? Den viktigaste, och svåraste frågan är dock hur regelverk ska utformas för kunder med sparande i så kallad traditionell förvaltning. Det finns här rättvisefrågor som måste belysas där alla kunders intressen måste beaktas och där inte en grupp missgynnas jämfört med andra.

Om flytträtt införs för kunder med traditionell förvaltning kan de sannolikt räkna med en lägre avkastning än tidigare, eftersom försäkringsbolagens placeringar måste bli mer likvida. Ska försäkringsbolaget med kort varsel kunna betala ut kundernas tillgodohavande innebär det ökade krav på likviditet och placeringarnas koppling till spar- och utbetalningstid kan inte göras lika effektiv.

Ökade krav på informationsgivning

I takt med att hushållen blir allt mer beroende av det privata sparandet, ökar också kraven på finansinstitutens rådgivning till privatpersoner. Hela 85 procent av befolkningen sparade i fonder 2001, sparandet till premiepensionen inkluderat. Fi-

Till Innehåll

nansinspektionen har med detta som bakgrund framställt krav på förbättrad informationsgivning till kunder (aktieägare) och andra intressenter. Såväl enskilda företag noterade på börsen, som fond- och kapitalförvaltare, ska tillhandahålla aktuell och relevant information som kan påverka investerarnas beslut. Krav ställs också på en särskiljning mellan rollen som säljare och rollen som rådgivare vid förmedling av fonder och andra värdepapper. Även intressekonflikten mellan finansinstitutens corporate financeverksamhet och aktiemäkleri behandlas. Under 2001 låg Fondhandlarnas förening bakom en överenskommelse som säger att samtliga anställda i fondhandeln med kundkontakter eller med rätt att fatta beslut som påverkar värdepappersinstitutets balansräkning ska certifieras genom en bedömning av personens kunskap och lämplighet för arbetet. Certifieringskravet omfattar idag endast fondhandeln, men förväntas utökas till att även gälla fondbolagen genom certifiering från Fondbolagens Förening.

Eurons påverkan

Den 1 januari 1999 infördes euron som gemensam valuta i tolv av EUs 15 medlemsländer. Sverige var ett av de länder som valde att avvakta en övergång till euro. Eurons införande påverkar hela det svenska finansiella systemet. Näringslivet kommer sannolikt att utsättas för hårdare konkurrens och större inslag av gränsöverskridande investeringar, företagsköp och strategiska allianser. För banker och försäkringsbolag tillkommer dessutom omfattande förberedelsearbete i form av systemanpassningar för att kunna hantera affärer i euro.

Intresset för eurobaserat sparande väntas öka i takt med att eurons betydelse på världsmarknaden stiger. Skulle Sverige inleda en process syftande till att införa euro, ökar sannolikt intresset för att spara i euro ytterligare.

KUNDER OCH DISTRIBUTION

Sveriges mest nöjda kunder – igen.

Till Innehåll

Länsförsäkringar har genom sin organisationsform möjlighet att ge kunderna en unik service inom bank- och försäkringsområdet. Såväl försäljning, skadereglering som annan kundservice, sker genom det lokala länsförsäkringsbolaget.

Länsförsäkringars 24 länsförsäkringsbolag har tillsammans drygt 90 kontor över hela Sverige. Bankverksamhet finns på 75 av dessa kontor. Nästan 2,8 miljoner kunder har försäkring eller sparande i länsförsäkringsbolagen, som är ensamma på den svenska marknaden om att erbjuda nästan alla produkter inom finans och försäkring för privatpersoner, företagare och lantbrukare. Länsförsäkringar erbjuder till exempel sakförsäkringar, liv- och pensionsförsäkringsprodukter, fondprodukter samt banktjänster. Agria Djurförsäkring kompletterar erbjudandet med djur- och grödaförsäkring.

Distributionsstrategi och försäljningskanaler

Länsförsäkringsbolagens kundkontakter är basen i distributionsstrategin. Närheten till kunden är den största konkurrensfördelen, men även det breda produktutbudet med både försäkringsprodukter och finansiella tjänster ger mervärde. Ökad produktkomplexitet ställer allt högre krav på leverantörerna. Inom Länsförsäkringar blir därför många säljare allt mer specialiserade på antingen sakförsäkring, livförsäkring eller banktjänster.

Förutom via länsförsäkringsbolagens säljare och skadereglerare sker distribution och kundservice via ombud och franchisetagare knutna till länsförsäkringsbolagen. Franchisetagare är egna fristående företag som har rätt att sälja enbart Länsförsäkringars produkter. Försäkringsbolagens säljare kompletteras också av de fristående mäklarna som har fokus på framför allt tjänstepensioner och företagsförsäkringar. Både internationellt och i Sverige ökar mäklarnas roll och Länsförsäkringar har med etableringen av Länsförsäkringar Mäklarservice markerat vikten av att möta denna distributionskanal med en anpassad organisation. Länsförsäkringar Mäklarservice har mäklardiskar i Stockholm, Göteborg, Malmö och Sundsvall.

Internet är en kanal som ökar i betydelse för såväl försäljning som kundservice. Länsförsäkringar ser denna kanal som ett komplement till det personliga och lokala bemötandet. Ett komplement som ökar tillgängligheten. Hos Länsförsäkringar har därför de egna säljarna inte minskat i betydelse, även om fler distributionskanaler kommit till. Anledningen är den medvetna strategin att uppträda som en lokal aktör med närhet till kunden.

Satsning på stora företag

Att företag med fler än 50 anställda har en önskan om direktkontakt med försäkringsgivaren för tjänstepensionen blir allt tydligare. Intresset och förståelsen för försäkringsprodukter som en löneförmån ökar bland arbetstagarna på den svenska arbetsmarknaden och det är inte ovanligt att stora bolag har tagit konsekvensen av detta och anställt en så kallad ”Benefit Manager” som ansvarar för upphandlingar av försäkringsprodukter såväl för bolaget som för de anställda. Även privatpersoner kommer alltså i större utsträckning att köpa sina pensionsförsäkringar via arbetsgivaren, till exempel genom så kallad löneväxling. Under 2001 fattade Länsförsäkringar beslut om att skapa en organisation som på ett effektivt sätt kan möta detta behov.

En gemensam enhet vid namn Pensionsservice Stora Företag har bildats inom livförsäkringsdivisionen i Länsförsäkringar AB. Enheten kommer att ansvara för affärssupport, koncept- och produktutveckling och marknadsbearbetningsstöd. Kund- och marknadsansvaret ligger som vanligt hos länsförsäkringsbolagen.

Internet som komplement

Länsförsäkringar erbjuder allt fler tjänster via Internet på de lokala länsförsäkringsbolagens hemsidor. Kunden kan hemma framför datorn till exempel ändra fördelningen i sitt fond- eller försäkringssparande och få överblick på sparandet och lånesituationen. Företag som har en Friplansförsäkring har

möjlighet att själva anmäla ändringar via Internet. Sakförsäkringskunderna kan gå in på sitt länsförsäkringsbolags hemsida och hämta information, räkna ut vad en försäkring kostar, teckna en försäkring eller anmäla en skada. Den ökade tillgängligheten via Internet sker inte på bekostnad av de personliga relationerna. Målet är istället att den service som kunden vanligtvis får genom sitt lokala bolag eller via telefon också ska erbjudas vid datorn.

Nöjda kunder i Länsförsäkringar

Enligt Svenskt Kvalitetsindex 2001, som genomförs av SIQ, Institutet för Kvalitetsutveckling, Garantidata AB och Handelshögskolan, har Länsförsäkringar återigen under 2001 Sveriges mest nöjda kunder. För sak- och livförsäkringsverksamheten befäster Länsförsäkringar föregående års kvalitetsbetyg. För bankverksamheten är det första gången som undersökningen brutits ned på de mindre bankerna och Länsförsäkringar får högsta betyg bland de rikstäckande bankerna.

Att finnas nära kunderna visar sig än en gång vara ett recept för framgång när det gäller kundnöjdheten. De 24 länsförsäkringsbolagen kan den lokala marknaden, känner sina kunder och agerar därefter. Länsförsäkringar har haft de mest nöjda kunderna på privatmarknaden tio år i rad och på företagsmarknaden (sakförsäkring) har Länsförsäkringar legat i topp sedan 1994 då gruppen deltog i mätningen för första gången.

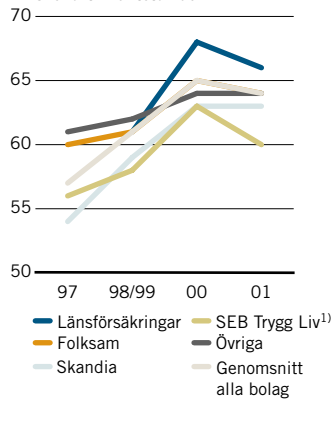
Länsförsäkringars kundstruktur – privatmarknaden

Med nästan 2,8 miljoner kunder återspeglar Länsförsäkringars kundstruktur tämligen väl kundstrukturen för hela Sverige. Beskrivningen av försäkringsmarknaden kan därmed mer eller mindre utläsas från Länsförsäkringars kunddatabas.

Fram till det femtonde levnadsåret är enbart ett fåtal av Sveriges ungdomar kunder hos Länsförsäkringar. Orsaken till detta är att få barn betalar sina egna djur-, sport-, olycksfalls- eller cykelförsäkringar. Från 15 års ålder ökar kundstocken fram till 37 års ålder för att därefter minska och öka igen till en topp vid 55 års ålder.

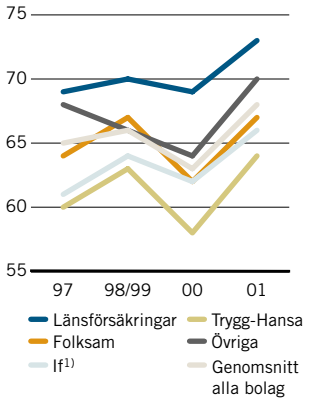
Dessa två toppar i Länsförsäkringars kundstruktur avspeglar befolkningsutvecklingen i Sverige som helhet, vilket medför att om man ser på Länsförsäkringars kunder som en andel av befolkningen i dessa åldrar får man en mer stabil bild. Från 15 till cirka 30 års ålder ökar Länsför-

Liv- och pensionförsäkring privatmarknad

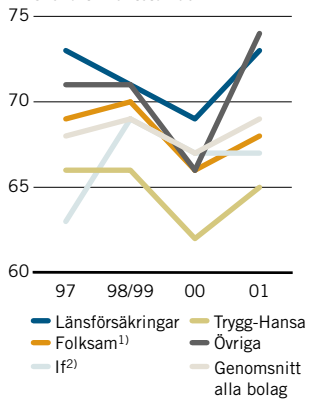
1) Tidigare Trygg-Hansa.

Sakförsäkring privatmarknad

1) Tidigare Skandia

Sakförsäkring företagsmarknad

1) Ingår numera i Trygg.
2) Tidigare Skandia

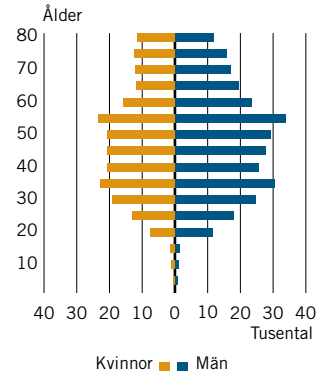
Till Innehåll

säkringars kunder som en andel av befolkningen – män upp till cirka 40 procent och kvinnor upp till cirka 30 procent av befolkningen inom ålderssegmentet. Denna fas i livet kan beskrivas som ”etableringsfasen” i ett försäkringsperspektiv och antalet motor- och hemförsäkringar ökar drastiskt, samtidigt som sparandet etableras. Efter 30 års ålder är Länsförsäkringars kundstock, sett som en andel av befolkningen, relativt statisk. Merparten av kunderna har etablerat en långsiktig relation med sitt lokala länsförsäkringsbolag och även om de skiftar produkter håller de fast vid relationen, vilket betyder att även om kundstocken i absoluta termer minskar med ökande ålder så ökar den jämfört med befolkningen i stort.

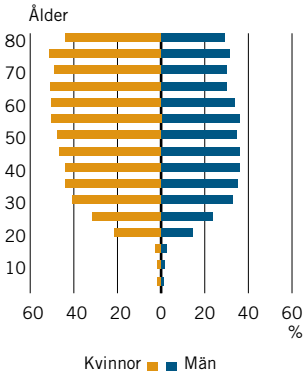
Män är bättre representerade bland Länsförsäkringars kunder än kvinnor. Orsaken till männens överrepresentation är med största sannolikhet att motorförsäkringar och villahemförsäkringar är noterade på en av ägarna, oftast då mannen.

Kundstrukturen i Länsförsäkringar präglas av gruppens tradition att finnas nära kunden. Det stora flertalet kunder bor på landsbygden eller i mindre tätorter, där Länsförsäkringar har betydligt starkare fäste än i storstäderna. Utbildningsnivån bland

Åldersfördelning bland Länsförsäkringars kunder

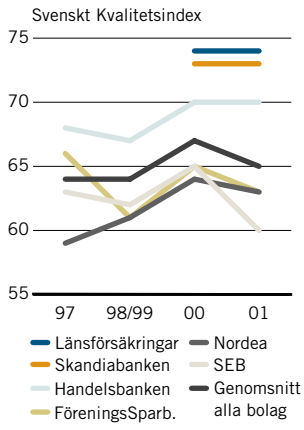

Länsförsäkringars kunder som andel av befolkningen

Banker privatmarknad

Länsförsäkringars kunder är relativt identisk med befolkningen i stort. En stor del av kunderna, 29 procent, har grundskola som högsta utbildning. 34 procent har gymnasium som högsta utbildning och cirka 27 procent har högskola/universitet. För resterande 9 procent saknas uppgifter. Största delen av kunderna är anställda i den privata sektorn och det finns en dominans av yrkesutbildade arbetare och lägre tjänstemän.

I förhållande till befolkningen i sin helhet är egenföretagare klart överrepresenterade. Nästan 11 procent av Länsförsäkringars kunder bor på en gård eller jordbruksfastighet på landet, vilket är nästan dubbelt så många jämfört med den svenska befolkningen som helhet. Annars är villaboende vanligast, 48 procent, tätt följt av lägenhetsboende, 32 procent. Inkomststrukturen i kundstocken är relativt identisk med inkomststrukturen i samhället som helhet dock med en liten överrepresentation vid inkomster över 21 000 kronor i månaden.

Länsförsäkringars kundstruktur – företags- och lantbruksmarknaden

Länsförsäkringar har en mycket god marknadstäckning i samtliga branscher i hela landet. Små och medelstora företag dominerar affären och en nysatsning på stora företag på framför allt livförsäkringssidan görs. Totalt ligger marknadstäckningen mätt i antal företag på 45 procent, vilket innebär att Länsförsäkringar har någon affär med nästan hälften av Sveriges alla företag.

De branscher där Länsförsäkringar har haft störst framgång är de mer traditionella sektorerna. Starkaste fästet finns inom branscherna:

- Jordbruk, Jakt och Skogsbruk (73 procent)
- Byggverksamhet (53 procent)
- Tillverkning (47 procent).

Att dessa branscher är så bra representerade bland Länsförsäkringars kunder är delvis av tradition, delvis på grund av ett starkt produktutbud. Branscher där Länsförsäkringar har en lägre marknadstäckning är tjänstesektorer såsom:

- Finansiell verksamhet (23 procent)
- Utbildning (29 procent).

Det är tydligt att Länsförsäkringar lyckats penetrera marknaden mer i mindre städer och på landsbygden än i storstadsregionerna (Stockholm, Göteborg och Malmö). Marknadstäckningen på landsorten varierar mellan cirka 45 procent upp till cirka 70 procent jämfört med storstadsregionernas cirka 30 procent. Inom företagsaffären är det de små och medelstora företagen som står för den största delen av affären. Emellertid är marknadstäckningen bland storföretagen också hög, vilket sannolikt beror på att dessa anlitar fler än ett försäkringsbolag för skydd och sparande.

Till Innehåll

Länsförsäkringar

står på en stabil grund på en marknad i förändring.

Till Innehåll

Den svenska sakförsäkringsmarknaden har under 2001 fortsatt sin sedan tidigare påbörjade strukturomvandling. De nordiska bolagen samordnar och renodlar sin verksamhet och de internationella bolagen och de mindre aktörerna lämnar svensk och nordisk sakförsäkringsmarknad. Länsförsäkringar har under året ytterligare befäst sin position på den svenska marknaden och det lokala, kundnära mötet står sig som ett vinnande koncept.

Det gångna året präglades för sakförsäkringsmarknaden till stor del av dramatiska händelser i omvärlden. Händelserna den 11 september har påverkat återförsäkringsmarknaden, med höjda premier och minskade försäkringsåtaganden som följd. Världens börser har fortsatt att falla, vilket ger ett ökat fokus på lönsamhetskraven i försäkringsrörelsen. Detta i kombination med ökande skadekostnader har inneburit höjda premienivåer i hela branschen. Den totala premieinkomsten i svensk sakförsäkring har ökat med 7,9 procent under 2001.

Länsförsäkringar är tack vare sin ekonomiska styrka mindre beroende av återförsäkringsmarknaden än andra och har, trogna sina ömsesidiga principer, också avvaktat med premiehöjningar. Framför allt de kraftigt ökande skadekostnaderna inom försäkring av motorfordon har dock tvingat fram premiehöjningar under året.

På hemmamarknaden har det blivit allt tydligare att kunden väljer sätt att kommunicera med sitt försäkringsbolag efter de egna förutsättningarna och att kravet på tillgänglighet utanför traditionell kontorstid har blivit allt större. Länsförsäkringar möter sakförsäkringskunderna både ett i lokalt kundnära möte och med ett kontinuerligt utvecklat kundmöte via Internet. Det viktigaste mötet – när kunden haft en skada – sker alltid så lokalt som möjligt.

Viktiga händelser

- **Länsförsäkringar har ökat** totalmarknadsandelen inom sakförsäkring från 26,8 procent till 28,4 procent.
- **Länsförsäkringar förvärvade** Svenska Brand.
- **Förvärv av Allianz** svenska försäkringsbestånd.
- **Lita avvecklas som eget bolag** och försäkringarna förs över till länsförsäkringsbolagen.

Med ökad Internetanvändning ökar pristransparensen även inom sakförsäkringsområdet. Under året har Länsförsäkringar tillsammans med Konsumenternas Försäkringsbyrå och de större svenska försäkringsbolagen öppnat en ny Internetsida där kunden har möjlighet att själv jämföra premier och direkt teckna försäkring för personbil.

Ett tecken på att kunderna uppskattar både kontakterna med Länsförsäkringar och produkternas prisvärdhet är att Länsförsäkringar har ökat totalmarknadsandelen inom sakförsäkring från 26,8 procent till 28,4 procent. Enligt Svenskt Kvalitetsindex 2001 hade Länsförsäkringar återigen under 2001 Sveriges mest nöjda kunder. För sakförsäkringens del befäster Länsförsäkringar föregående års kvalitetsbetyg. Att kunderna är nöjda bekräftas också genom Länsförsäkringars egna kundnöjdhetsmätningar, Nöjd Kund i Länsförsäkringar (NKIL).

Förändringar i samhället och i lagstiftningen kan komma att ge nya områden för Länsförsäkringars sakförsäkringsverksamhet. Inom det så kallade Välfärdsområdet sker en långsam förskjutning i samhällets finansiering och medborgarnas värderingar. Privata kompletteringar till samhällets åtaganden kan därmed bli en ny marknad, på samma sätt som i de flesta andra delar av Europa. Det ger en intressant utvecklingspotential inom hälsoförsäkring.

Tillverkarnas och importörernas ansvar för ett ansvarsfullt omhändertagande av uttjänta produkter håller på att klarläggas genom lagstiftning inom EU. Under 2001 tillsatte regeringen en utredning med målet att ta fram ett förslag till en praktisk tillämpning av lagen om producentansvar. Utredningen föreslog en försäkringslösning och marknadsmöjligheterna för Länsförsäkringar har därmed i hög grad förstärkts. Under 2001 tecknades ett avtal om en producentansvarsförsäkring med Olle Olsson Bolagen.

Strukturförändring av sakförsäkringsmarknaden

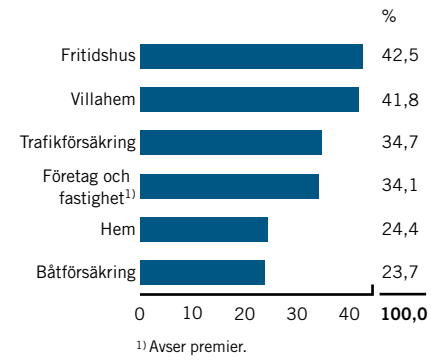
De strukturförändringar, som inleddes för några år sedan, har fortsatt under 2001 och början av 2002. De flesta bolag som varit aktiva inom både liv- och sakförsäkring fokuserar nu allt mer på sparandemarknaden, det vill säga bank och pensionsförsäkringar. De utländska bolagen och de mindre aktörerna lämnar den svenska och den nordiska sakförsäkringsmarknaden i övrigt.

Därför har i Sverige utkristalliserats ett fåtal bolag som är aktiva inom sakförsäkring:

- if…som arbetar på nordisk basis och innehåller sakförsäkringsrörelsen från Skandia, finska Sampo, norska Storebrand och danska Kongl. Brand. if… har under 2001 köpt Volvias försäkringsverksamhet.
- Trygg-Hansa, som via det danska Codan ägs av Royal Sun Alliance, och som återtagit en del av sin ställning i Sverige genom att överta delar av försäkringsbe-

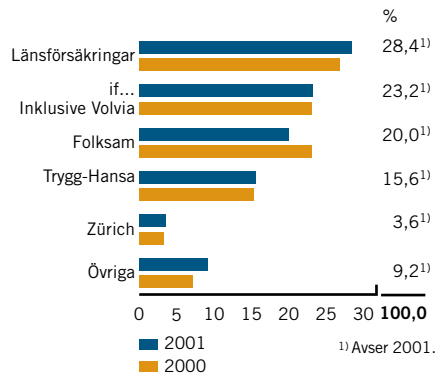
Marknadsandelar

Per produktområde (antal), 2001

1) Avser premier.

Sakförsäkring (andel av inbetalda premier)

1) Avser 2001.

Till Innehåll

ståndet från Folksam och Zürich samt hela beståndet från brittiska Cox Försäkringar.

- Folksam, som blivit ett mer renodlat bolag för privatpersoner efter försäljningen av företagsbeståndet till Trygg-Hansa samt
- Länsförsäkringar, som går mot strömmen genom att till sina kunder lokalt tillhandahålla såväl sak- och livförsäkring, som bank och fondförvaltning.

Även Länsförsäkringar har genomfört strukturaffärer under år 2001. I mitten av april förvärvades det noterade försäkringsaktiebolaget Svenska Brand. Den totala premievolymen uppgick till 300 Mkr, främst bestående av företags- och fastighetsförsäkring i storstadsområden. Genom förvärvet ökade premievolymen med 15 procent i Stockholm och Länsförsäkringar blev också marknadsledande inom sjukvårdsförsäkringar.

Efter sommaren förvärvade Länsförsäkringar den multinationella koncernen Allianz svenska försäkringsbestånd, sedan Allianz lämnat den nordiska sakförsäkringsmarknaden och sålt sin affär till det danska försäkringsbolaget ALKA. Dessa försäkringar har en total premievolym på 134 Mkr och har sin tyngdpunkt i Stockholm, Göteborg och Jönköping.

Båda dessa bestånd förs till länsförsäkringsbolagen efter kundernas geografiska hemort. En intern strukturförändrig görs också. Under 2001 har beslut fattats om att avveckla Lita som varumärke och att överföra Litabeståndet till länsförsäkringsbolagen. Lita, som mött marknaden i samarbete med Posten och via Internet, försvinner därmed som varumärke och kundkontakten överförs till respektive länsförsäkringsbolag efter kundens geografiska hemort. Härigenom får kunderna utökad service. Bakgrunden till beslutet är länsförsäkringsidén och det lokala konceptet, som bygger på att kunderna får bäst service genom länsförsäkringsbolagens lokala närhet.

Boende

Länsförsäkringar har ökat marknadsandelarna inom samtliga typer av boendeförsäkringar under det gångna året. Till stor del beror detta på det lokala kundmötet och konkurrenskraftiga premier, samt att de som har kollektiva hemförsäkringar i allt högre grad väljer att även ha kvar sina villaförsäkringar hos Länsförsäkringar. Den kollektiva hemförsäkringen som erbjuds genom fackföreningsrörelsen ger Folksam en marknadsandel på 42 procent inom boendeförsäkring (49,9 procent för hemförsäkring separat).

Bostadsbyggandet väntas öka de närmsta åren trots en avmattning i konjunkturen. I en internationell jämförelse är nivån fortfarande låg. Den vanligaste lägenhetstypen i nyproducerade flerbostadshus har under senare tid varit 1 rum med kokvrå eller mindre. Denna ökning av mindre lägenheter kommer av ett ökat byggande av specialbostäder som studentbostäder och äldreboende. Trenden för villor är däremot den motsatta. Andelen villor med 5 rum eller fler ökar.

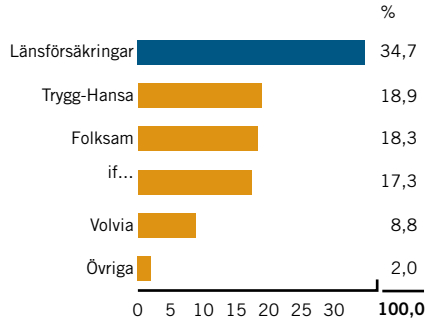
Boendeförsäkring	2001	2000
Premieintäkt brutto, Mkr	2 114	2 085
Hem, antal försäkringar	650 200	630 700
Villa + villahem, antal försäkringar	661 400	643 000
Fritidshus, antal försäkringar	243 100	240 000
Marknadsandel, hem + villa, antal försäkringar, %	30,7	29,9

Liksom under 2001 har Västernorrland haft stora översvämningar. Vattenskador inomhus har också ökat, både till kostnad och antal. Länsförsäkringar fortsätter därför arbetet med att ta fram skadeförebyggande åtgärder och riktlinjer för vattenskadesäkert byggande. Premienivån i branschen har ökat för att kunna möta den ökande skadekostnaden.

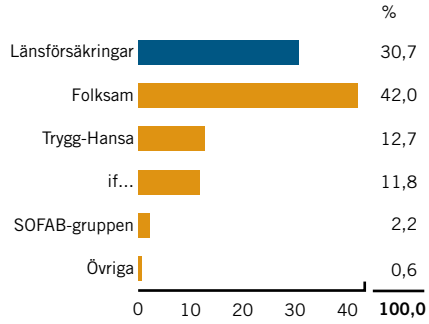
Motorfordon

Marknadstillväxten när det gäller motorfordon är fortsatt svag. Sammanlagt registrerades 246 000 nya personbilar i Sverige vilket är 15 procent, eller 45 000, färre än föregående år. Samtidigt skrotas i stort sett lika många bilar och den totala marknadsökningen stannade vid cirka 22 000 person-

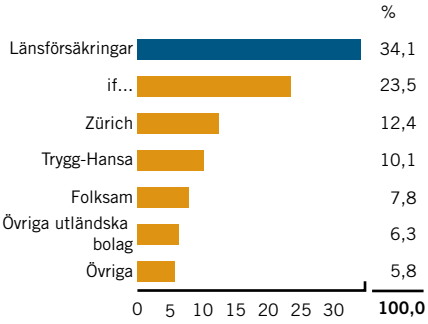
Trafikförsäkring (antal), 2001

Boendeförsäkring (antal), 2001

Företags- och Fastighetsförsäkring (andel av premieinkomst), 2001

Till Innehåll

> Under året har vi höjt våra bilförsäkringspremier och känner nu att vi fått balans i affären. Tillsammans med Länsförsäkringar AB har vi hittat rätt i prissättningen. Och vad som är glädjande – det tycker uppenbarligen kunderna också. Vi har sålt fantastiskt bra det här året.
>
> **Göran Torehall**, Affärsområdeschef Privat i Länsförsäkringar Kalmar län.

bilar. Sveriges bestånd av motorfordon har därmed en fortsatt hög medelålder jämfört med övriga västvärlden.

Även för mer företagsrelaterade fordon som lantbrukstraktorer, lastbilar och entreprenadmaskiner minskade nyförsäljningen jämfört med år 2000.

Konkurrensen i företagsmotor har under året förändrats i och med Trygg-Hansas köp av Folksams företagsaffär och av utgörs idag av if… och Trygg-Hansa.

Trots den svaga marknadstillväxten har Länsförsäkringars försäljning av motorförsäkring varit fortsatt stark. Bestånd och marknadsandelar har ökat och konkurrensläget har under året varit mycket gynnsamt. För trafikförsäkring är marknadsandelen 34,7 procent mätt i antal försäkringar, vilket är en ökning med 1,8 procentenheter.

Trafik- och motorfordonsförsäkring	2001	2000
Premieintäkt, brutto, Mkr	3 988	3 397
Personbil, antal försäkringar	1 361 200	1 267 800
MC, antal försäkringar	47 700	42 000
Marknadsandel, antal försäkringar totalt, %	34,7	32,9

Marknaden har under året kännetecknats av relativt stora premiehöjningar för att möta ökande personskadekostnader. Den nya lagstiftningen vid ideell skada är en bidragande faktor. Totalt har trafikpremien för branschen ökat med 13,6 procent och för motorkasko med 9,4 procent.

Länsförsäkringar har under året fortsatt riskanpassningen av försäkringspremierna. Samtliga segment granskas ur lönsamhetssynpunkt. Nödvändiga premiehöjningar har kunnat göras utan att marknaden reagerat negativt. Länsförsäkringar har sammantaget ett mycket starkt utgångsläge på motorfordonsförsäkringsmarknaden.

Båt

De senaste 15 åren har den svenska båtförsäkringsmarknaden varit stabil och antalet separatförsäkrade fritidsbåtar håller sig runt 265 000. Länsförsäkringar är störst i branschen och har trots en stagnerad nyförsäljningsmarknad ökat i marknadsandelar under 2001 med 1,2 procent, vilket ger totalt 23,7 procent av den svenska marknaden.

Båtförsäkring	2001	2000
Premieintäkt, brutto, Mkr	63	58
Fritidsbåt, antal försäkringar	61 700	57 900
Marknadsandelar, antal försäkringar	23,7	22,5

Även för båtmarknaden har Länsförsäkringar reviderat riskurvalsregler och marknadsanpassat premieargumenten. En ny tilläggsförsäkring ”Båt Mer” har under året presenterats, tillsammans med ett nytt försäkringsvillkor. Länsförsäkringar har också tagit fram ett nytt program för skadeförebyggande arbete. Prognosen är god för att på fem års sikt nå upp till samma marknadsandelar för båtförsäkring som inom Länsförsäkringars andra sakförsäkringar på privatmarknaden.

Lantbruk

Länsförsäkringar fortsatte att växa på lantbruksmarknaden. Lantbruksförsäkring ingår som en del av företagsmarknaden i branschstatistiken. Den uppskattade marknadsandelen är för Länsförsäkringar 80–85 procent av totalmarknaden.

Länsförsäkringar kan från och med 2001 erbjuda ett heltäckande skydd för lantbrukaren inom ett och samma försäkringsbrev. Agria Djurförsäkring och Länsförsäkringars lantbruksförsäkring i kombination står nu mycket väl rustade inför kommande års utmaningar på lantbruksmarknaden.

Lantbruk	2001	2000
Premieintäkt, brutto, Mkr	851	830
Lantbruk, antal försäkringar	184 900	183 700
Traktor, antal försäkringar	243 400	239 500

Företag

Länsförsäkringar har fortsatt att vara den dominerande aktören på företagsmarknaden i Sverige. Under 2001 har Länsförsäkringars premieintäkt passerat 2 miljarder kronor, en ökning med 164 Mkr. Marknadsandelen har ökat med 1,6 procentenheter till 34,1 procent. Ökningen beror dels på högre premier, dels på ökat antal försäkringar. Ökningen sker främst inom segmentet små och medelstora företag.

Företagsförsäkring	2001	2000
Premieintäkt, brutto, Mkr	2 144	1 980
Marknadsandel, företag och fastighet, inbetalda premier, %	34,1	32,5

År 2001 har Länsförsäkringar genomfört aktiviteter både för att skapa merförsäljning och förbättra lönsamheten. Förutsättningar har skapats för att bättre kunna hantera affärer över länsgränserna samt internationell affär i kombination med det lokala länsförsäkringskonceptet.

Företagsmarknaden har präglats av händelserna i USA den 11 september, vilket lett till både högre återförsäkringspremier och snävare villkor. Detta förstärker behovet av premiehöjningar generellt inom branschen, som lönsamhetsfokuserar efter år av volymkonkurrens.

Hälsa & Välfärd

Länsförsäkringar fortsätter att öka sina marknadsandelar inom området hälsa och välfärd. Tillväxten var för 2001 strax över 25 procent. Köpet av Svenska Brand har dessutom inneburit en fördubblad marknadsvolym inom området sjukvårdsförsäkring.

Under 2001 har Länsförsäkringar lanserat helt nya produkter för individuell sjukvårdsförsäkring, vilka har blivit mycket väl mottagna på marknaden.

Arbetet går vidare med ett långsiktigt utvecklingsarbete inom området hälsa och välfärd. Som ett eget affärsområde har Hälsa & Välfärd tydliga kopplingar till både liv- och sakförsäkringsrörelserna inom Länsförsäkringar.

Sjuk- och olycksfallsförsäkring	2001	2000
Premieintäkt, brutto, Mkr	303	292
Marknadsandel, sjuk och olycksfall, inbetald premie, %	11,4	8,5

Återförsäkring

En redan hårdnande återförsäkringsmarknad fick den 11 september 2001 uppleva den största enskilda försäkringsskadan någonsin. Terroristattacken mot World Trade Center beräknas kosta 70 miljarder dollar och drabbar nästan alla branscher såsom egendom, brandavbrott, sjöförsäkring, olycksfalls-, rese- och flygförsäkring. Till detta kommer också motorkasko och livförsäkring. Skadans omfattning gör att ett antal aktörer på återförsäkringsmarknaden får ekonomiska problem när direktförsäkrare vill ha betalt för de stora skadorna.

Många återförsäkrare kommer också att sluta teckna affär. I takt med att återförsäkringsmarknaden krymper, stiger återförsäkringspremierna och villkoren kommer att stramas åt. Länsförsäkringar bedömer att återförsäkringspriserna kommer att stiga med minst 50 procent, prisökningar som slår både på privat- och företagsförsäkring. Privatsidans ökningar är inte en direkt följd av terroristattacken, men väl en indirekt.

Länsförsäkringars gemensamma återförsäkringsprogram

Länsförsäkringars gemensamma återförsäkring utgör en viktig del av samarbetet inom federationen. Genom att sprida riskerna för storskador mellan de olika länsförsäkringsbolagen och Länsförsäkringar Sak minskar beroendet av extern återförsäkring. Den större delen av riskutjämningen sker alltså inom Länsförsäkringar.

Det externa återförsäkringsprogram som kompletterar den interna riskutjämningen har år 2001 en premie på cirka 120 Mkr. En förmodad ökning med 50 procent medför ändå att återförsäkringskostnaden understiger 3 procent av direktpremien.

För stora skador träder det externa återförsäkringsprogrammet in. Under året brandhärjades ett sågverk i Årjäng, som beräknas kosta 95 Mkr och en brand i en bostadsfastighet i Karlstad kostar 75 Mkr. Självbehållet för Länsförsäkringar är i båda dessa fall 40 Mkr.

Den externa återförsäkringen begränsar Länsförsäkringars nettoexponering vid en skadehändelse till mindre än 1 procent av konsolideringskapitalet.

Mottagen återförsäkring, aktiv affär

Länsförsäkringar har erbjudit återförsäkring till den externa marknaden sedan 1993. Den externt mottagna återförsäkringen bedöms hittills drabbas av skador efter terroristattacken med cirka 2,7 Mkr. Stigande återförsäkringspriser och uppstramade villkor är generellt positivt för den mottagna återförsäkringsaffären.

Run Off

Fram till 1993 tecknade både Länsförsäkringar och Wasa, som sedan 1998 ingår i Länsförsäkringar, en mer omfattande återförsäkring och internationell direktförsäkring. Avveckling av dessa affärer sker nu inom Wasa Försäkring Run-Off i Länsförsäkringar AB.

1,3 (1,4) miljarder kronor finns reserverade för framtida skadeutbetalningar och uppdraget är att köpa sig ur det tecknade ansvaret på det mest kostnadseffektiva sättet. Resultatet av arbetet under 2001 är minskade reserver från 1 399 Mkr till 1 312 Mkr. Årets valutakursutveckling har haft en stor inverkan på reservmassan, som ökat eftersom den till största delen består av USD och GBP.

Analys av portföljerna sker kontinuerligt och prioriteringar av de mest riskfyllda affärerna görs. Under året har risknivåerna sänkts ytterligare.

Miljö

Länsförsäkringar ökar satsningen på marknaden för producentansvarsförsäkringar.

Skadereglering

Skadereglering är ett av de områden där Länsförsäkringars lokala närhet ger påtagliga kundfördelar. Den lokala närvaron innebär att Länsförsäkringar har hög kännedom om lokala förhållanden. Detta i kombination med den kompetens Länsförsäkringar kan erbjuda lokalt inom samtliga försäkringsområden leder till en snabb leverans till kunden i form av en korrekt och snabb skadereglering, men också assistans utöver det man traditionellt kan förvänta sig. När privat- och företagskunder befinner sig utanför Sverige erbjuds de service genom ett nätverk av väl inarbetade kontakter över hela världen.

Länsförsäkringars syn på skadereglering präglas av en etik och serviceanda som gör gruppen till den mest omtyckta leverantören av försäkringstjänster i Sverige. Enligt Länsförsäkringars egna kundnöjdhetsmätningar, Nöjd Kund i Länsförsäkringar (NKIL) som gjordes under 2000 framkom att sakförsäkringskunder, som någon gång drabbats av en skada, är mer nöjda med Länsförsäkringars service, tillgänglighet, kompetens och kundorientering än de som inte drabbats. Skaderegleringen är alltså en mycket viktig del av mötet med kunden.

Även inom de nordiska grannländerna ökar intresset och Länsförsäkringar bedriver därför denna affär även i Norge genom samarbetet med Gjensidige NOR.

Den svenska regeringen tillsatte under 2001 en utredning för att få en översyn av producentansvarets praktiska tillämpning. Utredningen som presenterades i början av december föreslår en försäkringslösning. Det pågår också ett arbete inom EU för att ta fram direktiv avseende producentansvar för elektroniska produkter. Mycket talar för att de framtida marknadsförutsättningarna är mycket gynnsamma.

Samarbetsavtal har tecknats med ett antal kunder med avsikt att gemensamt utveckla försäkringslösningar anpassade till kundernas specifika förutsättningar. Länsförsäkringar har också under året tecknat världens första producentansvarsförsäkring för personbilar med generalagenten för Mazda och Suzuki. Detta är ett genombrott på marknaden för producentansvarsförsäkring.

Resultat

Länsförsäkringars resultat och nyckeltal inom sakförsäkring är summan av resultaten i 24 självständiga länsförsäkringsbolag och Länsförsäkringar AB.

	2001	2000
Premieintäkt f e r, Mkr	10 029	8 965
Tekniskt resultat före återbäring, Mkr	–439	82
Rörelseresultat före återbäring, Mkr	–3 224	–794
Driftskostnadsprocent	25	25
Totalkostnadsprocent	115	115
Tekniskt resultat i % av premieintäkt f e r	–4	1
Konsolideringskapital, Mkr	18 712	21 525
Konsolideringsgrad, %	175	232
Antal konsumentförsäkringar	3 519 000	3 354 000

Premieintäkten f e r har ökat med 12 procent under året beroende på att antalet försäkringar ökat och på de premiehöjningar som gjorts genomgående i branschen för att möta ökade skadekostnader.

Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat uppgick till –439 (82) Mkr, eller –4 (+1) procent av premieintäkt f e r. Resultatförsämringen beror främst på att en lägre kalkylränta tillförts försäkringsrörelsen. Skadekostnadsprocenten f e r är oförändrad 90 procent och driftskostnadsprocenten 25 procent.

Länsförsäkringars unikt starka konsolidering inom sakförsäkring, 175 (232) procent möjliggör en placeringsinriktning i kapitalförvaltningen med en relativt stor aktieexponering. Svängningarna i resultatet kan därför vara stora och rörelseresultatet 2001 är negativt och uppgick till –3 224 (–794) Mkr. Resultatet är direkt hänförligt till den negativa börsutvecklingen på världens aktiemarknader.

Till Innehåll

Djur- och grödaförsäkring

Agria Djurförsäkring, Länsförsäkringars specialistbolag för djur- och grödaförsäkringar, växte premiemässigt under år 2001 med 11 procent. Det är effekten både av att antalet försäkrade djur har ökat och av att premierna höjts för att möta ökade veterinärvårdskostnader.

Trenden på djurförsäkringsmarknaden från de senaste åren fortsatte även under 2001. Stigande ambitioner både hos djurägare och veterinärer, tillsammans med prisökningar inom veterinärvården, bidrog till att skadekostnaderna fortsatte att öka. Skadeersättningen för egen räkning uppgick till 418 (385) Mkr. Premieinkomsten för Agria uppgick till 605 (545) Mkr, vilket är den högsta någonsin. Det är ett resultat av att beståndet ökat och att premierna höjts för att möta de ökade skadekostnaderna.

Länsförsäkringar försäkrar sedan 2001 fler katter än hästar; 102 000 hästar och 114 000 katter försäkrades i Agria Djurförsäkring. Katten har kommit att bli ett kärt husdjur som liksom hunden och hästen är värd trygghet och omvårdnad. Ökningen är, jämfört med för ett decennium sedan, 160 procent.

Uppskattningsvis är 80 procent av lantbruksdjuren i Sverige försäkrade genom Agria Djurförsäkring. Motsvarande siffra för smågris- och slaktsvinsbesättningarna samt kycklingar överstiger 90 procent. Att försäkra lantbruksdjur i så stor skala är ovanligt i övriga länder i Europa. Först i Norden stiger siffrorna. I Finland försäkras cirka 30 procent av nötkreaturen och i Norge 80 procent.

År 2001 har också präglats av omfattande effektiviserings- och utvecklingsarbete med kundernas intresse för ögonen. Två certifieringar, ISO-14001 samt ISO-9001/2001, har genomförts för att miljösäkra och upprätthålla kvaliteten på Agrias arbete.

SIQ-modellen har använts för att hitta förbättringsområden och ett arbete för att stimulera kompetensutveckling enligt konceptet Investors In People har påbörjats.

Agrias webbplats – www.agria.se – erhöll Web Service Award år 2001 – en utmärkelse som delas ut till den som kan uppvisa den högsta kundtillfredsställelsen på nätet. I motiveringen nämndes att både den kunnige och den okunnige besökaren får information som de är uppenbart nöjda med.

Ett omfattande strategiskt arbete som bland annat har inneburit att Agria antagit en ny affärsidé: Att, genom specialistkunskap och engagemang, erbjuda trygghet för djur och människor. Som direkt resultat av denna har två helt nya och unika produkter utvecklats – de första djurrelaterade försäkringarna för människor. Agria Trygghet täcker inackorderingskostnader för hunden eller katten om ägaren inte kan ta hand om djuret på grund av sjukdom. Den andra försäkringen är Agria Incident, som täcker personskador som orsakats av en Agriaförsäkrad häst. Agria Incident har tagits fram i samarbete med LRF Försäkring.

Nyckeltal	2001	2000
Premieinkomst, brutto, Mkr	605	545
Marknadsandel, %	65	65
Antal kunder	342 000	335 000

Till Innehåll

Under året inleddes en storsatsning på den delmarknad som växer allra snabbast – tjänstepensionerna.

Till Innehåll

Den svenska livförsäkringsmarknaden fortsätter att växa och har idag ett nyförsäljningsvärde på 158 miljarder kronor, vilket är en ökning med 5 procent från år 2000. Tjänstepensionsmarknaden växte mest under året med 45 procent och är idag den viktigaste delmarknaden. Länsförsäkringar inledde under 2001 en satsning på stora företag, eftersom dessa blir en allt viktigare marknadsplats för finansiella tjänster för de anställda.

Länsförsäkringsbolagen kan i ännu större utsträckning än tidigare agera och verka som lokala livförsäkringsbolag. Nyteckningen sker alltid på länsförsäkringsbolagen och ett arbete har bedrivits för att också administrationen kring nyteckningen ska ske lokalt. Styrkan i Länsförsäkringars livförsäkringsverksamhet är densamma som för all övrig verksamhet – den lokala närvaron och det personliga mötet med kunden. Största delen av produkterna distribueras via personlig försäljning genom länsförsäkringsbolagens egna säljare, franchisetagare och mäklare. Internettjänsterna har under 2001 utvecklats och fungerar idag som ett komplement till det personliga kundmötet.

Arbetet med att fylla varumärket Länsförsäkringar med sparande- och finansiella tjänster påbörjades i större omfattning i samband med premiepensionsvalet 2000, som också blev en framgång för Länsförsäkringars del. Även i senare pensionsval har Länsförsäkringar haft framgångar, vilket tydligt visar att varumärket blir allt starkare också inom sparandeområdet. Av de som gjorde ett aktivt val i SAF-LO-valet 2001 valde 9,9 procent Länsförsäkringar och i PFA-98-valet valde 6,5 procent Länsförsäkringar som leverantör.

Viktiga händelser

- **Premierna för PFA-98-valet** kom in under året. Det ledde till att försäljningen för avtalsförsäkringar ökade med 662 procent under 2001. I SAF-LO-valet och PFA –98 fick Länsförsäkringar 9,9 respektive 6,5 procent av väljarna.
- **Den 1 augusti efterträddes** Lars Rosén av Hans Benndorf som chef för livdivisionen i Länsförsäkringar AB. Hans kommer närmast från VD-stolen på Postbanken.
- **Länsförsäkringar beslutade** under 2001 att genomföra en strategisk satsning för att växa mer på tjänstepensionsmarknaden.
- **Allt fler företag börjar gå** samman för att förhandla fram billigare och bättre pensionslösningar för sina anställda. Länsförsäkringar har under 2001 varit framgångsrika i några av dessa förhandlingar, till exempel med Alfa Laval, Axfood, Peab, Posten, Sydkraft och Tetra Pak.
- **Länsförsäkringar övertog** medarbetare från IT-konsulten Arrowhead. Syftet var att skapa ytterligare utvecklingskraft i livförsäkringsverksamheten.

Satsning på stora företag

Länsförsäkringar är idag framgångsrika när det gäller små företag. Under 2001 beslutades om en ny strategisk satsning för att växa mer på tjänstepensionsmarknaden. Satsningen är även viktig för att nå framgång på privatmarknaden. De stora företagen kommer i framtiden att fungera som marknadsplatser där de anställda, det vill säga privatpersonerna, kommer att upphandla försäkringar och finansiella tjänster.

Försäljning

Länsförsäkringar ökade försäljningen mätt som försäljningsvärde med 6 procent jämfört med 2000.

- Försäljningen via egna säljare och franchisetagare minskade med 19 procent respektive 11 procent under 2001.
- Försäljningen via mäklare ökade med 1 procent.

Totalt minskade försäljningen av produkter för personlig försäljning med 13 procent.

Tjänstepensionsplanen ökade däremot med 39 procent, REFLEX Pension minskade med 31 procent och REFLEX Spar minskade med 37 procent. Försäljningen av breddmarknadsprodukterna minskade med 60 procent under 2001.

Vad gäller avtalsförsäkringarna ökade försäljningen kraftigt. Det beror till stor del på att premierna från PFA-98 kom in under året.

Medelpremierna för de löpande avtalen ökade under 2001 för nästan alla produkter. Medelpremien för Friplan var 24 090 (21 498) kronor 2001.

Antalet Friplansförsäkringar ökade under 2001 med 24 procent jämfört med 2000. Totalt ökade antalet försäkringar mätt som årliga premier med 51 procent, mycket till följd av den stora ökningen av avtalspensioner. Engångsinbetalningarna till REFLEX ökade med 15 procent. I övrigt minskade försäkringar med engångsavsättningar i antal.

De löpande premierna ökade med 21 procent och engångspremierna minskade med 49 procent. Ökningen av de löpande premierna berodde på att det under april 2001 kom in 37 674 avtalsförsäkringar (PFA-98).

Premieinkomsten netto för liv- och fondförsäkring minskade och uppgick till 8 857 (9 361) Mkr.

Gruppaffären

Gruppaffären ökade under 2001 med 40 000 nya försäkrade personer. Bland annat har gruppaffären tillsammans med Mäklarservice genomfört affärer med tre nya kunder. Det är med Spendrups, Svenska Nokia och Norske Veritas som avtal om gruppförsäkringar har slutits. I avtalen ingår liv-, olycksfalls-, sjuk- och barnförsäkring. Totalt är cirka 2 500 personer i företagen försäkrade genom avtalen.

Marknadsandelar

Länsförsäkringar växte under 2001 på tjänstepensionsmarknaden, men trots en tillväxttakt på 17 procent ökade Länsförsäkringar inte i takt med tjänstepensionsmarknaden, som ökade med 45 procent. Marknadsandelen minskade därmed från 9,1 till 7,3 procent. Detta var orsaken till att Länsförsäkringars andel av den totala livförsäkringsmarknaden minskade till 7,6 (9,1) procent. Länsförsäkringars ambition är att ta en ny och mer framskjuten position på den allt viktigare tjänstepensionsmarknaden.

Länsförsäkringar hade 2001 en andel på 8,4 procent av nyförsäljningen på den privata pensionsförsäkringsmarknaden. Marknaden ökade medan Länsförsäkringar minskade. Det berodde till viss del på att människor tecknade IPS istället för privat pensionsförsäkring.

För första gången sedan lanseringen av REFLEX Spar tappade Länsförsäkringar marknadsandelar på den minskande kapitalförsäkringsmarknaden. Länsförsäkringar hade 2001 en andel på 7,3 (7,9) procent.

Ökat antal kunder

På tjänstepensionsmarknaden ökade Länsförsäkringar under 2001 antalet försäkringar jämfört med 2000 från 62 321 till 66 093. På marknaden för skyddsförsäkringar (livskydd, individuell dödsfallsförsäkring, nyckelpersonsförsäkring) ökade antalet kunder från 14 803 till 14 859. På K-försäkringsmarknaden ökade antalet kunder från 6 450 till 7 091.

Förvaltningsformer

Länsförsäkringar erbjuder pensionsförsäkring i tre förvaltningsformer; traditionell förvaltning, fondförvaltning och Nya Världen-förvaltning.

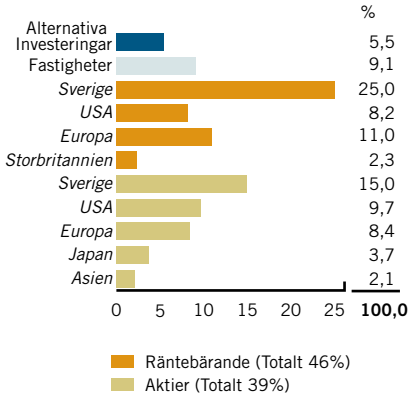
Traditionell förvaltning ger en garanterad årlig avkastning om 3 procent på det sparade kapitalet. Ansvaret för förvaltningen ligger hos livförsäkringsbolaget. Placeringarna sker i noterade aktier, obligationer, fastigheter och Alternativa Investeringar. När avkastningen på det förvaltade kapitalet överstiger den garanterade fördelas överskottet bland försäkringstagarna som återbäring.

Fondförvaltning innebär att kunderna själva väljer placeringsinriktning och risknivå. Kunden väljer mellan aktie- och räntefonder. Fondförvaltning skapar möjlighet till hög avkastning till högre risk. Kunden står dock själv risken om värdet på fonden minskar.

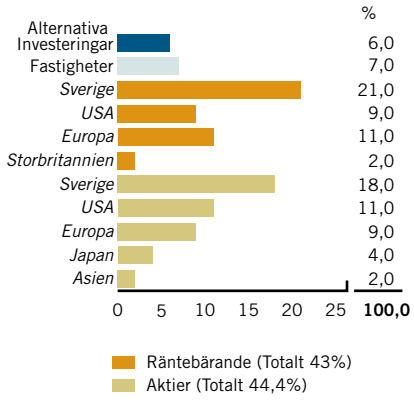
Nya Världen är en blandportfölj med 70 procent aktier och 30 procent obligationer.

Portföljen består endast av innehav i Länsförsäkringars fonder. Ingen aktiv omfördelning mellan delportföljerna förekommer. Nya Världen förenar fondförsäkringens möjlighet till hög avkastning med en grundgaranti. Denna garanti innebär att kunden, även om utvecklingen på de finansiella marknaderna faller, alltid är garanterad sina sparpremier (med avdrag för sedvanliga förvaltningskostnader).

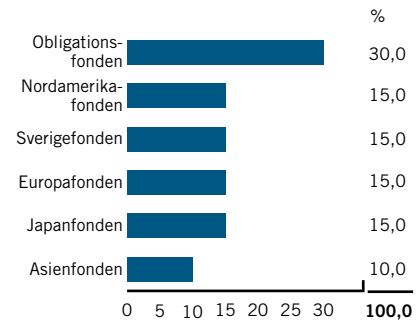
Fördelning faktiskt portfölj
Placeringstillgångar traditionell förvaltning

Fördelning normalportfölj
Placeringstillgångar traditionell förvaltning

Fördelning normalportfölj
Placeringstillgångar Nya Världen

Specifikation aktieinnehav Länsförsäkringar Liv – de 10 största innehaven 2001-12-31

Bolag	Innehav, Mkr	% av totala aktier
Ericsson LM, B	2 563	6,9
AstraZeneca	1 183	3,2
Nordea	870	2,3
Hennes & Mauritz	743	2,0
Nokia	725	1,9

Bolag	Innehav, Mkr	% av totala aktier
Eureko B.V.	710	1,9
Skandia	628	1,7
Telia	614	1,6
Svenska Handelsbanken	558	1,5
SEB	520	1,4
TOTALT	**9 114**	**24,4**

Konsolideringspolicy
All kapitalavkastning tillhör försäkringstagarna och kapitalavkastningen tillförs försäkringstagarna som återbäringsränta. Genom att spara en viss del av kapitalavkastningen i form av konsolideringskapital skapas möjlighet att åstadkomma högre kapitalavkastning i framtiden och därmed högre återbäring.

Ett visst mått av konsolideringskapital bör alltid finnas, dels för att inte negativa marknadsrörelser ska slå direkt mot försäkringskapitalet, dels för att Länsförsäkringar Livs åtaganden gentemot försäkringstagarna ska kunna infrias också i tider då kapitalavkastningen varit negativ.

Återbäringsräntan ska återspegla att försäkringstagarnas sparande är långsiktigt. Långsiktighet och uthållighet ska därför eftersträvas vid valet av återbäringsränta. Konsolideringskapitalet påverkas av återbäringsräntan, den löpande avkastningen, de dagliga förändringarna i tillgångsvärdena, premiebetalningar, försäkringsersättningar och driftskostnader.

Konsolideringsnivån i Länsförsäkringar Liv tillåts variera mellan 105 och 125 procent. Den lämpliga konsolideringsnivån inom intervallet fastställs vid varje tillfälle mot bakgrund av dels den risk Länsförsäkringar Liv anser föreligga i de finansiella marknaderna, dels av omfattningen av risk i balansräkningen. Om konsolideringsnivån hamnar utanför intervallet, sätts återbäringsräntan så att konsolideringen antas hamna inom intervallet inom två år.

”Att vara med i Länsförsäkringars satsning på stora företag är ett av de absolut mest spännande och utmanande arbeten som finns i försäkringsbranschen och jag ser fram emot att vara en del av detta. Genom det starka varumärket och den starka lokala förankringen finns alla förutsättningar att lyckas på marknaden.”

Sten-Olof Fohlin, chef Pensionsservice Stora Företag, division Liv i Länsförsäkringar AB.

Konsolidering och återbäring

Den genomsnittliga återbäringsräntan inom traditionell förvaltning var 4,8 procent under 2001. Från och med oktober 2001 var återbäringsräntan 3 procent. Principen med utjämnad avkastning visar, även under svag ekonomisk utveckling, att avkastningen blir högre än andra jämförbara sparformer.

Under 2001 sänkte majoriteten av livförsäkringsbolagen återbäringsräntan vid ett flertal tillfällen. Många bolag sänkte räntan, senaste gången i oktober 2001, från fyra procent till tre procent före skatt och avgifter, som en följd av den negativa utvecklingen på de finansiella marknaderna. Sänkningen i oktober berodde också på den ökade osäkerheten efter terrorattackerna i USA den 11 september som påverkade konsolideringsnivån i livförsäkringsbolagen negativt.

I ett tioårsperspektiv har Länsförsäkringars kunder haft en genomsnittlig återbäringsränta på nära 10 procent. En nivå som jämfört med många andra sparformer varit mycket god. Att spara traditionellt med utjämnad avkastning har sina fördelar gentemot andra förvaltningsformer. Traditionell förvaltning erbjuder kunden fördelen att Länsförsäkringar löpande omprövar den tillgångsfördelning som bedöms ge den högsta avkastningen på lång sikt. En annan fördel med traditionell förvaltning är att portföljen innehåller likvida och illikvida tillgångar. Långsiktigheten i sparandet ger möjlighet att även placera i likvida tillgångar som fastigheter och Alternativa Investeringar, exempelvis onoterade aktier och fonder. Dessa placeringsmöjligheter ger en ökad diversifiering, det vill säga spridning av riskerna i portföljen. Den riskjusterade avkastningen på den traditionella livförsäkringsportföljen på lång sikt bör dessutom bli hög. Den traditionella förvaltningsformen har även fördelen att den garanterar försäkringstagaren en viss avkastning varje år.

Avkastning

Totalavkastningen på placeringstillgångarna för år 2001 uppgick till –4,2 procent. Året präglades av fallande börser, vilket är den enskilt viktigaste förklaringen bakom den negativa avkastningen i totalportföljen.

Avkastning noterade aktieportföljer (i lokal valuta)

Marknad	Avkastning, %	Differens mot index,%
Sverige	–16,01	–1,16
Nordamerika	–14,38	–1,85
Europa	–20,15	–3,87
Japan	–19,51	–0,52
Asien	–3,16	–5,67

Den svenska aktieförvaltningen hade en avkastning på –16 procent, vilket är sämre än jämförelseindex. Förklaringen till skillnaden gentemot index är framför allt förvaltningens generella inriktning mot tillväxtaktier. Avkastningen för den utländska aktieportföljen uppgick totalt till –15,1 procent. Den sämre utvecklingen jämfört med index beror på de enskilda bolagsvalen och att tillväxtsektorn, i synnerhet telekombranschen, har varit överviktad. Det är framför allt den europeiska portföljen som har tappat mot index. Aktieportföljerna, både den svenska och de utländska, återhämtade dock en del av fallet under det sista kvartalet i fjol men årsresultatet blev ändå negativt.

Räntebärande värdepapper har under 2001 avkastat 5,1 procent, vilket är något sämre än index (0,88 procentenheter). Dif-

ferensen gentemot index förklaras av att amerikanska obligationer har varit underviktade samtidigt som svenska och europeiska obligationer har varit överviktade under större delan av året. Detta har missgynnat avkastningen i ränteportföljen då amerikanska obligationer har utvecklats betydligt bättre under året än motsvarande europeiska. Under fjärde kvartalet hade portföljen även en högre duration än index, vilket bidrog negativt i den allmänna ränteuppgången. Vid årsskiftet bestod ränteportföljen av 46 procent utländska obligationer, 51 procent svenska nominella obligationer och 3 procent realränteobligationer.

Avkastningen i fastighetsportföljen uppgick till 4,4 procent under fjolåret. Bakom avkastningen ligger sänkta fastighetsvärden för vissa fastigheter. Den största sänkningen återfinns i centralt belägna kontorsfastigheter i Stockholm där Länsförsäkringar Liv har största delen av sina fastighetsinnehav.

Alternativa Investeringar gav 2,7 procent i lokal valuta (6,2 procent i kronor) under fjolåret. Private Equity svarade för två tredjedelar av portföljen och återstoden utgjordes av Absolute Return-fonder (absolutavkastande strategier). Avkastningen i Private Equity-portföljen uppgick till –3,7 procent (lokal valuta), vilket i stort sett är i linje med förväntningarna. Eftersom portföljen ännu befinner sig i ett uppbyggnadsskede, utgör avgifterna en förhållandevis stor del av totalavkastningen. Absolute Return-portföljen gav en avkastning på 23,1 procent (lokal valuta), vilket kan jämföras med MSCI World –10,6 procent och Lehman Global Aggregate (globalt obligationsindex) 10,6 procent (båda i lokal valuta).

Nya Världen har under år 2001 givit en avkastning på –5,7 procent. Aktiemarknaden har under 2001 utvecklats negativt, vilket bidragit till negativa avkastningar i aktieportföljerna. MSCI World index utvecklades under 2001 med –13,9 procent. Svenska aktier avkastade –11,9 procent och nordamerikanska aktier har avkastat –10,4 procent under året. Aktieportföljerna har haft en övervikt i telekombranschen, vilket bidragit negativt till avkastningen jämfört med index. Sjunkande räntor i Sverige resulterade i en avkastning på 3,3 procent för räntebärande värdepapper.

Från och med halvårsskiftet 2001 har en del av Länsförsäkringar Livs utländska aktieinnehav lagts ut på externa mandat. Detta i syfte att konkurrensutsätta den egna kapitalförvaltningen samt öka diversifieringen i den totala utländska aktieportföljen. Det är också ett bra sätt för Länsförsäkringar Liv att få kunskap om andra förvaltningsorganisationer och höja kompetensen som kravställare på förvaltningen i syfte att på lång sikt förbättra avkastningen för kunderna.

Totalt rör det sig om 4 miljarder kronor fördelade på två amerikanska förvaltare; T Rowe Price Associates, Inc (Baltimore) och Aeltus Investment Management (Hartford) samt en europeisk förvaltare, CDC IXIS Asset Management (Paris).

Resultatkommentar 2001

Traditionell livförsäkring bedrivs inom Länsförsäkringar Liv och fondanknuten liv-

Kapitalavkastning 2001 för livförsäkringsbolaget inklusive fastighetsbolag och Nya Världen

Viktad Kapitalbas

Belopp i Mkr

PLACERINGAR	Marknadsvärde 01-01-01	%	Netto-placering	Värde-förändring	%	Marknadsvärde 01-12-31	%	Direkt-avkastning	%	Total-avkastning	%
Räntebärande Svenska[1)]	26 202	26	–3 545	–430	–1,8	22 227	24	1 384	5,7	954	3,9
Räntebärande Utländska	19 228	19	1 817	146	0,8	21 191	22	1 084	5,7	1 230	6,5
Räntebärande Totalt	45 430	45	–1 728	–284	–0,6	43 418	46	2 468	5,7	2 184	5,1
Aktier Svenska	15 957	16	1 924	–3 218	–19,1	14 663	15	314	1,9	–2 904	–17,2
Aktier Utländska	27 428	27	–298	–4 438	–16,3	22 692	24	331	1,2	–4 107	–15,1
Aktier Totalt	43 385	43	1 626	–7 656	–17,4	37 355	39	645	1,5	–7 011	–15,9
Alternativa Investeringar	3 695	4	1 321	160	3,8	5 176	6	105	2,4	265	6,2
Fastigheter	8 166	8	528	–17	–0,2	8 677	9	384	4,6	367	4,4
Finansiering av placeringar	–104	0	1	0	0,0	–103	0	–5	–4,9	–5	–4,9
SUMMA	**100 572**	**100**	**1 748**	**–7 797**	**–7,8**	**94 523**	**100**	**3 597**	**3,6**	**–4 200**	**–4,2**
Övrigt	2 982		1 049	0		4 031		–185		–185	
TOTAL	**103 554**		**2 797**	**–7 797**	**–7,6**	**98 554**		**3 412**	**3,3**	**–4 385**	**–4,3**

[1)] I ingående balans så har föregående års direktlån redovisats under svenska räntebärande med totalt 30 Mkr.

Till Innehåll

försäkring inom dess dotterbolag Länsförsäkringar Fondliv. Länsförsäkringar Liv bedrivs enligt ömsesidiga principer, vilket innebär att överskott som uppstår i verksamheten fördelas till försäkringstagarna i form av återbäring. Den totala premieinkomsten, netto, för Länsförsäkringar Liv och Länsförsäkringar Fondliv minskade med 5 procent och uppgick till 8 857 (9 361) Mkr.

Traditionell livförsäkring

Premieinkomsten, netto, uppgick till 5 404 (5 919) Mkr. Minskningen med 9 procent hänförs främst till färre engångsbetalda försäkringar.

Årets resultat uppgick till –12 567 (–4 753) Mkr. Resultatförsämringen förklaras bland annat av den minskade kapitalavkastningen på placeringstillgångar. Kapitalavkastningen, netto, uppgick till –4 457 (60) Mkr. En förklaring till den låga avkastningen är den allmänna utvecklingen på världens aktiebörser, vilket lett till en negativ totalavkastning för aktieportföljerna.

Resultatförsämringen förklaras även av en reservförstärkning av livförsäkringsavsättningen med cirka 5 miljarder kronor. Förändringen i livförsäkringsavsättning uppgick till –8 954 (–6 434) Mkr. Reservförstärkningen beror på att effekten av tidigare förändringar av den högsta ränta som tillämpas vid beräkning av försäkringstekniska avsättningar har kunnat utjämnas över 10 år genom övergångsgrunder. Den nya Försäkringsrörelselagen eliminerade denna möjlighet från och med den 1 januari 2002.

Driftskostnaderna ökade med 12 procent och uppgick till 999 (891) Mkr. Ökningen beror på fortsatta investeringar inom IT-området. Bolagets policy är att inte aktivera några IT-kostnader på bolagsnivå, utan enbart i koncernen.

Mkr	2001	2000
Premieinkomst, netto	5 404	5 919
Kapitalavkastning, netto	–4 457	60
Årets resultat	–12 567	–4 753
Förvaltningskostnadsprocent	1,0	0,9
Placeringstillgångar	94 032	99 740
Kollektiv konsolideringsnivå, %	98	108
Antal försäkringar	807 960	774 794

Fondanknuten livförsäkring

Premieinkomsten, netto, var i princip oförändrad jämfört med föregående år och uppgick till till 3 453 (3 442) Mkr.

Årets resultat uppgick till –160 (–144) Mkr. Så länge bolaget visar en volymtillväxt kommer förluster att redovisas. Livförsäkringsverksamhetens långsiktiga karaktär skapar en del problem att på ett rättvisande sätt kunna matcha intäkter och kostnader i redovisningen. Bolagets intäkter sträcker sig över en lång tidsperiod. Kostnaderna består främst av en stor initial kostnad för provisioner och andra kostnader vid ingången av ett försäkringsavtal.

För att finansiera fondförsäkringsbolagets volymtillväxt erhöll bolaget ett aktieägartillskott på 250 Mkr.

Driftskostnaderna uppgick till 417 (422) Mkr.

Placeringstillgångarna, för vilka försäkringstagarna bär risken, har under året minskat i värde, vilket är en följd av den negativa utvecklingen på världens börser. Detta påverkar direkt försäkringstekniska avsättningar och har en indirekt effekt på resultatet genom minskade intäkter i form av avgifter på fondvärdet.

Mkr	2001	2000
Premieinkomst, netto	3 453	3 442
Årets resultat	–160	–144
Förvaltningskostnadsprocent	2,4	2,6
Balansomslutning	18 531	18 288
Antal försäkringar	335 077	272 720

Nu har Länsförsäkringar 75 bankkontor runt om i Sverige där kunden får hjälp med hela sin vardagsekonomi.

Till Innehåll

Konkurrensen på bankmarknaden har intensifierats. Bankkoncentrationen är fortfarande mycket stark, men under året har flera nya bankalternativ vuxit fram. De mindre bankerna har med konkurrenskraftiga villkor på allvar utmanat storbankerna. Kombinationen av det personliga och det digitala kundmötet har visat sig vara en av de viktigaste framgångsfaktorerna.

Länsförsäkringars bankverksamhet har vuxit i enlighet med den huvudbanksstrategi som fastslogs 2000. Banken har under 2001 utvecklats från nischbank till huvudbank och erbjuder ett komplett bankalternativ för målgrupperna privatpersoner och lantbrukare. Bankverksamheten har ett högt förtroende hos kunden och kundkontakten är dessutom mera frekvent. Det skapar goda förutsättningar för relationsutveckling och en introduktion till Länsförsäkringars övriga finansiella tjänster.

Samlad vardagsekonomi hos Länsförsäkringar

Ett viktigt steg vid den strategiska förflyttningen från nischbank till huvudbank är satsningen på ett attraktivt vardagsekonomierbjudande med tjänster och produkter för kundens hela privatekonomi. Med lönekontot kan kunden betala räkningar via Internet, bank- eller postgiro. Länsförsäkringar Bank erbjuder både Betalkort Visa och Bankkort MasterCard och på sparkontot får kunden från första kronan bra ränta på sina pengar.

Ett prioriterat område är att öka utlåningen till allmänheten. Under 2001 fattades beslut om att erbjuda bottenlån i egen regi och under året implementerades detta i drygt hälften av länsförsäkringsbolagen. Samarbetet med SBAB resulterade i att förmedlade lån ökade med drygt 45 procent till 7 973 Mkr. Samarbetet med Landshypotek (lån till jord- och skogsbruksfastigheter) fortsatte att utvecklas positivt. Under året ökade antalet lantbrukskunder till drygt 3 300. Inlåningen uppgick till 571 Mkr, en ökning på 128 procent. Utlåningen ökade med 65 procent och uppgick till 893 Mkr. Under våren 2002 kommer banken genom Länsförsäkringar Hypotek att erbjuda bolån i egen regi på alla länsförsäkringsbolag. Länsförsäkringar Hypotek ersätter successivt samarbetet med SBAB. Utvecklingen av attraktiva kombinationsprodukter inom boende är ett prioriterat område under 2002.

Senare under 2002 kompletteras erbjudandet med aktiehandel via Internet. Tjänsten kommer att vara enkel och användarvänlig, men också innehålla verktyg och tjänster för den avancerade aktiehandlaren. Kunderna kommer att kunna handla i svenska aktier. Aktiehandeln på Internet kommer att ha samma konkurrenskraftiga prisfilosofi som övriga banktjänster.

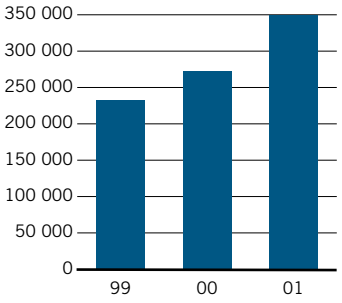
Flera utmärkelser under året

Länsförsäkringar utsågs av Privata Affärer till ”Årets uppstickare” på den svenska

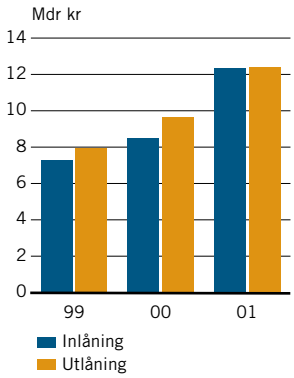
Viktiga händelser

- **Under året lanserades** en lösning för kundens hela vardagsekonomi. Länsförsäkringar erbjuder ett fullständigt huvudbanksalternativ för privatpersoner och lantbrukare.
- **Utnämnd till ”Årets uppstickare”** av Privata Affärer och ”Bästa bondebanken” av tidningen Lantmannen. Sveriges mest nöjda kunder bland de banker som är rikstäckande enligt ”Svenskt Kvalitetsindex”.
- **Antalet kunder har ökat** med över 29 procent och uppgick till 350 000. Antalet kunder anslutna till Bank via Internet uppgick till över 177 000, en ökning med över 50 procent.
- **Inlåningen från allmänheten** ökade med 45 procent till 12,4 miljarder kronor och utlåningen till allmänheten ökade med 29 procent till 12,5 miljarder kronor.
- **Framgångsrik pilotverksamhet** för bottenlån i egen regi samt implementering i drygt hälften av länsförsäkringsbolagen.
- **Nya bankkontor** öppnades och det totala antalet kontor uppgår nu till 75.

Antal kunder

In- och utlåning

Bankkoncernen

Nyckeltal	2001	2000
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, Mkr	1	67
Balansomslutning, Mkr	15 523	12 386
Räntemarginal, %	2,9	2,7
Kapitaltäckningsgrad, %	9,12	10,21
Antal kunder	350 000	272 000

bankmarknaden och tidningen Lantmannen utsåg Länsförsäkringar till ”Bästa bondebanken”. Länsförsäkringar har dessutom, enligt Svenskt Kvalitetsindex, Sveriges mest nöjda kunder inom bank och försäkring. För bankverksamheten får Länsförsäkringar högsta betyg bland de banker som är rikstäckande.

Stark Internetutveckling

Ett alternativ till det personliga mötet med kunderna på länsförsäkringsbolagen är Bank via Internet. Internetbanken har under 2001 vidareutvecklats och i december 2001 hade bankens Internettjänster över 177 000 kunder – en undersökning visar att 98 procent av kunderna ger Bank via Internet betyget bra eller mycket bra. Antalet betalningar via Internet har successivt ökat och uppgick vid årets slut till 53 procent av det totala antalet betalningar. Under året påbörjades också utvecklingen av aktiehandel via Internet som ska vara i drift i slutet av 2002.

I takt med att Länsförsäkringars bankverksamhet växer ökar behovet av att effektivisera de administrativa rutinerna. Målet är att öka effektiviteten i kundmötet genom att vidareutveckla affärsstödet inom bankens alla processer – spara, låna och betala. Under 2001 har bland annat lånaprocessen och lånehanteringssystemet KreDirekt utvecklats. Även kunddatabaser och CRM-verktyg kommer att förfinas under kommande år.

Stark kundtillströmning och kraftigt ökad inlåning

2001 har varit ett år av kraftig tillväxt. Antalet kunder har ökat med 78 000 och uppgick vid årets slut till 350 000, en ökning med 29 procent.

Marknadsandelen, inlåningen från hushåll, uppgick till 2,5 procent, en ökning med 25 procent (november 2001).

Lönsamhet genom volymökning

Bankkoncernens rörelseresultat uppgick till 1 Mkr. Länsförsäkringar Bank har gått från att vara en nischbank till huvudbank och den omfattande infrastruktur som byggts kräver ännu fler kunder och större volymer för att bli lönsam.

Rikstäckande bank med lokal förankring

Det personliga mötet är en av grundstenarna i Länsförsäkringars bankverksamhet. På sex år har 75 rådgivningskontor öppnats runt om i landet. Bankverksamheten bedrivs i enlighet med länsförsäkringsidén, vilket innebär att alla affärer och kontakter med kunden sker lokalt. Därmed utnyttjas till fullo den lokala marknadskännedomen och kompetensen bland medarbetarna på länsförsäkringsbolagen. Utvecklingsverksamhet och stödfunktioner finns samlade gemensamt. På så sätt nyttjas fördelarna av en effektiv och specialiserad organisation som stödjer den lokala försäljningen på bästa sätt.

Konkret kundnytta

Länsförsäkringar har ett av Sveriges mest kända varumärken inom sakförsäkring, men fortfarande är det förhållandevis få som känner till bankverksamheten. Enligt en varumärkesmätning i oktober 2001 känner 17 procent av Sveriges befolkning och 30 procent av Länsförsäkringars kunder till att

Till Innehåll

Länsförsäkringar har bankverksamhet. År 2002 fortsätter arbetet med att bredda varumärket så att merparten av Länsförsäkringars 2,8 miljoner kunder känner till bankens erbjudande. Breddningen ska bland annat ske genom integrerade erbjudanden och kommunikation av bank, fond, liv och sak samt genom att synergi- och samordningsfördelar utnyttjas. En av de stora utmaningarna under 2002 är att visa på fördelarna för Länsförsäkringars försäkringskunder att bli kund även i banken, det vill säga att konkret och tydligt visa på kundnyttan av ett breddat produktutbud inom bank och försäkring.

Länsförsäkringar har en unik möjlighet att driva bankverksamhet på ett sätt som skiljer Länsförsäkringar från andra aktörer. Den lokala närvaron och helheten i kunderbjudandet skiljer sig från nischbankerna och prisfilosofin är helt skild från storbankernas. Kunderna kommer i kontakt med banken på kontoren, via Internet, per telefon samt genom landets alla uttagsautomater. Undersökningar visar att kunderna föredrar det personliga mötet för rådgivning om sin privatekonomi och när de ska ta lån. Därför bygger Länsförsäkringar successivt ut antalet bankkontor för bankverksamheten.

Utöver bankaktiebolaget finns i bankkoncernen tre dotterbolag. Wasa Kredit AB erbjuder olika former av leasing och finansiering, Länsförsäkringar Hypotek AB är ett bolåneinstitut och WASA Garanti Försäkrings Aktiebolag avvecklar olika riskengagemang. Wasa Kredit och Länsförsäkringar Hypotek står för huvuddelen av bankkoncernens utlåning.

Länsförsäkringar erbjuder sina kunder service genom 75 bankkontor över hela landet.

”Lanseringen av vardagsekonomierbjudandet har gått väldigt bra. Vår framgång ligger nog i att vi alla hela tiden tänker Bank och Försäkring. Vi är fem bankanställda i Kristianstad, men 47 marknadsförare av banktjänsterna, som en del i helheten.”

P-O Dahl, bankansvarig Länsförsäkringar Kristiansstad.

Länsförsäkringar Hypotek

Under 2001 har samarbetet med SBAB om bottenlån till villor, fritidshus och bostadsrätter bidragit till att förmedlade lån har ökat med drygt 45 procent. Länsförsäkringar fattade under 2001 beslut om att erbjuda bottenlån i egen regi – Länsförsäkringar Hypotek. Under året bedrevs framgångsrikt pilotverksamhet vid fem länsförsäkringsbolag och över hälften av länsförsäkringsbolagen implementerade därefter bolån i egen regi.

Länsförsäkringar Hypoteks rörelseresultat blev 19 Mkr, vilket är positivt med hänsyn till de omfattande kostnaderna för att utveckla ett nytt systemstöd. Utlåningsvolymen uppgick vid årets slut till 2 337 Mkr och antalet kunder var 10 000 (december 2001).

Wasa Kredit

Wasa Kredit är ett finansbolag, vars verksamhet riktar sig mot marknaderna för bilar, datorer och tyngre maskiner. Som dotterbolag till Länsförsäkringar Bank utgör Wasa Kredit en väsentlig del av bankens verksamhet genom att stå för större delen av bankens utlåning.

Länsförsäkringsbolagen har hittills inte erbjudit Wasa Kredits produkter i någon större utsträckning. Under 2001 startades ett pilotprojekt i syfte att utveckla krediterbjudandena via länsförsäkringsbolagen. Projektet kommer att utvärderas och utvecklas under 2002. Målsättningen inför 2002 är att Wasa Kredit ska bredda sin distribution till länsförsäkringsbolagen och på så sätt bidra till Länsförsäkringars tillväxt inom området för finansiella tjänster.

Wasa Kredits rörelseresultat blev 50 Mkr. Utlåningsvolymen uppgick vid årets slut till 5,6 miljarder kronor och antalet kunder var 86 000.

WASA Garanti

WASA Garanti arbetar med att avveckla riskengagemang inom entreprenadförsäkring. Dessutom hanteras fordringar som uppstod under det tidiga 1990-talets fastighetskris. Den stock arrendegarantier bolaget hanterar har under året sjunkit snabbare än beräknat. Resultatet före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till 22 Mkr.

Till Innehåll

Få ljuspunkter under ett händelserikt år.

Till Innehåll

Året har präglats av osäkerhet och stora svängningar på marknaden. Av Länsförsäkringars 33 fonder slog tre sina jämförelseindex under 2001. Bland ljuspunkterna finns Länsförsäkringars Fastighetsfond som slog index med 11 procent. Även Japanfonden slog sitt jämförelseindex under året och samtliga av Länsförsäkringars räntefonder visade en positiv utveckling.

Utvecklingen på världens börser var svag under 2001. Nedgången inleddes redan i mars 2000 och fortsatte fram till september 2001. Från toppen till bottennoteringen föll Stockholmsbörsen med 56 procent och New York-börsen (Dow Jones) med 30 procent. Börsraset i Sverige är det tredje största i historien och det största sedan 1930-talet. Under 2001 backade Stockholmsbörsen med 16,7 procent.

Flertalet av Länsförsäkringars aktiefonder utvecklades negativt under året. En förklaring är att teknikrelaterade aktier hade en svag utveckling under 2001. Länsförsäkringars Internetfond var den fond som föll mest. Även Länsförsäkringar Småbolagsfond och Miljöteknikfond hade en svag utveckling under året. Länsförsäkringars räntefonder hörde till ljuspunkterna och hade en positiv utveckling, främst Euroobligationsfonden som steg med 9,6 procent under 2001.

Stort inflöde i räntefonder under 2001

Den svaga börsutvecklingen under 2001 och 2000 har inte oväntat påverkat fondspararna. En stor del av kapitalet har investerats i räntefonder. Av det sammanlagda nettosparandet år 2001 på 57 miljarder kronor gick 28 miljarder till korta räntefonder och 7 miljarder kronor till långa räntefonder. Aktiefonderna uppvisade ett nettosparande på 15 miljarder kronor och i blandfonder nettosparades knappt 5 miljarder kronor. Intresset för aktiefonder återkom dock i slutet av 2001. Många bedömare började då tro på en konjunkturvändning under 2002 och därmed på stigande börskurser.

Viktiga händelser

- **Det förvaltade kapitalet** i Länsförsäkringars fonder var oförändrat 31,7 miljarder kronor, trots ett stort inflöde.
- **Marknadsandelen i nettomässigt** nysparande var oförändrat 7,0 (7,0) procent. Den totala marknadsandelen ökade till 3,7 (3,5) procent.
- **Under 2001 har ytterligare** en generationsfond startat, Länsförsäkringar Pension 2045, för de yngsta premiepensionsväljarna.
- **Svag börsutveckling** under året på grund av konjunkturavmattning. Stora svängningar på marknaden har bidragit till svag kursutveckling för merparten av Länsförsäkringars fonder.

Marknadsandelar

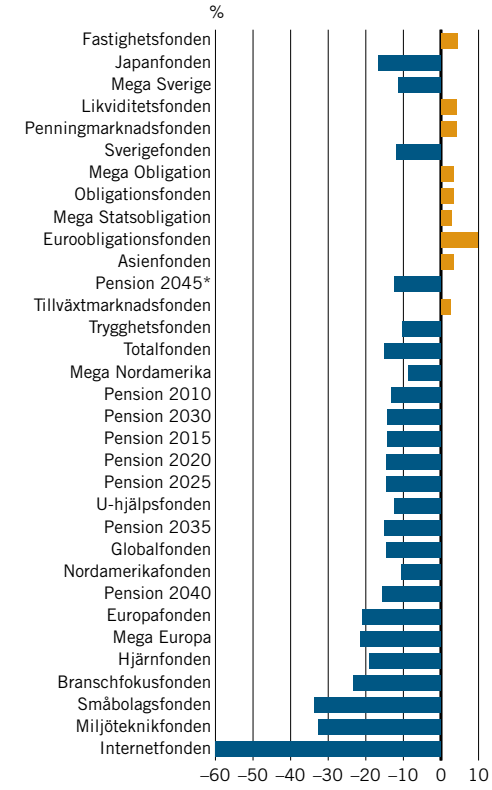
Av den totala fondmarknaden har Länsförsäkringar en total marknadsandel på 3,7 (3,5) procent. Mätt i nyförsäljning är andelen 7,0 (7,0) procent. Länsförsäkringar är därmed det sjätte största fondbolaget på den svenska fondmarknaden.

Förändringar i fondutbudet

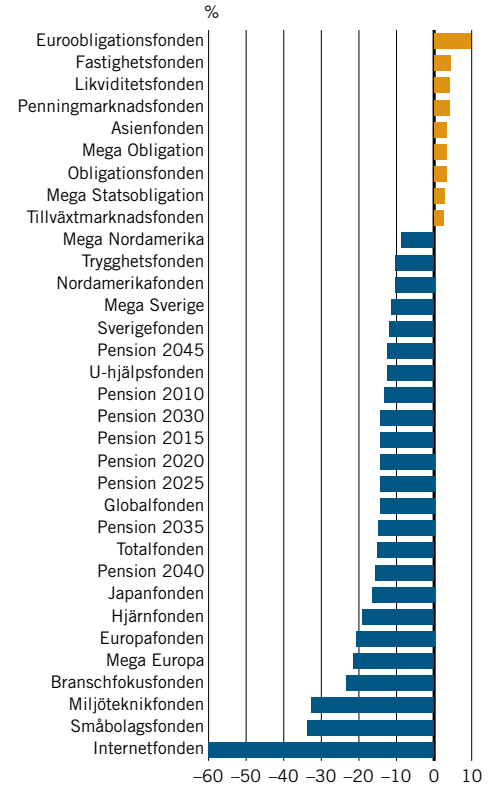
I maj kompletterades Pension 2000-fonderna med Länsförsäkringar Pension 2045. Fonden är en generationsfond som vänder sig till de yngsta premiepensionsväljarna.

I juli började Totalfonden utnyttja möjligheten att enligt gällande fondbestämmelser placera mer i aktier. Fondens place-

2001 jämfört med respektive fonds jämförelseindex

Fondernas utveckling under 2001

ringsinriktning är nu 70 procent utländska och 30 procent svenska aktier med möjlighet att placera upp till 15 procent i räntebärande värdepapper om marknaden bedöms osäker. I Penningmarknadsfonden, som placerar i korta räntebärande värdepapper, sänktes förvaltningsavgiften till 0,3 procent under hösten.

Länsförsäkringar Fond-i-fond startade den 7 januari 2002. De tre värdepappersfonderna köper och säljer andelar i övriga fonder ur Länsförsäkringars fondsortiment med utgångspunkt från Länsförsäkringars marknadstro. Fond-i-fond har tre olika risknivåer; försiktig, normal och offensiv. Förvaltningen är lika aktiv i alla tre.

Även om 2001 har varit ett svagt år för förvaltningen så är Länsförsäkringars uppdrag att leverera långsiktigt mervärde till kunderna.

Lokal fondadministration

Inom fondverksamheten inleddes under 2001 ett arbete med målsättningen att föra ut delar av fondadministrationen till de 24 länsförsäkringsbolagen. Arbetet följer de principer som tillämpas inom bankverksamheten och som också utgör mål enligt livförsäkringsverksamhetens administrativa vision.

Under 2001 har arbetsuppgifter lagts ut på två länsförsäkringsbolag som agerat pilotbolag. De funktioner som läggs ut lokalt berör framför allt registrering av nya kunder och underhåll av regelbundet sparande via autogiro.

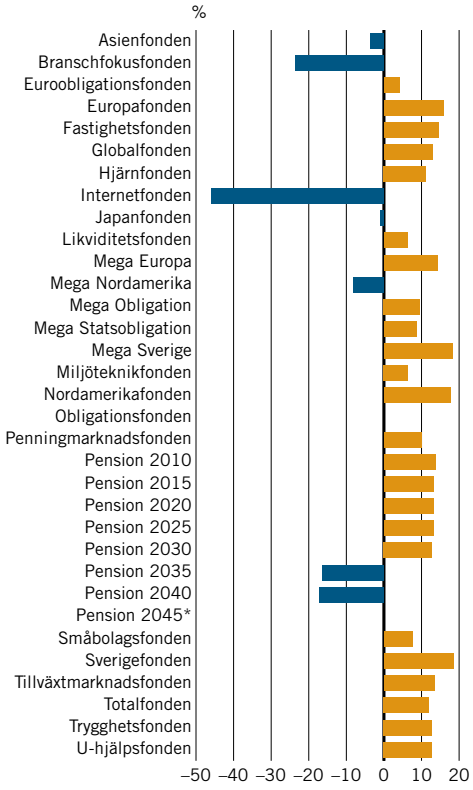
Resultatkommentar

Intäkterna för år 2001 blev 314 (319) Mkr. Detta förhållande är i linje med utvecklingen av den totala förvaltade volymen som ökade något under året, men blev lägre än beräknat 31 752 (31 670) Mkr. Såväl kostnaderna för förvaltning som provisionskostnaderna är också lägre i motsvarande mån då dessa är volymrelaterade.

Driftskostnaderna för året var totalt 68 Mkr, vilket är en minskning jämfört med

Till Innehåll

Årsgenomsnitt sedan start t o m 2001-12-28

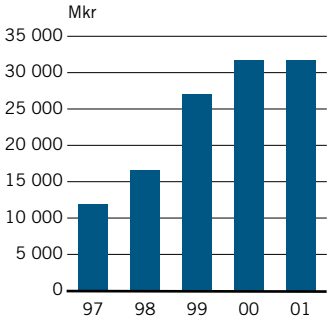
*Startade 2001-05-31

föregående år med 20 Mkr. Drygt hälften av detta belopp kan hänföras till effektiviseringar i verksamheten medan den andra hälften kan hänföras till allmänna kostnadsminskningar under året.

Trots den negativa börsutvecklingen, vilken påverkat den totala fondvolymen negativt och därmed medfört minskade intäkter, kan året summeras till ett positivt resultat.

Förvaltad fondvolym

	2001-12-31	2000-12-31
Totalt antal fonder	33	32
– varav aktiefonder	27	26
Förvaltad fondvolym, Mkr	31 752	31 670
Årets resultat, Mkr	32	–14
Antal kunder	285 310	277 000

Länsförsäkringar en attraktiv arbetsgivare

Väl utvecklade program för komptetensutveckling av medarbetare och ledare. Goda utvecklingsmöjligheter inom en rad områden över hela Sverige. Detta, med draghjälp av en omfattande varumärkeskommunikation, har gjort Länsförsäkringar till en av landets attraktivaste arbetsgivare.

Länsförsäkringar samordnar och utvecklar medarbetarfrågorna via ett personalkollegium, bestående av personalansvariga på länsförsäkringsbolagen och inom Länsförsäkringar AB. För att kunna ge rätt stöd till chefer och medarbetare har Länsförsäkringars personalansvariga prioriterat några huvudområden för det gemensamma utvecklingsarbetet. Ett av utvecklingsområdena är förändrings- och omvärldskunskap för att ge chefer insikter och kompetens i förändringsledning. Ett annat är utveckling av det operativa personalarbetet, där fokus bland annat ligger på rätt IT-stöd i personalprocesserna. Detta för att få en effektivare administration och tid för arbete med utveckling av medarbetarna. Genom identifiering av medarbetarnas kompetenser tydliggörs också vilken kompetensutveckling och kompetensväxling som kommer att behövas i framtiden. Ett framgångsrikt utvecklingsområde är det arbete som genomförts för att vara en attraktiv arbetsgivare.

Länsförsäkringar blev vid en undersökning under 2001, utförd av Image Survey International, utnämnd till Sveriges elfte populäraste arbetsgivare. Det är ett stort steg från 29:e placeringen året innan. Inget annat försäkringsbolag kommer i närheten och den enda bank som ligger före är Handelsbanken med en sjundeplats.

Det ökande intresset för Länsförsäkringar som arbetsgivare har flera bidragande orsaker. En är den uppmärksammade varumärkeskommunikationen i TV och tidningar som genomförts under det senaste året. En annan de externa satsningar som gjorts för att öka Länsförsäkringars attraktionskraft hos yngre akademiker. Arbetet har dels skett genom ett samarbete med högskolor och universitet vid arbetsmarknadsdagar och andra aktiviteter runt om i landet, dels genom en satsning på traineeprogram. Att visa på möjligheterna till utveckling och vilka olika yrkesroller som ryms inom Länsförsäkringar är områden som mer tydligt försökt kommuniceras mot denna målgrupp. För närvarande genomgår 13 trainees det ettåriga programmet. Under traineeåret ligger fokus på att få bred kunskap om Länsförsäkringar och de olika verksamhetsområden som finns på de lokala länsförsäkringsbolagen och inom de gemensamma verksamheterna. Syftet är att en trainee efter året ska stå väl rustad att ta sig an arbetsuppgifter inom Länsförsäkringar.

Nya utvecklingsmöjligheter

I takt med att försäkrings- och bankmarknaderna utvecklas, ändras också länsförsäkringsbolagens behov av tjänster från Länsförsäkringar AB. Det gemensamma bolagets roll som specialist- och utvecklingsbolag tydliggörs. Arbetsuppgifter förs därför ut från Länsförsäkringar AB till länsförsäkringsbolagen. Länsförsäkringsbolagen växer och nya arbetsuppgifter ger medarbetarna nya utvecklingsmöjligheter. En låg personalomsättning inom länsförsäkringsbolagen gör att medarbetarna har en djup kompetens inom sitt område men också att kontinuerlig utveckling krävs.

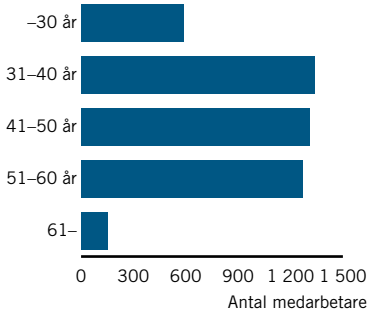
Kompetensutveckling av medarbetare och ledare

Länsförsäkringar använder en gemensam modell för träning inom säljområdet, bland annat Affärsskolan, ett nytt personligt utvecklingsprogram för erfarna säljare som arbetat i minst fem år som liv- eller sakförsäkringssäljare.

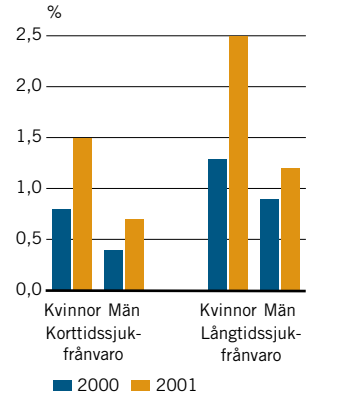
Distansutbildningar och e-utbildning har utvecklats och det totala utbudet är idag tio utbildningar, varav fyra är egenproducerade: Boendeförsäkring, Länsförsäkringars historia och federation, Ditt chefsansvar och Lönesamtal. Arbete med e-utbildning inom Bank och Sparskolan pågår. Att implementera den nya studiemetoden har påbörjats och fortsätter under

Till Innehåll

Åldersfördelning medarbetare

Sjukfrånvaro

2002. Ett omfattande arbete med teknisk kvalitetssäkring av utbildningarna har genomförts.

Ledarskap

Bra ledarskap är en av de viktiga framgångsfaktorerna. Deltagandet är högt på LF Akademins chefs- och ledarutbildningar. Den yngre generationen ställer nya krav på ledarskapet (coachande ledarskap) vilket gör att utbildningarna ständigt måste förnyas. LF Akademin ger stöd till chefer bland annat genom att erbjuda utvecklingsprogram som Strategiskt ledarskap, Mentorprogram och Utrymme för ledarskap. Det sistnämnda är ett partnerprogram tillsammans med andra företag i näringslivet. Syftet med det är att sammanföra ledare på högre nivå från olika företag, för att genom ett utbyte av erfarenheter, idéer och tankar, skapa inspiration, energi och nya perspektiv kring det egna ledarskapet.

Kompetensinventering och utvecklingssamtal mellan chef och medarbetare är också väl utvecklade metoder som används inom Länsförsäkringar.

Åldersstruktur

Medelåldern för kvinnor är 44 år och för män 45 år. Länsförsäkringar har genomgående en hög medelålder eftersom personalomsättningen är låg. Det finns därför ett behov av att rekrytera yngre medarbetare och då särskilt yngre akademiker.

Det har skett en ökning av sjukfrånvaron, som ändå är liten jämfört med sjukfrånvaron inom arbetslivet i övrigt.

Medarbetarundersökningar

– *Länsförsäkringsbolagens själ* – en studie av värderingar
– *Nöjd medarbetarindex*, NMI, sker inom tio länsförsäkringsbolag och andra bolag gör egna undersökningar.

Strukturaffärer

Medarbetarna i Svenska Brand och Allianz erbjöds anställning i Länsförsäkringar och fick vid beståndsöverföringen följa sin affär till berört länsförsäkringsbolag respektive Länsförsäkringar AB.

Länsförsäkringar Liv övertar samtliga medarbetare från IT-konsulten Arrowheads verksamhet i Östersund. Affären innebär att anställda på Arrowheads kontor i Östersund har fått anställning inom IT-sektionen i Länsförsäkringar Liv men med fortsatt placering i Östersund.

Medarbetarstatistik

Antal årsarbetare	5 164
Antal nya tillsvidareanställda 1 jan – 31 dec 2001	794
Framtida rekryteringsbehov för år 2002 i länsförsäkringsbolagen är beräknat till	200
Antal som slutat 1 jan – 31 dec 2001	335

Könsfördelning	Kvinnor	Män
Antal, 1 januari 2001	2 633	2 225
Antal, 31 december 2001	2 946	2 470
Ökning	313	245
Ledarskap chef med personalansvar	141	321

Kvinnor och män på VD- och förtroendeposter[1)]

	Kvinnor	Män
Verkställande direktörer	2	22
Ledningsgrupper	38	155
Styrelseledamöter	59	193
Fullmäktigeförsamling	226	1 024

[1)] Avser länsförsäkringsbolagen per den 1 juni 2000.

Tydlig IT-strategi ger förbättrad service

Länsförsäkringar finns där kunderna finns. 24 lokala länsförsäkringsbolag erbjuder hela bredden av sparande, lån och försäkringsskydd – det gör gruppen unik på den svenska marknaden. Med fördelarna i den lokala närvaron som utgångspunkt erbjuds kunden ett effektivt samspel mellan olika sätt att kommunicera med sitt lokala länsförsäkringsbolag; det personliga mötet och kanaler som telefon, e-post och Internet. Att utnyttja IT på ett sätt så att det lokala konceptet stärks kräver mycket av bakomliggande systemstöd och teknik. Länsförsäkringar har sedan ett antal år en tydlig IT-strategi, ett väl utvecklat samarbete och en hög kompetensnivå inom IT-området för att klara denna utmaning.

Länsförsäkringars IT-strategi tar sin utgångspunkt i affärskonceptets grundtankar om lokal närvaro och ett brett sortiment. Strategin baseras på ett komponentbaserat tankesätt. De komponenter som utvecklas ska kunna användas i alla länsförsäkringsbolag och genom alla kanaler. Utvecklingsarbetet sker vid ett tillfälle, men komponenten kan användas flera gånger i olika sammanhang. På så sätt elimineras dubbelarbete, samtidigt som säkerheten blir bättre eftersom komponenterna är väl utprovade och testade. Den pågående övergången till ett nytt enhetligt och modernt system för hantering av motorförsäkringar är det första projektet som helt följer IT-strategins komponentbaserade synsätt.

I systemens arkitektur byggs säkerhet in, så att informationen är säkrad för fientligt intrång från till exempel hackers via Internet. Länsförsäkringars kunder kan känna sig trygga med att den information som finns i systemen endast är tillgänglig för den som har behörighet att se den. Användarvänligheten utvecklas genom att webbgränssnitt införs så att det blir intuitivt och enkelt för kunden att själv teckna sina försäkringar, lösa sina bankärenden eller finna den önskade informationen. Detta är tre tekniskt viktiga områden som den infrastrukturella utvecklingen fokuseras på.

Kundens behov styr

Länsförsäkringar gör även kraftfulla satsningar på nya system och arbetssätt för att kunna förenkla för kunderna. Målsättningen är att kunderna ska välja att samla hela sitt försäkringsskydd och sparande hos Länsförsäkringar. Det ska de göra dels därför att de finner erbjudandet attraktivt, dels därför att de upplever kommunikationen med sitt länsförsäkringsbolag som okomplicerad.

För att realisera målet drivs inom Länsförsäkringar två viktiga projekt; ett verksamhetsprojekt och ett systemutvecklingsprojekt för nytt systemstöd. Under 2001 har samtliga länsförsäkringsbolag varit involverade i det övergripande projekt som syftar till att öka professionalismen när det gäller att ge stöd till kunden vid val av produkter ur Länsförsäkringars breda sortiment. Arbetssätt ändras från att ha haft ett produktorienterat fokus, till att alltid utgå från kundens behov och förutsättningar. För att genomföra denna mycket omfattande förändring är övergången organiserad så att varje länsförsäkringsbolag har sitt eget lokala projekt, som involverar både ledning och handläggare inom affärsområdena Privat, Företag och Lantbruk. De lokala projekten hålls samman av affärskonsulter från Länsförsäkringar AB, som bidrar med metoder och riktlinjer för att få en enhetlighet i utvecklingen av försäljningsprocessen mot kunden. Projektet har involverat ett hundratal personer under 1,5 år och kommer att vara genomfört till maj 2002.

Till Innehåll

Med det nya arbetssättet kommer länsförsäkringsbolagen att kunna besvara sina kunders frågor snabbt och effektivt och handläggningstiden kommer att kortas ned i enskilda ärenden.

Handläggaren kan dessutom genom informationen om kundens engagemang föreslå relevanta lösningar på försäkringsskydd eller sparande.

Stora verksamhetsförändringar ställer nya krav på systemstöd

En viktig del i detta förändringsarbete är det nya systemstödet för handläggare. Ett standardpaket har köpts in för att skapa ett gemensamt kundregister för alla länsförsäkringsbolag. När dialogen sker via Internet kommer systemet att kunna användas både av kunderna och av Länsförsäkringars egna handläggare och säljare. Detta medför att kunden alltid kan känna sig trygg i kommunikationen med sitt länsförsäkringsbolag – kunden och bolaget ser båda samma information. Eftersom kundsystemet kommer att bli navet för dialogen med kunden, kommer den information som finns i Länsförsäkringars produktsystem om kunden att presenteras enhetligt den här vägen.

Systemet har rikligt med funktioner och det kommer att ge stora möjligheter att vidareutveckla säljstödet till handläggare och säljare, i den takt som det enskilda länsförsäkringsbolaget har behov av. Framtida önskemål om att på ett effektivare sätt kunna ge relevanta erbjudande till kunderna genom riktade kampanjer finns förberett inom systemets ram. Länsförsäkringar uppfyller genom kundregistret även de lagliga kraven som ställs genom personuppgiftslagen, PUL. Det nya systemstödet kommer att vara i bruk på samtliga länsförsäkringsbolag under första halvåret 2002.

Euro

Inom Länsförsäkringar har ett projekt startats för att analysera vilka verksamhetsmässiga och systemmässiga konsekvenser en övergång från svenska kronor till euro skulle få. Redan i samband med datumkonverteringen för övergången till det nya millenniet gjordes en grov kartläggning av systemen för denna valutaväxling.

Effektiv modell för projekt

För att klara så omfattande projekt i 24 länsförsäkringsbolag som bland annat en övergång till euro innebär, har Länsförsäkringar utarbetat ett effektivt sätt att driva projekt. Ett moderprojekt tar fram riktlinjer, metoder och verktyg som är generella för alla. Därefter startas ett projekt per länsförsäkringsbolag för genomförande. Moderprojektet finns kvar under hela projekttiden som stöd, och håller samman delprojekten så att alla går i takt och kanaliserar frågor till beslut som är gemensamma och ska gälla hela gruppen.

Humlegården koncentrerade fastighetsinnehavet

För fastighetsbolaget Humlegården stärktes fokuseringen på Stockholms innerstad ytterligare under 2001. Fyra fastigheter utanför tullarna har sålts, liksom kvarteret Amsterdam på Gärdet (som numera nyttjas av Länsförsäkringar AB) och det bestånd i Bryssel som kom in via förvärvet av Humlegården. Köpeskillingen har uppgått till totalt 895 Mkr. Reavinsten från försäljningarna blev 60 Mkr. Det finns fortfarande några fastigheter i beståndet utanför tullarna – dessa uppgår till tre procent av beståndets värde.

Totalavkastningen på andelarna i Humlegården blev 14 procent under 2001, motsvarande 268 Mkr. Av dessa var 110 Mkr rörelseresultat och 158 Mkr värdeökning på bolagets fastigheter.

Under året har en fastighet, kv Isbrytaren på Kungsholmen i Stockholm, förvärvats för 227 Mkr. Bolagets bestånd är nu drygt 20 fastigheter med en yta om cirka 190 000 m^2. Därtill har bolaget ett förvaltningsuppdrag för Länsförsäkringar ABs fastigheter på Gärdet omfattande cirka 60 000 m^2.

Hyresmarknaden noterade en topp under slutet av år 2000. Sedan dess har hyrorna i innerstaden gått ned drygt 10 procent. Dock är fortfarande hyrorna i Stockholm på en historiskt hög nivå, i mars 2002 var hyran för ett kontor i bästa läge 4 500–5 000 kronor per m^2.

Fastighetsmarknaden har karaktäriserats av ett stort utbud, både från privatpersoner men framför allt från institutioner som av olika skäl vill minska sitt bestånd. Detta har dock inte lett till någon form av panikförsäljning, utan relativt få avslut görs. Humlegården har efter försäljningarna under år 2001 en förvärvskapacitet om cirka en miljard kronor. Bolaget söker dels fastigheter som kompletterar det existerande beståndet, dels fastigheter där man bedömer att förädlingsvinster kan göras. I den aktuella marknadssituationen har det dock blivit svårare än tidigare att hitta sådana objekt.

Den största enskilda kostnadsposten i Humlegården är räntekostnader. Bolaget har under året aktivt arbetat med en marknadsfinansiering och notering av certifikat. Bolaget har nu en volym på 1,5 miljarder kronor i företagscertifikat, noterade på Stockholmsbörsen. Certifikaten har rating K-1 och bolagets totala rating är A (från Standard & Poor´s). Den genomsnittliga räntekostnaden var 4,7 procent under 2001.

Projektfastigheten Chinateatern avslutas under början av 2002 när hyresgästen Danske Securities flyttar in. På Sveavägen 163 kommer Finansinspektionen och Konkurrensverket att flytta in under året. Detta projekt kommer att fortgå in på år 2003.

Marknadshyrorna har minskat sedan toppen år 2000, men är dock högre än utgående hyror. I takt med omförhandlingar ökar därmed intäkterna.

För år 2002 förutses sålunda ett ökat rörelseresultat, bortsett från reavinster. Likaledes förutses en värdeökning under år 2002, som dock är mindre än ökningen år 2001. Sammanlagt förutses totalavkastningen bli i nivån med den långsiktiga målsättningen; cirka 10 procent.

Humlegården ägs gemensamt av 20 länsförsäkringsbolag och Länsförsäkringar AB.

Nyckeltal

Omsättning, Mkr	354
Årets resultat, Mkr	135
Marknadsvärde fastigheter, Mkr	4 771
Andelskapitalets storlek, Mkr	2 188

Projektfastigheter

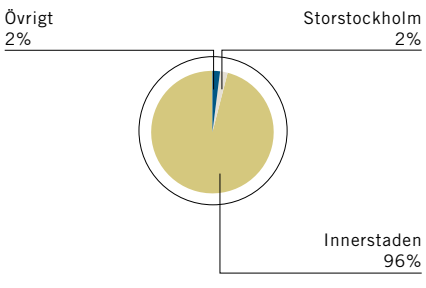
Berzelii Park (Chinateatern),	4 265 kvm, 208 Mkr i bokfört värde
Sveavägen 163,	31 179 kvm, 326 Mkr i bokfört värde

Till Innehåll

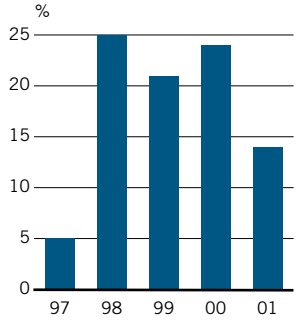

Interiör från projektfastigheten Chinateatern vid Berzelii Park i Stockholm.

Geografisk fördelning av marknadsvärde

Förändring av värdet på andelarna i Humlegården

Servicen slutar inte vid gränsen

Länsförsäkringar vänder sig till kunder på den svenska marknaden. Detta omfattar också att ge service av hög kvalitet när kunderna har internationella engagemang. De svenska kunderna, såväl privatpersoner som företag, blir allt mer aktiva utomlands. Studier, arbete och fritid tillbringas allt oftare i andra länder. Även småföretag arbetar utanför Sveriges gränser. Därför behövs nätverk för att kunna ge råd, tillhandahålla försäkringar och ge skadeservice även i andra länder.

Som stora aktörer på en alltmer koncentrerad nationell marknad behöver Länsförsäkringar influenser och kunskap om innovationer från andra marknader. Det kan hämtas genom erfarenhetsutbyten, internationella utbildningar och möjligheten till utveckling av personal och chefer genom arbete i partnerbolag.

Länsförsäkringar är sedan förvärvet av Wasa 1998 medlem i den europeiska försäkringsalliansen Eureko. Det viktigaste och mest omfattande samarbetet äger rum inom bolaget EurAPCo (European Alliance Partners Company) som bildades hösten 2000 och ägs av partners med lika stora andelar. Genom EurAPCo finns också ett korsägande mellan de olika partnerbolagen. Sålunda äger EurAPCo cirka 3,5 procent av Länsförsäkringar AB. Kontoret ligger i Zürich. Eureko B.V., som är en sammanslagning mellan den tidigare holländska partnern Achmea, den portugisiska S&P och de affärsdrivande dotter- och intressebolagen inom Eurekosamarbetet, är numera en av sju partners. Övriga bolag är Friends Provident, Länsförsäkringar, MAAF, Gothaer, Swiss Mobiliar och Topdanmark.

Värdet av internationella kontakter kommer att visa sig allt mer i framtiden. Den gemensamma europeiska marknaden påverkar både lagstiftning och en ekonomi med allt mer gemensamma förutsättningar. Gradvis kan samhällets åtaganden ersättas av gemensamma eller privata försäkringssystem. Då kan Länsförsäkringar ta del av både goda och dåliga erfarenheter från andra länder, genom det öppna och konstruktiva samarbetet inom EurAPCo. Genom internationell samverkan ges också större möjligheter att påverka beslutsfattarna i Europa. De resurser som Länsförsäkringar skapat genom representation i Bryssel har skapat stor nytta även för partners och förstärkts genom samverkan med andra.

De internationella kontakterna ger möjlighet till personalutveckling genom utbytesverksamhet och tidsbegränsat arbete i andra länder. Inom Eureko-alliansen är detta något som uppmuntras. Inom ramen för alliansen finns också flera internationella utbildningar.

Länsförsäkringar är också en del av ett nordiskt samarbete – Nordic Alliance. Samarbetet som bygger på ett nära erfarenhetsutbyte och benchmarking har pågått sedan början av 1990-talet. I samarbetet ingår även bankfrågor. Avsikten är att aktivera och tydliggöra samarbetet under det nyligen beslutade namnet Nordic Alliance. Även om inte de samarbetande bolagen Alm. Brand, Gjensidige NOR, Länsförsäkringar och Tapiola är helt igenom ömsesidiga bolag, är den ömsesidiga eller kundägda tanken bärande i de fyra bolagen.

Viktiga händelser under 2001

- Samarbetet inom EurAPCo tog fastare form med en ökad fokusering på ett strukturerat utvecklingsarbete med tydliga mål och uppföljning
- Inom Eureko-alliansen skapades en enhet för att hantera så kallade Employee Benefits (företagsbetald livförsäkringsaffär för anställda) tillsammans med AIG. Detta kommer antagligen att visa sig vara ett värdefullt verktyg i Länsförsäkringars satsning på livförsäkring för Stora Företag.

Till Innehåll

Genombrott för viktig säljkanal

Länsförsäkringar Mäklarservice startade sin verksamhet den 1 januari 2001. Bolaget ägs gemensamt av de 24 länsförsäkringsbolagen och Länsförsäkringar AB. Länsförsäkringar Mäklarservice sätter ytterligare fokus på den viktiga säljkanalen mäklare med målet att erbjuda mäklarna ett tydligt och enhetligt uppträdande och en förstärkt service. Med bolagets bildande inleddes en kraftfull satsning på den starkt växande mäklarmarknaden.

Länsförsäkringar har sedan början av 1990-talet haft regionala mäklardiskar i Stockholm, Göteborg och Malmö, som också utfört arbete för närliggande länsförsäkringsbolag. Mäklardiskar med service inom både sak- och livförsäkring finns kvar på dessa orter, kompletterade med en helt ny mäklardisk för livförsäkringsprodukter i Sundsvall. Därtill finns medarbetare på länsförsäkringsbolagen i Jönköping, Örebro och Gävle för att ge särskild service til mäklare. Länsförsäkringar Mäklarservice kontor ligger alltid i anslutning till det lokala länsförsäkringsbolaget. Köpet av Svenska Brand och satsningen på sjukförsäkring har under året även medfört att en Mäklardisk Grupp Hälsa bildats med tre medarbetare.

Trots ett stort uppbyggnadsarbete inkluderande rekrytering, utbildning och upprättande av nya nätverk har arbetet på marknaden varit framgångsrikt under året. Länsförsäkringars satsning genom denna samlade resurs har tagits emot väl av mäklarmarknaden. Den mäklade livförsäljningen har ökat med 11 procent under året och försäljningsvärdet var vid årets utgång 3 459 Mkr. Mäklad premievolym för sakförsäkring var vid årets utgång totalt 717 Mkr.

LÄNSFÖRSÄKRINGAR **NORRBOTTEN**

VD:
Kjell Lindfors

Styrelseordförande:
Lars Karbin

Länsförsäkringar Norrbotten har under 2001 ytterligare intensifierat satsningen inom sparandeområdet. Försäljningen av sparprodukter har för femte året i rad överträffat förväntningarna.

Sakförsäkringsverksamheten har sedan två år befunnit sig i en konsolideringsfas och 2001 kan betraktas som slutet på denna fas. Försäljningsorganisationen har ytterligare förstärkts under året och inför 2002 förväntas ånyo god marknadstillväxt.

Kjell Lindfors

NYCKELTAL	2001	2000
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, Mkr	2	0
Balansomslutning, Mkr	389	371
Konsolideringsgrad, %	150	107
Antal anställda	62	55
Bank		
Inlåning, Mkr	93	72
Utlåning, Mkr	72	36
Förmedlad utlåning, Mkr	153	74
Antal kunder	4 200	3 600
Fonder		
Marknadsvärde, Mkr	35	39
Bruttoförsäljning, Mkr	6	24
Antal kunder	900	800
Livförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	154	166
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–186	–42
Totalt försäkringskapital, Mkr	1 638	1 550
Antal kunder	12 600	11 000
Sakförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	143	130
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	12	0
Totalkostnadsprocent f e r, %	92	105
Totalavkastning kapitalförvaltning, %	0	3
Antal kunder	45 200	45 500

Till Innehåll

LÄNSFÖRSÄKRINGAR **VÄSTERBOTTEN**

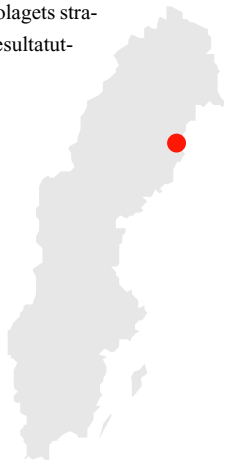
VD:
Rutger Arnesson

Styrelseordförande:
Anders Nilsson

Sakförsäkringsverksamheten har under året fortsatt att utvecklas i positiv riktning, såväl marknads- som resultatmässigt. För första gången på många år visar skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat på ett överskott. Under året ökades insatserna på bankområdet för att kunna svara upp till marknadens förväntningar. Marknadstillväxten inom bank är fortsatt stark.

Den stora volymtillväxten inom såväl sakförsäkring som bank, med åtföljande personalförstärkningar, har medfört betydande satsningar för att förbättra bolagets infrastruktur. Årets resultat är givetvis starkt påverkat av börsernas negativa utveckling. Bolagets strategiska allokering har medfört en stabilisering av resultatutvecklingen inom kapitalförvaltningsområdet.

Rutger Arnesson

NYCKELTAL	2001	2000
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, Mkr	–72	–28
Balansomslutning, Mkr	1 362	1 424
Konsolideringsgrad, %	286	344
Antal anställda	126	118
Bank		
Inlåning, Mkr	456	327
Utlåning, Mkr	285	54
Förmedlad utlåning, Mkr	236	273
Antal kunder	9 400	7 400
Fonder		
Marknadsvärde, Mkr	105	125
Bruttoförsäljning, Mkr	13	44
Antal kunder	2 400	2 200
Livförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	278	284
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–245	–91
Totalt försäkringskapital, Mkr	2 768	2 640
Antal kunder	23 500	19 900
Sakförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	310	275
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	16	–2
Återbäring och rabatter, Mkr	12	1
Totalkostnadsprocent f e r, %	98	105
Totalavkastning kapitalförvaltning, %	–5	–1
Antal kunder	87 300	84 800

Till Innehåll

JÄMTLANDS LÄNSFÖRSÄKRINGSBOLAG

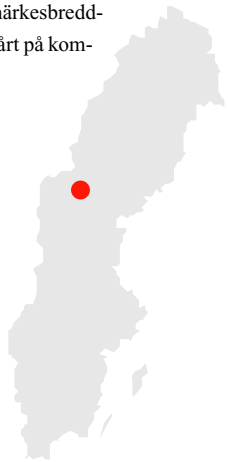
VD:
Sören Westin

Styrelseordförande:
Arne Normann

Marknadsutvecklingen var fortsatt positiv inom samtliga produktområden. De största försäljningsökningarna nådde vi i bankverksamheten samt i motoraffären. Det tekniska resultatet för sakförsäkring var inte tillfredsställande. Ett stort antal bränder och stormskador har kraftigt påverkat skadeutfallet och arbetet med att få en bättre relation mellan premier och skador påbörjades för sent. Trots ett tungt börsår åstadkom vi en positiv totalavkastning i finansförvaltningen.

Vi fortsätter arbetet efter vår fastlagda strategi som bland annat innebär en förstärkning av marknadspositionerna genom högre tillgänglighet, nya lokalkontor, varumärkesbreddning och fler medarbetare samtidigt som vi satsar hårt på kompetensutveckling.

Sören Westin

NYCKELTAL	2001	2000
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, Mkr	–23	1
Balansomslutning, Mkr	716	687
Konsolideringsgrad, %	280	326
Antal anställda	75	62
Bank		
Inlåning, Mkr	215	134
Utlåning, Mkr	139	70
Förmedlad utlåning, Mkr	271	158
Antal kunder	4 800	3 200
Fonder		
Marknadsvärde, Mkr	26	32
Bruttoförsäljning, Mkr	4	16
Antal kunder	1 100	1 000
Livförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	107	95
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–132	–61
Totalt försäkringskapital, Mkr	1 368	1 360
Antal kunder	12 000	10 100
Sakförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	177	157
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–20	2
Totalkostnadsprocent f e r, %	117	107
Totalavkastning kapitalförvaltning, %	2	2
Antal kunder	52 600	51 300

Till Innehåll

LÄNSFÖRSÄKRINGAR VÄSTERNORRLAND

VD:
Anders Hörnfeldt

Styrelseordförande:
Anders Källström

Under år 2001 har marknadsandelarna fortsatt att växa inom alla områden på sakförsäkringssidan för Länsförsäkringar Västernorrland. Översvämningarna i länet och den ökande mängden bränder har dock tärt hårt på resultatet. Detta, tillsammans med en svag finansiell marknad, har inneburit att rörelseresultatet blev –32 (–4) Mkr.

Satsningen på finansiella tjänster fortsätter. Under 2001 har premievolymen i stort sett behållits på livförsäkringsområdet, medan vi kunnat glädjas åt en markant ökning av affärsvolymerna i banken.

Arbetet med uppstarten av Västernorrlandsfonden går nu in i slutfasen med beräknad start under första halvåret 2002.

Anders Hörnfeldt

NYCKELTAL	2001	2000
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, Mkr	–32	–4
Balansomslutning, Mkr	712	678
Konsolideringsgrad, %	214	263
Antal anställda	92	83
Bank		
Inlåning, Mkr	261	178
Utlåning, Mkr	72	37
Förmedlad utlåning, Mkr	109	69
Antal kunder	5 800	4 600
Fonder		
Marknadsvärde, Mkr	64	76
Bruttoförsäljning, Mkr	9	40
Antal kunder	29 200	29 100
Livförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	204	186
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–216	–99
Totalt försäkringskapital, Mkr	2 574	2 517
Antal kunder	19 200	16 400
Sakförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	235	205
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–8	–9
Totalkostnadsprocent f e r, %	115	119
Totalavkastning kapitalförvaltning, %	2	6
Antal kunder	61 700	59 800

Till Innehåll

LÄNSFÖRSÄKRINGAR GÄVLEBORG

VD:
Birger Lövgren

Styrelseordförande:
Kjell Stafström

Alla produktområden inom försäkring och bank har vuxit under året, även om ökningstakten inom liv- och pensionsförsäkring har dämpats något. Resultatet i den operativa verksamheten är negativt och rejäla åtgärder har satts in för att nå ett nollresultat 2002 och ett positivt resultat 2003. Redovisad förlust i finansrörelsen om 272 Mkr är främst en följd av kursnedgångar i aktiemarknaden i allmänhet, och på IT-sektorn i synnerhet.

Under 2002 genomförs en nyprofilering av bolaget inom Gävleborgs län med satsningar på våra sex kontor, nya försäkringsprodukter, bankservice och privatekonomisk rådgivning. Likaså genomförs en satsning på företagsmarknaden, där vi ser ett stort gensvar på vårt rådgivningskoncept och vår produktportfölj.

Birger Lövgren

NYCKELTAL	2001	2000
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, Mkr	–303	72
Balansomslutning, Mkr	737	953
Konsolideringsgrad, %	203	342
Antal anställda	94	91
Bank		
Inlåning, Mkr	253	175
Utlåning, Mkr	174	47
Förmedlad utlåning, Mkr	98	115
Antal kunder	6 000	4 700
Fonder		
Marknadsvärde, Mkr	45	51
Bruttoförsäljning, Mkr	9	19
Antal kunder	1 600	1 500
Livförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	191	190
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–215	–106
Totalt försäkringskapital, Mkr	2 323	2 239
Antal kunder	23 200	20 800
Sakförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	200	195
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–15	–10
Totalkostnadsprocent f e r, %	112	109
Totalavkastning kapitalförvaltning, %	–36	12
Antal kunder	68 600	66 600

Till Innehåll

DALARNAS FÖRSÄKRINGSBOLAG

VD:
Anders Stigers

Styrelseordförande:
Bengt Gabrils

Vi har under året haft en god tillväxt inom sakförsäkringsaffären med en premieutveckling på +12 procent. Inom motorförsäkring har volymtillväxten mätt i antal försäkrade fordon ökat med 8 procent. Med dessa ökningar har vi stärkt vår marknadsposition ytterligare.

Inom sparandemarknaden, bank och fond, har tillväxten framför allt inom in- och utlåning varit god. Utlåningen av villakrediter, placerade i Länshypotek, har under året ökat kraftigt.

Inom livförsäkring har sparförsäkringar minskat på grund av börsnedgången medan tjänstepensionsvolymerna fortsätter att utvecklas positivt.

Inom kapitalförvaltningen har den stora oro som rått inom finansvärlden inneburit att marknadsvärdet av våra innehav reducerats. Rörelseresultatet för året har försämrats till följd av den negativa aktieutvecklingen.

Anders Stigers

NYCKELTAL	2001	2000
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, Mkr	–467	–190
Balansomslutning, Mkr	3 102	3 576
Konsolideringsgrad, %	481	598
Antal anställda	154	144
Bank		
Inlåning, Mkr	512	359
Utlåning, Mkr	432	119
Förmedlad utlåning, Mkr	317	333
Antal kunder	11 700	9 000
Fonder		
Marknadsvärde, Mkr	96	110
Bruttoförsäljning, Mkr	18	46
Antal kunder	4 100	3 700
Livförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	315	303
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–291	–118
Totalt försäkringskapital, Mkr	3 465	3 350
Antal kunder	29 800	24 300
Sakförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	560	498
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–40	14
Återbäring och rabatter, Mkr	65	58
Totalkostnadsprocent f e r, %	115	107
Totalavkastning kapitalförvaltning, %	–11	–3
Antal kunder	135 200	130 700

Till Innehåll

LÄNSFÖRSÄKRINGAR **VÄRMLAND**

VD:
Ulf Eriksson

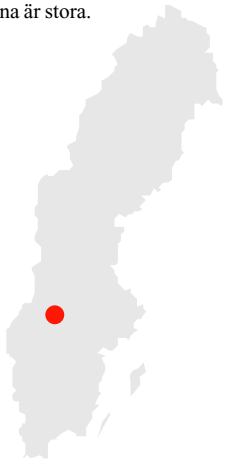
Styrelseordförande:
Folke Andersson

Ömsom vin, ömsom vatten; så kan man beskriva verksamhetsåret 2001. Positiv marknadsutveckling inom bank och sakförsäkring tillhör årets glädjeämnen.

Det vi kommer att komma ihåg av skadeåret är hyreshusbranden i Karlstad då 150 människor blev bostadslösa. Branden är bolagets största skada någonsin. Rörelseresultatet blev 4 (20) Mkr och totalkostnadsprocenten 107 (104).

Nu ser jag och alla medarbetare fram emot att införa Kund 2001, vårt nya sälj- och kundstödssystem. Det kommer att bli mycket spännande och förväntningarna är stora.

Ulf Eriksson

NYCKELTAL	2001	2000
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, Mkr	4	20
Balansomslutning, Mkr	848	708
Konsolideringsgrad, %	163	173
Antal anställda	86	83
Bank		
Inlåning, Mkr	183	121
Utlåning, Mkr	131	48
Förmedlad utlåning, Mkr	101	48
Antal kunder	4 700	3 600
Fonder		
Marknadsvärde, Mkr	42	46
Bruttoförsäljning, Mkr	6	19
Antal kunder	1 200	1 100
Livförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	155	188
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–146	–45
Totalt försäkringskapital, Mkr	2 055	2 014
Antal kunder	18 000	15 400
Sakförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	237	218
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–3	11
Totalkostnadsprocent f e r, %	107	104
Totalavkastning kapitalförvaltning, %	3	3
Antal kunder	70 000	67 000

Till Innehåll

LÄNSFÖRSÄKRINGAR **UPPSALA**

VD:
Ann-Christin Norrström

Styrelseordförande:
Björn Sundell

Länsförsäkringar Uppsalas framgångar på marknaden fortsatte under 2001. Kundtillströmningen var stor inom både sakförsäkring och bank. Vi ökade med 11 000 nya sakförsäkringar, vilket motsvarar en volymökning om 6 procent. Premieinkomsten i direktförsäkring ökade med 12 procent till 288 Mkr.

Affärsvolymen i banken ökade kraftigt. Summan av in- och utlåning uppgick vid årets slut till 1 300 Mkr inklusive förmedlad utlåning från SBAB, vilket motsvarar en ökning på knappt 70 procent. Försäljningen av tjänstepensionsplaner fortsatte att utvecklas positivt medan sparförsäkringar redovisade en svagare utveckling. Rörelseresultatet försämrades under året till följd av aktiemarknadernas negativa utveckling.

Ann-Christin Norrström

NYCKELTAL	2001	2000
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, Mkr	–92	–71
Balansomslutning, Mkr	1 270	1 368
Konsolideringsgrad, %	266	332
Antal anställda	136	125
Bank		
Inlåning, Mkr	484	295
Utlåning, Mkr	136	49
Förmedlad utlåning, Mkr	555	356
Antal kunder	9 400	7 000
Fonder		
Marknadsvärde, Mkr	105	123
Bruttoförsäljning, Mkr	19	44
Antal kunder	4 000	3 600
Livförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	364	342
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–361	–138
Totalt försäkringskapital, Mkr	4 071	3 876
Antal kunder	31 400	26 100
Sakförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	367	324
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–25	–31
Återbäring och rabatter, Mkr	2	27
Totalkostnadsprocent f e r, %	113	116
Totalavkastning kapitalförvaltning, %	–3	2
Antal kunder	89 600	84 900

Till Innehåll

LÄNSFÖRSÄKRINGAR **BERGSLAGEN**

VD:
Jan Karlsson

Styrelseordförande:
Frans-Henrik Schartau

Marknadsframgångarna fortsatte under 2001. Antalet personbilsförsäkringar ökade med 10,2 procent och övriga sakförsäkringar med 2,5 procent. Detta i kombination med premiehöjningar ökade premieintäkten med 14,6 procent. På banksidan har våra volymer stigit med 74 procent. Största ökningarna har skett inom sparkonton och villautlåning. Livförsäkringsförsäljningen stannade på samma nivå som 2000. Detta till stor del beroende på den svaga börsutvecklingen. Utfallet på börsen har även påverkat bolagets ekonomiska resultat med ett finansnetto på –63 Mkr. Höga skadekostnader och en för låg premienivå gör att också försäkringsrörelsen ger ett underskott på 60 Mkr.

Vår banksatsning fortsätter och vi har under 2001 invigt en ny banklokal i Örebro. Ett nytt bankkontor öppnas våren 2002 i Sala. Bolagets personalstyrka steg med 10 procent under 2001.

Jan Karlsson

NYCKELTAL	2001	2000
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, Mkr	–155	13
Balansomslutning, Mkr	1 544	1 682
Konsolideringsgrad, %	269	347
Antal anställda	188	160
Bank		
Inlåning, Mkr	468	284
Utlåning, Mkr	242	114
Förmedlad utlåning, Mkr	440	262
Antal kunder	10 500	7 600
Fonder		
Marknadsvärde, Mkr	91	107
Bruttoförsäljning, Mkr	18	40
Antal kunder	2 800	2 500
Livförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	440	437
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–541	–184
Totalt försäkringskapital, Mkr	5 057	4 808
Antal kunder	33 600	27 800
Sakförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	407	354
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–60	35
Återbäring och rabatter, Mkr	–	36
Totalkostnadsprocent f e r, %	121	113
Totalavkastning kapitalförvaltning, %	–4	6
Antal kunder	108 900	104 400

Till Innehåll

LÄNSFÖRSÄKRINGAR **STOCKHOLM**

VD:
Carl Dahlberg

Styrelseordförande:
Bengt Ljungqvist

Viktiga händelser 2001 var köpen av Svenska Brand och Allianz. För oss innebär det att 13 600 nya kunder nu på bästa sätt ska tas om hand, vilket är en utmaning för oss.

Vår försäljning inom sakförsäkring och utvecklingen i bankverksamheten gick fortsatt bra under 2001. Livförsäkringsförsäljningen blev däremot svag. Trots premiehöjningar genererade försäkringsrörelsen underskott. Detta tillsammans med börsens utveckling resulterade i ett betydande underskott. Under 2002 kommer lönsamhet att stå i centrum, samtidigt som vi kommer att fortsätta satsningen på totalkunder. Vi planerar också att bli miljöcertifierade under det kommande året.

Carl Dahlberg

NYCKELTAL	2001	2000
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, Mkr	–154	–161
Balansomslutning, Mkr	2 327	2 180
Konsolideringsgrad, %	92	138
Antal anställda	475	439
Bank		
Inlåning, Mkr	3 194	2 550
Utlåning, Mkr	979	613
Förmedlad utlåning, Mkr	1 308	875
Antal kunder	57 100	50 500
Fonder		
Marknadsvärde, Mkr	729	843
Bruttoförsäljning, Mkr	113	241
Antal kunder	12 200	11 700
Livförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	2 266	2 680
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–3 464	–1 354
Totalt försäkringskapital, Mkr	32 597	31 839
Antal kunder	130 500	108 500
Sakförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	1 094	823
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–99	–145
Totalkostnadsprocent f e r, %	115	123
Totalavkastning kapitalförvaltning, %	2	2
Antal kunder	226 300	223 800

Till Innehåll

LÄNSFÖRSÄKRINGAR SÖDERMANLAND

VD:
Anna-Greta Lundh

Styrelseordförande:
Axel von Stockenström

Äntligen börjar sörmlänningarna upptäcka vår bankverksamhet. Internetbanken som lanserades i slutet av år 2000 har haft stor betydelse i marknadsföringen av oss som ett huvudbanksalternativ. Satsningen på Länsförsäkringar Hypotek gav mycket god respons hos kunderna; i nyutlåning över 180 Mkr under knappt ett år. Satsningen på att ge kunderna ett helhetsalternativ för ekonomisk trygghet fortsätter, närmast med ett nytt kontor och nya bankmedarbetare i Katrineholm under våren 2002.

Vi har flera år med stigande skadekostnader bakom oss, tidigare år ofta orsakade av ett fåtal större skadehändelser. 2001 minns vi som året då vi inte hade vare sig stormar eller stora bränder, utan istället en mycket kraftig ökning av antalet skador.

Anna-Greta Lundh

NYCKELTAL	2001	2000
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, Mkr	–42	–24
Balansomslutning, Mkr	889	922
Konsolideringsgrad, %	228	286
Antal anställda	103	94
Bank		
Inlåning, Mkr	292	193
Utlåning, Mkr	294	66
Förmedlad utlåning, Mkr	193	220
Antal kunder	6 800	5 100
Fonder		
Marknadsvärde, Mkr	56	69
Bruttoförsäljning, Mkr	7	27
Antal kunder	1 900	1 800
Livförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	200	161
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–231	–117
Totalt försäkringskapital, Mkr	2 247	2 116
Antal kunder	19 000	15 600
Sakförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	305	261
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–13	0
Totalkostnadsprocent f e r, %	114	116
Totalavkastning kapitalförvaltning, %	–1	1
Antal kunder	71 500	69 300

Till Innehåll

LÄNSFÖRSÄKRINGAR GÖTEBORG OCH BOHUSLÄN

VD:
Ingemar Larsson

Styrelseordförande:
Bengt Wolffram

Försäljningsframgångarna fortsatte under året och vi tog marknad inom alla viktiga segment. Vår bankverksamhet fick ett genombrott och den nya servicebutiken i Göteborgs city slog igenom. Den nystartade enheten Stora Företag har också börjat göra affärer.

Lönsamheten i försäkringsrörelsen har förbättrats, men ännu återstår en bit till målet. Kapitalförvaltningen gav ett dåligt resultat; nedgången på världens aktiebörser slog hårt mot vår aktieportfölj. Under 2002 fullföljer vi inriktningen i vår treåriga affärsplan Nöjda Kunder – Ledande Bolag.

Det innebär:

- Fler och bättre affärer inom såväl bank som försäkring
- Lönsamhet i försäkringsrörelsen
- Nöjda kunder
- Nöjda medarbetare.

Ingemar Larsson

NYCKELTAL	2001	2000
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, Mkr	–84	–45
Balansomslutning, Mkr	1 711	1 712
Konsolideringsgrad, %	194	253
Antal anställda	230	216
Bank		
Inlåning, Mkr	935	499
Utlåning, Mkr	181	62
Förmedlad utlåning, Mkr	438	288
Antal kunder	16 100	13 200
Fonder		
Marknadsvärde, Mkr	248	229
Bruttoförsäljning, Mkr	83	81
Antal kunder	6 700	5 800
Livförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	918	981
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–1 388	–291
Totalt försäkringskapital, Mkr	10 714	9 970
Antal kunder	53 700	44 800
Sakförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	594	485
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	0	–6
Totalkostnadsprocent f e r, %	103	107
Totalavkastning kapitalförvaltning, %	–3	0
Antal kunder	151 300	143 100

Till Innehåll

LÄNSFÖRSÄKRINGAR SKARABORG

VD:
Carl Henrik Ohlsson

Styrelseordförande:
Hans Jonsson

Bolaget hade en bra marknadstillväxt inom sakförsäkringar och premieinkomsten ökade med 11 procent. Det tekniska resultatet blev negativt på grund av låg kalkylränta och höga skadekostnader medan driftskostnadsprocenten fortsätter sjunka. Kapitalförvaltningen präglades av försiktiga strategier detta turbulenta år. Volymtillväxten i livförsäkrings- och bankverksamheten var nära 50 procent enligt vår långsiktiga strategiska satsning.

Under året certifierades vi som första finansiella institut i Sverige enligt den nya standarden för såväl kvalitets- som miljöledning. Bolaget bygger nu vidare med ökad lokal närvaro via geografiska säljteam med kundansvariga knutna till våra lokalkontor som även blir bankkontor. Internet är vårt femte lokalkontor.

Carl Henrik Ohlsson

NYCKELTAL	2001	2000
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, Mkr	–74	14
Balansomslutning, Mkr	976	1 000
Konsolideringsgrad, %	221	283
Antal anställda	102	92
Bank		
Inlåning, Mkr	317	227
Utlåning, Mkr	126	84
Förmedlad utlåning, Mkr	168	101
Antal kunder	7 400	6 000
Fonder		
Marknadsvärde, Mkr	122	118
Bruttoförsäljning, Mkr	27	35
Antal kunder	22 400	22 200
Livförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	203	198
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–298	–100
Totalt försäkringskapital, Mkr	3 167	3 060
Antal kunder	22 200	18 500
Sakförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	252	223
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–34	11
Totalkostnadsprocent f e r, %	117	106
Totalavkastning kapitalförvaltning, %	–3	3
Antal kunder	74 900	74 300

Till Innehåll

ÖSTGÖTA BRANDSTODSBOLAG

VD:
Jan-Gunnar Persson

Styrelseordförande:
Gunnar Gunnarsson

Inom sakförsäkring växte bestånden över hela linjen. Premieinkomsten i direkt försäkring ökade med 16 procent och närmar sig 500 Mkr. Till följd av kraftigt fallande börskurser under året blev finansresultatet negativt, vilket ledde till ett resultat efter skatt på cirka –150 Mkr.

2001 blev genombrottsåret för bankverksamheten. Antalet kunder ökade med 150 procent och summan av in- och utlåning uppgick vid årets slut till 1 600 Mkr, inklusive förmedlad utlåning från SBAB. Livförsäkringsmarknaden förändrades radikalt. Försäljningen av engångsbetalda K-försäkringar mer än halverades. Tillväxten inom tjänstepensionsområdet var vi inte tillräckligt väl rustade för att ta vår andel av, men under året ändrade vi organisationen för att förbättra slagkraften på marknaden.

Jan-Gunnar Persson

NYCKELTAL	2001	2000
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, Mkr	–139	–114
Balansomslutning, Mkr	2 784	2 945
Konsolideringsgrad, %	398	491
Antal anställda	246	224
Bank		
Inlåning, Mkr	945	506
Utlåning, Mkr	244	163
Förmedlad utlåning, Mkr	413	231
Antal kunder	25 700	10 300
Fonder		
Marknadsvärde, Mkr	103	120
Bruttoförsäljning, Mkr	22	53
Antal kunder	4 100	3 500
Livförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	523	513
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–411	–97
Totalt försäkringskapital, Mkr	4 344	3 997
Antal kunder	39 900	32 400
Sakförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	596	509
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–30	4
Återbäring och rabatter, Mkr	43	97
Totalkostnadsprocent f e r, %	110	116
Totalavkastning kapitalförvaltning, %	–1	2
Antal kunder	149 600	143 500

Till Innehåll

LÄNSFÖRSÄKRINGAR ÄLVSBORG

VD:
Jan Fager

Styrelseordförande:
Fredrik Waern

Vårt 160:e blev både turbulent och tufft. Marknadstillväxten fortsatte inom samtliga segment med ett särskilt plus för området finansiella tjänster. Bankens affärsvolym ökade med närmare 50 procent och marknadsandelen inom spar och livförsäkring ligger på cirka 19 procent. Kostnaderna för vattenskador och inbrott ökade och vår största skada någonsin inträffade när Årjängs såg brann ner. Skadeförebyggande verksamhet står nu högt upp på prioriteringslistan.

Många jubileumsaktiviteter drevs under året. Som testbolag deltog vi i utveckling och implementering av ett nytt kundhanteringssystem, Ett KUND, som vi förväntar oss mycket av.

Jan Fager

NYCKELTAL	2001	2000
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, Mkr	–143	–85
Balansomslutning, Mkr	2 130	2 184
Konsolideringsgrad, %	276	347
Antal anställda	209	204
Bank		
Inlåning, Mkr	648	472
Utlåning, Mkr	343	152
Förmedlad utlåning, Mkr	715	447
Antal kunder	15 600	11 600
Fonder		
Marknadsvärde, Mkr	150	164
Bruttoförsäljning, Mkr	27	78
Antal kunder	47 700	55 800
Livförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	374	436
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–452	–77
Totalt försäkringskapital, Mkr	4 655	4 445
Antal kunder	35 400	27 700
Sakförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	591	516
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–7	1
Återbäring och rabatter, Mkr	–	28
Totalkostnadsprocent f e r, %	105	103
Totalavkastning kapitalförvaltning, %	–5	–2
Antal kunder	135 100	132 000

Till Innehåll

LÄNSFÖRSÄKRINGAR GOTLAND

VD:
Leif Ellström

Styrelseordförande:
Gösta af Petersens

Verksamhetsåret 2001 kännetecknades för Länsförsäkringar Gotland av en fortsatt stark tillväxt. Inom sakförsäkring ökade antalet försäkringsuppdrag inom samtliga produktområden med totalt 6 procent. Största ökningen hade vi inom personbil, som ökade med 10 procent.

Inom sparandemarknaden har tillväxten varit störst i vår bankverksamhet, med en ökning i såväl affärsvolym som antal nya kunder med 57 respektive 47 procent. Ökningen ligger långt över budget och driftsresultatet i banken visade ett positivt resultat. Rörelseresultatet försämrades under året, främst som en följd av aktiemarknadernas negativa utveckling.

Leif Ellström

NYCKELTAL	2001	2000
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, Mkr	–17	–3
Balansomslutning, Mkr	466	486
Konsolideringsgrad, %	489	572
Antal anställda	31	28
Bank		
Inlåning, Mkr	145	90
Utlåning, Mkr	143	84
Förmedlad utlåning, Mkr	180	117
Antal kunder	2 900	2 000
Fonder		
Marknadsvärde, Mkr	13	14
Bruttoförsäljning, Mkr	3	7
Antal kunder	800	700
Livförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	38	32
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–25	–6
Totalt försäkringskapital, Mkr	385	366
Antal kunder	5 100	4 000
Sakförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	89	79
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–1	3
Totalkostnadsprocent f e r, %	107	99
Totalavkastning kapitalförvaltning, %	–2	–1
Antal kunder	23 500	22 400

Till Innehåll

LÄNSFÖRSÄKRINGAR JÖNKÖPING

VD:
Johan Svedberg

Styrelseordförande:
Evert Svensson

Länsförsäkringar Jönköping hade ett mycket bra försäljningsår inom sakförsäkringsrörelsen, där vi förstärkt redan höga marknadsandelar. Bankverksamheten växer snabbt. Både de två nya kontorsetableringarna och starten av bolagets aspirantskola Liv har varit lyckosamma.

Utvecklingen på kapitalmarknaden har naturligtvis påverkat årets resultat negativt, men vi kan ändå redovisa positiv försäkringsrörelse.

Johan Svedberg

NYCKELTAL	2001	2000
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, Mkr	–102	–78
Balansomslutning, Mkr	1 363	1 278
Konsolideringsgrad, %	222	252
Antal anställda	142	133
Bank		
Inlåning, Mkr	436	276
Utlåning, Mkr	115	72
Förmedlad utlåning, Mkr	288	182
Antal kunder	8 600	6 500
Fonder		
Marknadsvärde, Mkr	69	80
Bruttoförsäljning, Mkr	9	27
Antal kunder	2 200	2 100
Livförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	308	293
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–424	–210
Totalt försäkringskapital, Mkr	4 137	3 997
Antal kunder	28 000	22 900
Sakförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	405	354
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	9	38
Totalkostnadsprocent f e r, %	105	102
Totalavkastning kapitalförvaltning, %	–6	–5
Antal kunder	108 700	105 200

Till Innehåll

LÄNSFÖRSÄKRINGAR HALLAND

VD:
Mats Ericsson

Styrelseordförande:
Erling Johansson

År 2001 fortsatte den stora kundtillströmningen till bolaget. Vi har stärkt den lokala profilen med nya centrala kontor i alla kommuner, och dessutom öppnat mindre ombudskontor. Vi har även förstärkt organisationen, satsat på säljkraft och gjort Bank och Liv till egna affärsområden.

Under året genomförde vi också ett livsstilsprojekt för personalen och blev samhällscertifierade i Halland för vårt bidrag till ett friskare och bättre samhälle.

Mats Ericsson

NYCKELTAL	2001	2000
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, Mkr	–102	3
Balansomslutning, Mkr	1 214	1 279
Konsolideringsgrad, %	372	470
Antal anställda	120	113
Bank		
Inlåning, Mkr	501	294
Utlåning, Mkr	309	139
Förmedlad utlåning, Mkr	434	205
Antal kunder	10 500	6 700
Fonder		
Marknadsvärde, Mkr	107	117
Bruttoförsäljning, Mkr	21	62
Antal kunder	36 100	35 800
Livförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	280	256
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–410	–133
Totalt försäkringskapital, Mkr	3 914	3 768
Antal kunder	23 800	19 200
Sakförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	261	225
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–6	18
Totalkostnadsprocent f e r, %	109	105
Totalavkastning kapitalförvaltning, %	–6	2
Antal kunder	77 800	74 000

Till Innehåll

LÄNSFÖRSÄKRING **KRONOBERG**

VD:
Dick Söderlund

Styrelseordförande:
Per-Åke Holgersson

Bolagets 200:e år firades med flera arrangemang för våra kunder. Det största var vår stora familjedag på Kronobergshed, som drog 15 000 besökare.

Inom sakförsäkring har marknaden varit turbulent med bland annat stora premiehöjningar. I denna turbulens har vi lyckats höja våra marknadsandelar framför allt inom företag och motorfordon. Skadeåret 2001 har varit det värsta i modern tid med kraftig ökning av antalet större brandskador. Inom motorfordon har det dock skett en klar förbättring av skadekostnadsutvecklingen.

Vårt största tillväxtområde var liv och bank där antalet kunder ökade med 20 procent. Under sista kvartalet kunde vi se en förbättring av resultatet för samtliga verksamhetsområden. Även kassaflödet blev bättre från halvårsskiftet.

Dick Söderlund

NYCKELTAL	2001	2000
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, Mkr	–41	–17
Balansomslutning, Mkr	551	577
Konsolideringsgrad, %	196	221
Antal anställda	69	65
Bank		
Inlåning, Mkr	234	171
Utlåning, Mkr	53	30
Förmedlad utlåning, Mkr	171	105
Antal kunder	4 500	3 500
Fonder		
Marknadsvärde, Mkr	43	48
Bruttoförsäljning, Mkr	6	16
Antal kunder	2 500	2 400
Livförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	198	229
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–295	–114
Totalt försäkringskapital, Mkr	3 073	3 018
Antal kunder	16 200	13 700
Sakförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	184	179
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–15	–13
Totalkostnadsprocent f e r, %	109	111
Totalavkastning kapitalförvaltning, %	–2	2
Antal kunder	50 800	48 400

Till Innehåll

LÄNSFÖRSÄKRINGAR **KALMAR LÄN**

VD:
Lars B Danielsson

Styrelseordförande:
Jan Peter Pontén

Marknadstillväxten inom sakförsäkring tillhörde årets stora glädjeämnen och vi nådde för tredje året i följd rekordnivåer. Den svaga börsutvecklingen medförde dock att årsresultatet blev negativt. Under året drabbades vi dessutom av bolagets genom tiderna största skada, då en kyrkobyggnad totalförstördes genom brand till en skadekostnad om 37 Mkr.

Den finansiella oron i världen fick en avgörande betydelse för att tillväxten inom affärsområde Spar (fond, livförsäkring och bank) blev lägre än beräknat. Arbetet med varumärkesbreddningen fortskrider dock intensivt och vi förväntar oss en god utveckling inom sparandeområdet under kommande år.

Lars B Danielsson

NYCKELTAL	2001	2000
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, Mkr	–82	–42
Balansomslutning, Mkr	1 260	1 345
Konsolideringsgrad, %	323	387
Antal anställda	123	117
Bank		
Inlåning, Mkr	226	158
Utlåning, Mkr	65	43
Förmedlad utlåning, Mkr	168	102
Antal kunder	5 100	3 900
Fonder		
Marknadsvärde, Mkr	46	52
Bruttoförsäljning, Mkr	8	19
Antal kunder	1 600	1 400
Livförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	283	321
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–310	–22
Totalt försäkringskapital, Mkr	3 069	2 925
Antal kunder	19 800	16 500
Sakförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	333	294
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	0	19
Återbäring och rabatter, Mkr	18	13
Totalkostnadsprocent f e r, %	103	98
Totalavkastning kapitalförvaltning, %	–3	–2
Antal kunder	82 600	78 500

Till Innehåll

BLEKINGE LÄNSFÖRSÄKRINGAR

VD:
Jan Otterheim

Styrelseordförande:
Anders Åkesson

2001 blev ekonomiskt sett ett dystert år. Orsaken är främst den kraftiga globala konjunkturnedgången med följande börsras. Terrorattacken den 11 september bäddade för kraftigt höjda återförsäkringspremier. Vidare fortsatte de senaste årens trista skadeutveckling med ökade kostnader.

Trots denna utveckling finns åtskilliga glädjeämnen. Bolagets tillväxt inom livförsäkrings- och bankområdet fortsatte oförtrutet. Vi har en stark tillväxt inom hela sakförsäkringsområdet med ökade marknadsandelar och, trots årets dåliga resultat, en god ekonomi som gör oss väl rustade för framtiden. Nu satsar vi på ett nytt kontor i Karlskrona, på att miljöcertifiera bolaget och på att utveckla våra kundhanteringsprocesser.

Jan Otterheim

NYCKELTAL	2001	2000
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, Mkr	–59	7
Balansomslutning, Mkr	556	602
Konsolideringsgrad, %	362	474
Antal anställda	56	48
Bank		
Inlåning, Mkr	161	93
Utlåning, Mkr	65	23
Förmedlad utlåning, Mkr	150	59
Antal kunder	3 600	2 300
Fonder		
Marknadsvärde, Mkr	24	29
Bruttoförsäljning, Mkr	5	13
Antal kunder	1 100	900
Livförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	105	88
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–131	–42
Totalt försäkringskapital, Mkr	1 503	1 459
Antal kunder	10 000	8 100
Sakförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	124	106
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–7	0
Totalkostnadsprocent f e r, %	111	119
Totalavkastning kapitalförvaltning, %	–7	5
Antal kunder	45 400	43 700

Till Innehåll

LÄNSFÖRSÄKRINGAR GÖINGE

VD:
Lars-Åke Hörlén

Styrelseordförande:
Lave Olsson

Resultatmässigt blev 2001 något bättre än 2000. Totalresultatet är positivt och fördelningen av bolagets placeringar har givit ett gott resultat. Även för 2001 har fastighetsplaceringarna givit det bästa resultatet, relativt sett. Försäljningen var framgångsrik, både inom sakförsäkrings- och sparområdet. Allt talar för att göingarna är nöjda med oss och de insatser som medarbetarna gör för sina ägare, försäkringstagarna.

Under 2001 ökade antalet brandskador och kostnaderna för dessa markant och bolaget kommer att genomföra ett skadeförebyggande arbete. Däremot kan vi glädjande nog konstatera att inbrottsskadorna minskat, både antals- och kostnadsmässigt. Totalt sett har dock skadekostnaderna brutto ökat med 25 procent i förhållande till 2000.

Lars-Åke Hörlén

NYCKELTAL	2001	2000
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, Mkr	5	3
Balansomslutning, Mkr	487	461
Konsolideringsgrad, %	340	365
Antal anställda	44	39
Bank		
Inlåning, Mkr	115	80
Utlåning, Mkr	16	8
Förmedlad utlåning, Mkr	80	48
Antal kunder	2 200	1 700
Fonder		
Marknadsvärde, Mkr	24	26
Bruttoförsäljning, Mkr	4	8
Antal kunder	1 000	900
Livförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	72	71
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–87	–43
Totalt försäkringskapital, Mkr	1 183	1 181
Antal kunder	7 900	6 500
Sakförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	117	105
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	1	0
Totalkostnadsprocent f e r, %	111	115
Totalavkastning kapitalförvaltning, %	4	4
Antal kunder	30 500	29 900

Till Innehåll

LÄNSFÖRSÄKRINGAR KRISTIANSTAD

VD:
Conny Famm

Styrelseordförande:
Göran Trobro

Försäljningen under 2001 var framgångsrik. Inom sakförsäkring ökade affärsvolymen med närmare 14 procent och expansionen inom sparområdet fortsatte. Banktjänsterna var särskilt efterfrågade – inlåningen ökade med 48 procent och antalet bankkunder ökade med 47 procent.

Ur resultatsynpunkt blev året betydligt sämre än föregående år. Anledningen var till övervägande del det extremt dåliga börsåret, som slog hårt mot bolagets aktieportfölj. Under 2002 kommer vi med kraft att fokusera på det personliga kundmötet och i alla kundmöten tydliggöra vad vårt lokala finansiella varuhus kan erbjuda.

Conny Famm

NYCKELTAL	2001	2000
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, Mkr	–19	5
Balansomslutning, Mkr	459	486
Konsolideringsgrad, %	351	362
Antal anställda	47	42
Bank		
Inlåning, Mkr	165	111
Utlåning, Mkr	47	25
Förmedlad utlåning, Mkr	154	86
Antal kunder	3 200	2 200
Fonder		
Marknadsvärde, Mkr	37	41
Bruttoförsäljning, Mkr	6	17
Antal kunder	1 000	900
Livförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	96	82
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–114	–54
Totalt försäkringskapital, Mkr	1 159	1 116
Antal kunder	8 400	6 600
Sakförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	115	112
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–2	8
Totalkostnadsprocent f e r, %	111	109
Totalavkastning kapitalförvaltning, %	–5	2
Antal kunder	34 900	33 400

Till Innehåll

LÄNSFÖRSÄKRINGAR SKÅNE

VD:
Jan Fock

Styrelseordförande:
Gunnar Kinch

År 2001 förstärktes bolagets marknadsdominans ytterligare genom stora försäljningsframgångar på såväl företags- som privatmarknaden. Bank- och fondverksamheterna ökade dock mest. Inom personförsäkring överträffades försäljningsbudgeten i fråga om löpande premier medan marknaden för engångsbetald försäkring avmattades dramatiskt. Till följd av ökade skadekostnader och börsutvecklingens effekt på kapitalavkastningen blev totalresultatet negativt. Konsolideringsgraden är alltjämt betryggande hög.

Under året startade dotterbolaget Länshem sin verksamhet, som med 13 bobutiker redan är Skånes största fastighetsförmedlingsföretag. 2002 kommer att präglas av fokusering på tjänstepensionsmarknaden samt på ökad kundomsorg och förbättrad tillgänglighet.

Jan Fock

NYCKELTAL	2001	2000
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt, Mkr	–142	–33
Balansomslutning, Mkr	2 246	2 350
Konsolideringsgrad, %	189	239
Antal anställda	369	317
Bank		
Inlåning, Mkr	589	413
Utlåning, Mkr	650	176
Förmedlad utlåning, Mkr	600	510
Antal kunder	17 700	14 600
Fonder		
Marknadsvärde, Mkr	230	240
Bruttoförsäljning, Mkr	62	60
Antal kunder	5 900	5 500
Livförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	785	824
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–1 413	–495
Totalt försäkringskapital, Mkr	13 278	12 841
Antal kunder	73 800	62 800
Sakförsäkring		
Premieinkomst, Mkr	742	634
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen, Mkr	–66	–9
Totalkostnadsprocent f e r, %	115	113
Totalavkastning kapitalförvaltning, %	0	3
Antal kunder	213 800	203 300

Till Innehåll

Samordning i starkt utvecklingscenter

De 24 länsförsäkringsbolagen samverkar genom det gemensamt ägda Länsförsäkringar AB med dotterbolag. Den grundläggande uppgiften är att leda och samordna det gemensamma strategiska arbetet och utvecklingsarbetet inom Länsförsäkringar och att ge service till länsförsäkringsbolagen.

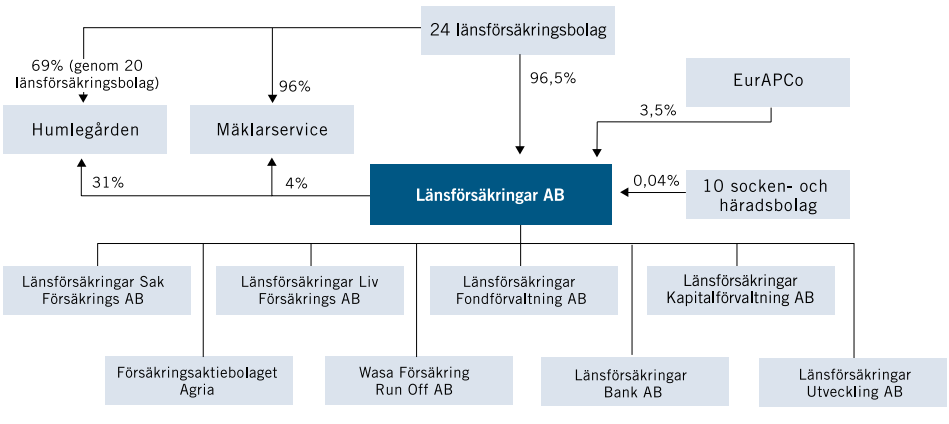
Det som en gång startade som ett samarbete för att förse länsförsäkringsbolagen med en gemensam återförsäkringslösning är idag utvecklat till en omfattande verksamhet för att tillvara de stordriftsfördelar som finns inom bank och försäkring. Fortfarande är återförsäkringen en viktig del i uppdraget. Genom att sprida riskerna för storskador mellan länsförsäkringsbolagen och Länsförsäkringar AB behålls en stor del av återförsäkringspremien inom gruppen. Men uppdraget har breddats och Länsförsäkringar AB är idag ett av Sveriges största utvecklingscenter med verksamhet inom liv-, olycksfalls-, trafik-, industri-, djur- och återförsäkring, bank- och fondverksamhet samt kapitalförvaltning. Härifrån samordnas också Länsförsäkringars omfattande IT-utveckling samt den verksamhetsutveckling som krävs för att utveckla de nya arbetssätt som ska stödjas av de nya systemen. Utöver service- och utvecklingsansvaret driver också Länsförsäkringar AB egen affär, bland annat ligger trafikförsäkringen i gemensam koncession. Utgångspunkten i Länsförsäkringars affärsmodell är dock att allt affärsansvar ska ligga lokalt när affären anses mogen för det. Under 2001 startades ett arbete med att se över förutsättningarna att föra ut trafikförsäkringsaffären på länsförsäkringsbolagen.

Ägarformer

Länsförsäkringar AB ägs till 96,5 procent av länsförsäkringsbolagen tillsammans med 10 socken- och häradsbolag och till 3,5 procent av den europeiska allianspartnern EurAPCo. Aktieinnehavet räknas in i länsförsäkringsbolagens konsolideringskapital och bolagen ställer samma marknadsmässiga krav på avkastning på dessa aktier som på noterade aktier och andra placeringstillgångar. Värdetillväxten ökade under 2001 med 7 procent och sedan 1997 har värdet ökat med 76 procent, inklusive övervärden 2001. Länsförsäkringsbolagens ägande av Länsförsäkringar AB, samt inbördes förpliktelser som ägare, hanteras inom ramen för ett ägarkonsortium, vilket regleras av ett konsortialavtal. Länsförsäkringsbolagen äger aktier i det gemensamma bolaget Länsförsäkringar AB. Det är en av grundbultarna i federationen. Samtidigt ställer länsförsäkringsbolagen samma krav på avkastningen som de gör på noterade aktier och andra placeringstillgångar. Aktien steg med 7 procent under 2001 och sedan 1997 har värdet ökat med 76 procent.

Svenska Brand och Allianz

Den 26 februari 2001 lämnade Länsförsäkringar ett offentligt erbjudande till aktie-

Till Innehåll

ägarna i det noterade bolaget Svenska Brand, ett erbjudande som accepterades av aktieägarna. Verksamheten som övertogs bestod av sakförsäkringsrörelse och en mindre livförsäkringsrörelse. Under året blev det också klart att Länsförsäkringar Sak förvärvar Allianz svenska försäkringsbestånd. Affären blev helt klar i februari 2002 och avsikten är att försäkringsbeståndet som avser svensk direktförsäkring ska föras ut till länsförsäkringsbolagen. Verksamheten har sålunda inte konsoliderats i Länsförsäkringar AB-koncernen under 2001.

Resultat

Länsförsäkringar AB-koncernens resultat före skatt uppgick till –395 (402) Mkr. Det negativa resultatet beror framför allt på de finansiella marknadernas utveckling. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat uppgick sammanlagt till –23 (148) Mkr. Den största verksamhetsgrenen trafikförsäkring redovisar en förlust på –8 (110) Mkr. Den totala kapitalavkastningen uppgick under 2001 till 347 (936) Mkr. Till försäkringsrörelsen överfördes 757 (715) Mkr.

Resultatet i bankkoncernen blev 1 (67) Mkr. Resultatförsämringen kommer dels av engångsintäkter under år 2000, dels av högre kostnader för bland annat systemdrift och systemförvaltning. Fondförvaltningsrörelsen förbättrades till 54 (–10) Mkr, bland annat som en följd av lägre drifts-, förvaltnings- och provisionskostnader. Länsförsäkringar Liv konsolideras inte eftersom bolaget drivs enligt ömsesidiga principer.

Konsolidering

Konsolideringskapitalet i Länsförsäkringar AB-koncernen minskade under 2001 med 33 Mkr till 6 239 Mkr. Konsolideringsgraden uppgick vid utgången av 2001 till 191 (232) procent.

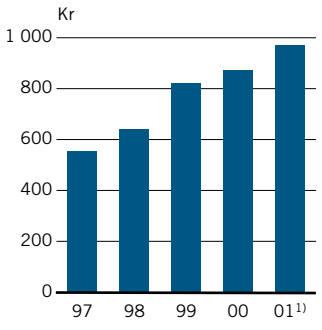
Nyckeltal

(Länsförsäkringar AB-koncernen exklusive livförsäkringsverksamhet.)

Mkr	2001	2000
Premieintäkt f e r	3 039	2 624
Kapitalavkastning överförd till försäkringsrörelsen	757	715
Försäkringsersättningar f e r	–3 032	–2 566
Driftskostnader	–816	–729
Övriga intäkter/kostnader	29	104
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	-23	148
Kapitalavkastning brutto	347	936
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	**–395**	**402**

För resultaten i Länsförsäkringar ABs dotterbolag som driver traditionell liv- och fondförsäkring, bank- och fondverksamhet; se sid 88.

Länsförsäkringar AB – aktiens substansvärde

1) Inklusive övervärden i kapitalförvaltningsbolaget. (878 kr utan övervärden.)

Styrelse Länsförsäkringar AB

Hans Jonsson

Gunnar Kinch

Jan Fager

John Helgesson

Anna-Greta Lundh

Åke Modig

Anders Nilsson

Tommy Persson

Frans-Henrik Schartau

Hans Jonsson, född 1949
Direktör, styrelsens ordförande
Övriga styrelseuppdrag: Ordförande Länsförsäkringar Skaraborg

Gunnar Kinch, född 1936
Ordförande Länsförsäkringsbolagens Förening
Lantmästare, Belteberga Lantbruks AB
Styrelsens vice ordförande
Övriga styrelseuppdrag: Ordförande Länsförsäkringar Skåne, ledamot Länsförsäkringar Miljö AB

Jan Fager, född 1940
VD Länsförsäkringar Älvsborg
Övriga styrelseuppdrag: NyföretagarCentrum Tvåstad

John Helgesson, född 1945
VD Stena Fastigheter AB
Övriga styrelseuppdrag: Stena Fastigheter AB, Örgryte Bostads AB, Länsförsäkringar Skåne, Wasa Stiftelse, Sveriges Fastighetsägareförbund

Anna-Greta Lundh, född 1955
VD Länsförsäkringar Södermanland
Övriga styrelseuppdrag: Strandfastigheter AB

Åke Modig, född 1945
Vice VD Arla Foods Amba
Övriga styrelseuppdrag: Spendrups bryggeri AB

Anders Nilsson, född 1945
VD Sveriges Fastighetsägare Umeå Service AB
Övriga styrelseuppdrag: Ordförande Länsförsäkringar Västerbotten

Tommy Persson, född 1948
VD och koncernchef Länsförsäkringar AB
Övriga styrelseuppdrag: Ordförande Försäkringsförbundet och FAO, ledamot Lindex AB, Gjensidige NOR Spareforsikring A/S, EurAPCo

Frans-Henrik Schartau, född 1938
Vice ordförande Länsförsäkringsbolagens Förening
Direktör, Stockholms Handelskammare
Övriga styrelseuppdrag: Ordförande Länsförsäkringar Bergslagen, ledamot Skyllbergs Bruk, Stockholmsmässan, Länsförsäkringar Bank.

Karin Starrin, född 1947
Landshövding i Hallands län
Övriga styrelseuppdrag: Ordförande Skogsvårdsstyrelsen Södra Götaland, Hallands Akademi. Ledamot Kungliga Operan

Koncernledning Länsförsäkringar AB

Tommy Persson
född 1948
VD och koncernchef
Anställd sedan 1996

Christer Baldhagen
född 1957
Informationsdirektör
Anställd sedan 1994

Hans Benndorf
född 1954
Vice VD
VD Länsförsäkringar Liv
Anställd sedan 2001

Till Innehåll

Karin Starrin

Anders Stigers

Maths O Sundqvist

Lars Brolin

Carl Johan Gezelius

Tomas Jönsson

Karl-Axel Karlsson

Sven-Erik Martinell

Anders Stigers, född 1947
VD Dalarnas Försäkringsbolag
Övriga styrelseuppdrag: Ledamot i Länsförsäkringar Fondförvaltnings styrelse

Maths O Sundqvist, född 1950
VD AB Skrindan
Övriga styrelseuppdrag: Hexagon, Wihlborgs, Fischer Partner Fondkommission, Wasa Stiftelse, Jämtlamell

Lars Brolin, född 1944
Styrelsens sekreterare
Chefjurist i Länsförsäkringar AB
Övriga styrelseuppdrag: Ledamot i styrelsen för Svenska Avdelningen av AIDA.

Carl Johan Gezelius, född 1948
FTF-klubben vid Länsförsäkringar AB
Övriga styrelseuppdrag: Ledamot i FTF, FPK samt i dotterbolag inom Länsförsäkringar AB

Tomas Jönsson, född 1951, suppleant
SACO-klubben vid Länsförsäkringar AB
Övriga styrelseuppdrag: Länsförsäkringar Sak Försäkrings AB, Länsförsäkringar Kapitalförvaltning, bank- och försäkringssektionen i Jusek

Karl-Axel Karlsson, född 1949
FTF-klubben vid Länsförsäkringar AB

Sven-Erik Martinell, född 1943
LFP
Distriktschef
Övriga styrelseuppdrag: Länsförsäkringar Bank, Länsförsäkringar Mäklarservice AB, Länsförsäkringar Utveckling AB

Styrelsen för Länsförsäkringar AB

Representanter för samtliga bolag inom Länsförsäkringar samlas varje år till stämma och väljer styrelse i det gemensamt ägda bolaget Länsförsäkringar AB, som i sin tur utser styrelser i dotterbolagen. Styrelsen ska enligt bolagsordningen bestå av lägst nio och högst tolv ledamöter, varav tre väljs av Wasa Stiftelse.

Sten Dunér
född 1951
Koncerncontroller
Anställd sedan 1982

Gunnel Edenius
född 1945
VD Länsförsäkringar Utveckling
Anställd sedan 2000

Bo Ennerberg
född 1948
Vice VD, Finansdirektör
Anställd sedan 1984

Sören Ericson
född 1944
VD Länsförsäkringar Bank
Anställd sedan 1990

Ann Sommer
född 1959
Vice VD
VD Länsförsäkringar Sak
Anställd sedan 1988

SAKFÖRSÄKRING (inkl Bank och Fondförvaltning), Mkr	Norrbotten	Västerbotten	Jämtland	Västernorrland	Gävleborg	Dalarna	Värmland	Uppsala	Bergslagen	Stockholm	Södermanland	Göteborg och Bohuslän	Skaraborg
RESULTAT (för egen räkning) 2001													
Premieintäkt	80	280	154	184	180	432	213	291	354	934	232	461	243
Kapitalavkastning i försäkringsrörelsen	5	10	7	20	7	26	10	12	15	36	19	15	8
Försäkringsersättningar	–63	–201	–139	–164	–155	–393	–183	–259	–351	–800	–205	–359	–223
Driftskostnader	–10	–73	–42	–48	–47	–105	–45	–70	–78	–251	–58	–117	–62
Övriga intäkter/kostnader										–19			
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat före återbäring och rabatter	**12**	**16**	**–20**	**–8**	**–15**	**–40**	**–5**	**–25**	**–60**	**–99**	**–13**	**0**	**–34**
Återbäring och rabatter		–12				–65	2	–2			3		
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	**12**	**4**	**–20**	**–8**	**–15**	**–105**	**–3**	**–27**	**–60**	**–99**	**–10**	**0**	**–34**
Total kapitalavkastning	1	–61	7	7	–272	–326	18	–33	–65	34	–7	–41	–27
Kapitalavkastning överförd till försäkringsrörelsen	–5	–10	–7	–20	–7	–26	–10	–12	–15	–36	–19	–15	–8
Fondrörelsens resultat													
Bankrörelsens resultat													
Övriga intäkter/kostnader	–6	–5	–3	–11	–9	–10	–1	–20	–15	–51	–6	–29	–5
Rörelseresultat	**2**	**–72**	**–23**	**–32**	**–303**	**–467**	**4**	**–92**	**–155**	**–154**	**–42**	**–84**	**–74**
BALANSRÄKNING 2001-12-31													
TILLGÅNGAR													
Placeringstillgångar													
Aktier och andelar	143	455	326	329	363	2 077	193	731	801	1 074	534	658	579
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	59	100	82	109	139	545	160	262	328	778	160	301	145
Övriga placeringstillgångar	89	642	150	86	113	119	256	83	209	3	68	183	65
Summa placeringstillgångar	**291**	**1 197**	**558**	**524**	**615**	**2 741**	**609**	**1 076**	**1 338**	**1 855**	**762**	**1 142**	**789**
Övriga tillgångar	98	165	158	188	122	361	239	194	206	472	128	569	187
Summa tillgångar	**389**	**1 362**	**716**	**712**	**737**	**3 102**	**848**	**1 270**	**1 544**	**2 327**	**889**	**1 711**	**976**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER													
Eget kapital	46	363	226	154	229	1 266	273	327	515	389	209	294	235
Obeskattade reserver	60	354	143	195		655		387	344	405	269	556	246
Övriga skulder	283	645	347	363	508	1 181	575	556	685	1 533	412	861	495
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	**389**	**1 362**	**716**	**712**	**737**	**3 102**	**848**	**1 270**	**1 544**	**2 327**	**889**	**1 711**	**976**
Varav värde på aktier i Länsförsäkringar AB	**101**	**191**	**147**	**185**	**216**	**389**	**131**	**282**	**309**	**543**	**216**	**355**	**264**
Varav uppskjuten skatt	**18**	**113**	**62**	**39**	**106**	**297**	**80**	**95**	**164**	**156**	**65**	**103**	**75**
Konsolideringskapital	**124**	**830**	**447**	**417**	**382**	**2 219**	**353**	**805**	**1 027**	**950**	**571**	**953**	**557**
Konsolideringsgrad, %	**150**	**286**	**280**	**214**	**203**	**481**	**163**	**266**	**269**	**92**	**228**	**194**	**221**
Ägarandel i Länsförsäkringar AB	**1,7**	**3,4**	**2,4**	**3,0**	**3,5**	**6,4**	**2,1**	**4,6**	**5,1**	**8,9**	**3,5**	**5,8**	**4,3**
Antal anställda	**62**	**126**	**75**	**92**	**94**	**154**	**86**	**136**	**188**	**475**	**103**	**230**	**102**

Länsförsäkringar är varken i juridisk eller praktisk mening en koncern, utan en samverkan mellan 24 självständiga länsförsäkringsbolag som tillsammans äger Länsförsäkringar AB.

Till Innehåll

Östgöta	Älvsborg	Gotland	Jönköping	Halland	Kronoberg	Kalmar	Blekinge	Göinge	Kristianstad	Skåne	**Länsförsäkringar AB-koncernen***	**Totalt Länsförsäkringar**
481	481	71	363	230	167	262	108	89	87	613	3 039	10 029
19	17	3	26	9	6	9	5	11	7	25	757	1 084
–412	–384	–58	–311	–192	–143	–219	–93	–75	–76	–563	–3 032	–9 053
–118	–121	–18	–70	–53	–39	–52	–27	–24	–20	–141	–816	–2 505
		2	1		–6						29	6
–30	**–7**	**–1**	**9**	**–6**	**–15**	**0**	**–7**	**1**	**–2**	**–66**	**–23**	**–439**
–43	3					–18		1		7		–124
–73	**–4**	**–1**	**9**	**–6**	**–15**	**–18**	**–7**	**2**	**–2**	**–59**	**–23**	**–563**
–25	–106	–14	–67	–68	–14	–42	–40	15	–5	–1	379	–1 250
–19	–17	–3	–26	–9	–6	–9	–5	–11	–7	–25	–757	–1 084
											54	54
											1	1
–22	–16		–18	–19	–6	–12	–7	–1	–5	–57	–49	–383
–139	**–143**	**–17**	**–102**	**–102**	**–41**	**–81**	**–59**	**5**	**–19**	**–142**	**–395**	**–3 224**
1 602	1 174	249	646	751	260	597	327	203	228	1 214	4 884	14 588
469	388	59	155	149	89	203	169	115	120	371	9 492	14 620
442	140	73	260	184	93	283	14	92	43	291	2 271	6 252
2 513	**1 702**	**381**	**1 061**	**1 084**	**442**	**1 083**	**510**	**410**	**391**	**1 876**	**16 647**	**35 461**
271	428	85	302	129	109	177	46	77	68	370	24 288	29 320
2 784	**2 130**	**466**	**1 363**	**1 213**	**551**	**1 260**	**556**	**487**	**459**	**2 246**	**40 936**	**64 780**
1 083	562	303	660	454	132	497	219	156	151	965	5 531	9 429
663	723			287	162	327	139	129	132			6 176
1 038	845	163	703	472	257	436	197	202	176	1 281	35 405	49 175
2 784	**2 130**	**466**	**1 363**	**1 213**	**551**	**1 260**	**556**	**487**	**459**	**2 246**	**40 936**	**64 780**
391	**349**	**51**	**285**	**204**	**136**	**201**	**82**	**101**	**109**	**572**		**5 810**
288	**103**	**54**	**179**	**140**	**30**	**65**	**54**	**32**	**33**	**104**	**381**	**2 836**
2 013	**1 389**	**357**	**827**	**881**	**336**	**890**	**412**	**317**	**317**	**1 236**	**6 239**	**18 712**
398	**276**	**489**	**222**	**372**	**196**	**323**	**362**	**340**	**351**	**189**	**191**	**176**
6,4	**6,3**	**0,8**	**5,2**	**3,3**	**2,2**	**3,3**	**1,3**	**1,7**	**1,8**	**9,4**		
246	**209**	**31**	**142**	**120**	**69**	**123**	**56**	**44**	**47**	**369**	**1 294**	**4 673**

För att uppnå korrekta värden för Länsförsäkringar totalt har mellanhavanden mellan Länsförsäkringar AB-koncernen och länsförsäkringsbolagen eliminerats. Värdet och värdeförändringar av Länsförsäkringar AB-aktier och förlagslån samt Länsförsäkringar AB-koncernens skulder till och fordringar på länsförsäkringsbolagen har eliminerats.

*Länsförsäkringar Liv Försäkrings AB-koncernen konsolideras ej eftersom bolaget bedrivs enligt ömsesidiga principer.

Länsförsäkringar Liv Försäkrings AB (publ)

Mkr	2001	2000
Resultaträkning		
Premieinkomst, brutto	5 510	6 011
Premieinkomst, netto	5 404	5 919
Kapitalavkastning, netto	–4 457	60
Övriga tekniska intäkter	–	13
Försäkringsersättningar	–2 687	–2 591
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar	–8 954	–6 434
Driftskostnader	–999	–891
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	**–11 694**	**–3 925**
Icke-tekniskt resultat	–	–3
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	**–11 694**	**–3 928**
Skatt	–873	–825
ÅRETS RESULTAT	**–12 567**	**–4 753**
Balansräkning, 31 december		
TILLGÅNGAR		
Placeringstillgångar		
Byggnader och mark	4 840	5 306
Placeringar i koncernföretag och intresseföretag	8 728	7 743
Andra finansiella placeringstillgångar		
– aktier och andelar	42 251	46 933
– obligationer och andra räntebärande värdepapper	37 256	37 383
– övriga finansiella tillgångar	956	2 374
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	1	1
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar	354	351
Andra tillgångar	3 427	4 635
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2 525	2 348
SUMMA TILLGÅNGAR	**100 338**	**107 074**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		
Eget kapital	8	8
Återbäringsmedel	28 378	42 892
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)	69 629	60 214
Andra avsättningar och skulder	1 927	3 491
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	396	469
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	**100 338**	**107 074**

Länsförsäkringar Fondliv Försäkrings AB (publ)

Mkr	2001	2000
Resultaträkning		
Premieinkomst, brutto	3 459	3 448
Premieinkomst, netto	3 453	3 442
Kapitalavkastning, netto	273	170
Övriga tekniska intäkter	107	113
Försäkringsersättningar	–490	–464
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar	–192	–1 141
Driftskostnader	–417	–422
Värdeminskning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken	–2 659	–1 656
Skattekostnadsavgifter överförda till icke-teknisk redovisning	–168	–142
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	**94**	**–100**
Icke-tekniskt resultat	–65	–38
Skattekostnadsavgifter överförda från teknisk redovisning	168	142
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	**9**	**4**
Bokslutsdispositioner	1	1
Skatt	–169	–149
ÅRETS RESULTAT	**–160**	**–144**
Balansräkning, 31 december		
TILLGÅNGAR		
Placeringstillgångar	144	242
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagarna bär risken	17 081	16 888
Andra tillgångar	162	198
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 144	960
SUMMA TILLGÅNGAR	**18 531**	**18 288**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		
Eget kapital & obeskattade reserver	684	594
Avsättning för livförsäkringar för vilka livförsäkringstagarna bär risken	17 082	16 890
Andra avsättningar och skulder	765	802
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	–	2
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	**18 531**	**18 288**

Till Innehåll

Länsförsäkringar Bank AB (publ)

Mkr	2001	2000
Koncernresultaträkning		
Ränteintäkter	848	709
Räntekostnader	–424	–364
Räntenetto	**424**	**345**
Provisionsintäkter	71	68
Provisionskostnader	–23	–14
Nettoresultat av finansiella transaktioner	6	28
Övriga rörelseintäkter	58	24
SUMMA RÖRELSEINTÄKTER	**536**	**451**
Allmänna administrationskostnader	–543	–424
Avskrivningar	–38	–10
Summa kostnader före kreditförluster	**–581**	**–434**
Resultat före kreditförluster	**–45**	**17**
Kreditförluster, netto	25	–1
Bankrörelsens resultat	**–20**	**16**
Försäkringsrörelsens resultat	**22**	**51**
Skatt på årets resultat	**–**	**–11**
ÅRETS RESULTAT	**1**	**55**
Koncernbalansräkning, 31 december		
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	25	40
Belåningsbara statsskuldförbindelser	–	415
Utlåning till kreditinstitut	1 153	462
Utlåning till allmänheten	12 453	9 620
Aktier och andelar	1	1
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 415	1 400
Tillgångar i försäkringsrörelsen	36	35
Immateriella tillgångar	91	85
Materiella tillgångar	13	14
Övriga tillgångar	243	198
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	94	115
SUMMA TILLGÅNGAR	**15 523**	**12 386**
Skulder till kreditinstitut	217	1 165
In- och upplåning från allmänheten	13 293	9 207
Emitterade värdepapper	417	471
Skulder i försäkringsrörelsen	15	47
Övriga skulder	228	275
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	250	218
Uppskjuten skatt	18	26
Efterställda skulder	80	80
Eget kapital	1 006	896
SUMMA SKULDER, AVSÄTTNINGAR OCH EGET KAPITAL	**15 523**	**12 386**

Länsförsäkringar Fondförvaltning AB (publ)

Mkr	2001	2000
Resultaträkning		
Intäkter	314	319
Driftskostnader	–270	–338
Rörelseresultat	44	–19
Resultat från finansiella investeringar	1	0
Resultat efter finansiella poster	45	–19
Skatt på årets resultat	–13	5
Årets resultat	**32**	**–14**
Balansräkning, 31 december		
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar	18	25
Kortfristiga fordringar	75	46
Kassa och Bank	0	1
SUMMA TILLGÅNGAR	**93**	**72**
Eget kapital och skulder		
Eget kapital	27	14
Kortfristiga skulder	66	58
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	**93**	**72**

Ordlista

Absolute Returnfond
Absolute Return är en delmängd inom universumet av hedgefonder. En Absolute Returnfond har lägre korrelation till marknaden och normalt lägre nedsiderisk än genomsnittet av hedgefonder.

Affärsvolym, Bank
Summan av in- och utlåning.

Alternativa Investeringar
De tillgångsslag som inte vid var tid betraktas som traditionella. För närvarande består Alternativa Investeringar av Private Equity- och Absolute Returnfonder.

Direktavkastning
Netto av ränteintäkter, utdelning på aktier och andelar samt överskott (underskott) på egna fastigheter.

Direkt försäkring
Försäkringsavtal som utgör avtal direkt mellan försäkringsgivare och försäkringstagare. Försäkringsbolaget är här, till skillnad från vid mottagen återförsäkring, direkt ansvarigt gentemot försäkringstagaren.

Diskretionär förvaltning
Förvaltaren genomför transaktioner för kunds räkning i den utsträckning och med de begränsningar som fastställs i avtal och fullmakter.

Driftskostnader
Omfattar kostnader för marknadsföring, försäljning och administration.

För egen räkning
Den del av försäkringsaffären som ett försäkringsbolag själv står risken för och som inte återförsäkras hos andra bolag.

Försäkringskapital, Liv
Försäkringens värde såsom det presenteras för kund.

Försäkringsrörelsens resultat (Sak)
Premieintäkter minskat med drifts- och skadekostnader plus resultatet av avgiven återförsäkring och kapitalavkastning i försäkringsrörelsen.

Förvaltningskostnadsprocent
Bolagets totala driftskostnader för försäkringsrörelsen i relation till det genomsnittliga marknadsvärdet av bolagets tillgångar.

Hedgefond
Fond som via investeringar i traditionella marknader, söker positiv avkastning oberoende av marknadernas generella utveckling.

Kalkylränta (Sak)
Premie betalas i förskott medan drifts- och skadekostnader betalas i efterskott. De medel som inte har betalats ut placerar bolaget under tiden så det ger en avkastning. Den beräknade räntan, kalkylräntan, på dessa placeringar förs från kapitalförvaltningen till försäkringsrörelsen.

Kapitalavkastning
Nettot av följande intäkter och kostnader: ränteintäkter, räntekostnader, utdelning på aktier och andelar, överskott (underskott) på egna fastigheter, förändring av verkligt värde på fastigheter, aktier, räntebärande värdepapper och derivat, vinst (förlust) vid försäljning av placeringstillgångar samt kursvinster (kursförluster) på valutor.

Kapitaltäckningsgrad, Bank
Kapitalbasen i förhållande till riskvägt belopp. I kapitalbasen räknas eget kapital plus förlagslån minus goodwill. Riskvägt belopp definieras som summa tillgångar i balansräkningen och åtaganden utanför balansräkningen värderade enligt lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag. Kapitaltäckningsgraden ska enligt lagen uppgå till minst 8 procent.

Konsolideringskapital
Summan av eget kapital, uppskjuten skatteskuld i obeskattade reserver och övervärden (undervärden) i totala tillgångar, vartill i livförsäkringsbolag kommer återbäringsmedel.

Konsolideringsgrad (Sak)
Konsolideringskapital i förhållande till premieinkomst för egen räkning, uttryckt i procent.

Konsolideringsnivå (Liv)
Med konsolideringsnivå avses den kollektiva konsolideringsgraden. Konsolideringsnivån definieras som marknadsvärdet på bolagets tillgångar i förhållande till bolagets totala åtagande, det vill säga försäkringstekniska avsättningar och fördelad återbäring.

Kreditförluster
Befarade kreditförluster är skillnaden mellan kreditbeloppet och vad som beräknas betalas in, med hänsyn tagen till kredittagarens betalningsförmåga och värdet på säkerheten. Konstaterade kreditförluster är fastställda, till exempel i en konkurs eller ett ackord.

Nettoplacering
Skillnaden mellan köpe- och försäljningssummor för tillgångar under räkenskapsåret.

Placeringstillgångar
Kortfristiga eller långfristiga tillgångar, som har karaktär av kapitalplacering. Hit räknas i försäkringsföretag fastigheter och värdepapper.

Premieinkomst
Premier som har betalats in under året. Premieinkomst är ett vanligt mått på försäkringsrörelsens volym.

Premieintäkt
Den del av premieinkomsten som avser räkenskapsåret.

Private Equity-fond
Fond som köper, utvecklar och säljer onoterade bolag. Huvuddelen av investeringarna görs i mogna, lönsamma bolag.

Räntebärande (värdepapper)
Ett lån emitterat i marknaden av en låntagare (till exempel staten). Långsiktiga lån kallas vanligen för obligationer medan en vanlig benämning för de kortsiktiga är växlar.

Räntemarginal, Bank
Skillnaden mellan medelräntan på samtliga tillgångar och medelräntan på samtliga skador.

Rörelseresultat
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt.

Skadekostnad (försäkringsersättningar)
Den på räkenskapsåret belöpande kostnaden för inträffade skador vare sig dessa är anmälda till bolaget eller inte. I kostnaden ingår även avvecklingsresultatet samt avsättning för oreglerade skador.

Skadekostnadsprocent
Förhållandet mellan räkenskapsårets skadekostnad och premieintäkt, uttryckt i procent.

Taktisk allokering
Valet av fördelningen mellan olika tillgångsslag i en portfölj, exempelvis vilken andel aktier och räntebärande placeringar man vill ha. Omfördelning görs beroende på marknadstron.

Tillgångsfördelning
Valet av fördelningen mellan olika tillgångsslag i en portfölj, exempelvis vilken andel aktier, räntebärande placeringar och fastigheter man vill ha.

Totalavkastning
Summan av direktavkastning, realiserade vinster och förluster samt orealiserade värdeförändringar i förhållande till genomsnittligt värde på placeringstillgångar definierade och klassificerade enligt uppställning i kapitalavkastningstabellen.

Totalkostnadsprocent
Summan av driftskostnaderna och skadekostnaderna. I förhållande till premieintäkterna, uttryckt i procent.

Återförsäkring
Om ett försäkringsbolag inte kan, eller vill, bära hela ansvaret mot försäkringstagarna, återförsäkrar bolaget delvis de tecknade försäkringarna hos andra bolag. Härvid talas om avgiven återförsäkring hos det förstnämnda och mottagen återförsäkring hos de sistnämnda bolagen.

Övervärden
Positiv skillnad mellan en tillgångs marknadsvärde och dess bokförda värde enligt balansräkningens tillgångssida.

Till Innehåll

Adresser

Länsförsäkringsbolag

Blekinge Länsförsäkringsbolag
Box 24
374 21 Karlshamn
Besök: Kyrkogatan 21
Tfn: 0454-30 23 00
Fax: 0454-105 60
E-post: info@blekinge.lansforsakringar.se

Dalarnas Försäkringsbolag
Box 3
791 21 Falun
Besök: Slaggatan 9
Tfn: 023-930 00
Fax: 023-284 87
E-post: info@dalarnas.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Älvsborg
Box 1107
462 28 Vänersborg
Besök: Vallgatan 21
Tfn: 0521-27 30 00
Fax: 0521-27 32 27
E-post: info@alvsborg.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Gävleborg
Box 206
801 03 Gävle
Besök: Slottstorget 3
Tfn: 026-14 75 00
Fax: 026-14 75 19
E-post: info@gavleborg.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Göinge
Box 54
281 21 Hässleholm
Besök: Andra Avenyen 14
Tfn: 0451-489 00
Fax: 0451-156 93
E-post: info@goinge.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän
Lilla Bommen 8
404 84 Göteborg
Tfn: 031-63 80 00
Fax: 031-63 80 05
E-post: info@gbg.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Halland
Box 518
301 80 Halmstad
Besök: Strandgatan 10
Tfn: 035-15 10 00
Fax: 035-10 36 10
E-post: info@halland.lansforsakringar.se

Jämtlands Länsförsäkringsbolag
Box 367
831 25 Östersund
Besök: Kyrkgatan 47
Tfn: 063-19 33 00
Fax: 063-10 24 70
E-post: info@jamtland.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Jönköping
Box 623
551 18 Jönköping
Besök: Barnarpsgatan 22
Tfn: 036-19 90 00
Fax: 036-19 92 40
E-post: info@jonkoping.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Kalmar län
Box 748
391 27 Kalmar
Besök: Smålandsgatan 1
Tfn: 020-66 11 00
Fax: 0480-286 50
E-post: info@kalmar.lansforsakringar.se

Länsförsäkring Kronoberg
Box 1503
351 15 Växjö
Besök: Sandgärdsgatan 5
Tfn: 0470-72 00 00
Fax: 0470-72 00 01
E-post: info@kronoberg.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Norrbotten
Box 937
971 28 Luleå
Besök: Kungsgatan 13
Tfn: 0920-24 25 00
Fax: 0920 - 22 01 66
E-post: info@norrbotten.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Skaraborg
Box 600
541 29 Skövde
Besök: Rådhusgatan 8
Tfn: 0500-77 70 00
Fax: 0500-77 70 30
E-post: info@skaraborg.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Stockholm
173 82 Stockholm
Besök: Hemvärnsgatan 9, Solna
Tfn: 08-562 830 00
Fax: 08-562 833 36
E-post: info@sth.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Södermanland
Box 147
611 24 Nyköping
Besök: V Storgatan 4
Tfn: 0155-48 40 00
Fax: 0155-48 41 03
E-post: info@sodermanland.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Uppsala
Box 2147
750 02 Uppsala
Besök: Svartbäcksgatan 44
Tfn: 018-16 05 00
Fax: 018-16 05 80
E-post: info@uppsala.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Värmland
Box 367
651 09 Karlstad
Besök: Köpmannagatan 2 A
Tfn 054-775 15 00
Fax: 054-775 16 50
E-post: info@varmland.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Kristianstad
Box 133
291 22 Kristianstad
Besök: V Storgatan 49
Tfn: 044-19 62 00
Fax: 044-12 06 35
E-post: info@krstad.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Västerbotten
Box 153
901 04 Umeå
Besök: Nygatan 19
Tfn: 090-10 90 00
Fax: 090-10 92 29
E-post:
info@vasterbotten.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Västernorrland
Box 164
871 24 Härnösand
Besök: Stora Torget 3
Tfn: 0611-253 00
Fax: 0611-22518
E-post:
info@vasternorrland.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Bergslagen
Box 1046
721 26 Västerås
Besök: Stora Gatan 41
Tfn: 021-19 01 00
Fax: 021-19 01 37
E-post: info@bergslagen.lansforsakringar.se

Östgöta Brandstodsbolag
Box 400
581 04 Linköping
Besök: Platensgatan 11
Tfn: 013-29 00 00
Fax: 013-29 06 25
E-post: info@ostgota.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Gotland
Box 1224
621 23 Visby
Besök: Österväg 17
Tfn: 0498-28 18 50
Fax: 0498-24 76 48
E-post: info@gotland.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Skåne
Box 742
251 07 Helsingborg
Besök: Södergatan 15
Tfn: 042-24 90 00
Fax: 042-24 94 70
E-post: info@skane.lansforsakringar.se

Gemensamma bolag

Länsförsäkringar AB
106 50 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 11-13
Tfn: 08-588 400 00
Fax: 08-670 48 23

Länsförsäkringar Liv
173 81 Stockholm
Besök: Hemvärnsgatan 9, Solna
Tfn: 08-588 400 00
Fax: 08-670 48 08
E-post: info@lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Fondliv
173 81 Stockholm
Besök: Hemvärnsgatan 9, Solna
Tfn: 08-588 400 00
Fax: 08-670 48 08
E-post: info@lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Fonder
173 81 Stockholm
Besök: Kungsgatan 15
Tfn: 08-588 400 00
Fax: 08-21 74 77
E-post: info@lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Bank
106 50 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 11-13
Tfn: 08-588 416 00
Fax: 08-670 48 37
E-post: info@lansforsakringar.se

Agria
Box 70306
107 23 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 11-13
Tfn: 020-88 88 88
Fax: 08-690 81 80
E-post: info@agria.se

Humlegården Fastigheter
Box 5182
102 44 Stockholm
Besök: Birger Jarlsgatan 25
Tfn: 08-506 220 50
Fax: 08-506 220 99
E-post: info@humlegarden-fastigheter.se

Representationskontor

Länsförsäkringar AB
Square de Meeûs 29
B-1000 Brussels
Telefon +32 2 547 5822
E-post: info@lansforsakringar.se

Definitioner

Länsförsäkringsbolag
24 lokala, självständiga och kundägda försäkringsbolag. Bedriver försäkringsverksamhet inom visst geografiskt område. Svarar för praktiskt taget all kundkontakt inom samtliga verksamhetsområden i gruppen.

Länsförsäkringsbolagens förening
Länsförsäkringsbolagens förening är en ideell förening. Medlemmar är de 24 länsförsäkringsbolagen samt tio socken-/häradsbolag. Ändamålet är att tillvarata medlemmarnas intressen och främja den lokala försäkringsidén. Föreningen svarar för gruppens gemensamma strategiska utveckling och marknadsmål.

Länsförsäkringar
De 24 länsförsäkringsbolagen och Länsförsäkringar AB i samverkan.

Länsförsäkringar AB
Moderbolag i en finansiell koncern som huvudsakligen ägs av de 24 länsförsäkringsbolagen (96,5 procent) och EurAPCo (3,5 procent). Koncernen ger service till länsförsäkringsbolagen inom följande ansvarsområden: Sakförsäkring samt - genom dotterbolag - livförsäkring, bank, fond, kapitalförvaltning och djurförsäkring. Koncernen ansvarar också för gruppens utvecklingsverksamhet.

Länsförsäkringar Sak
Bedriver Länsförsäkringar AB-koncernens sakförsäkringsrörelse.

Länsförsäkringar Liv (Länsförsäkringars livförsäkringsbolag)
Bedriver traditionell livförsäkringsrörelse och genom dotterbolaget Länsförsäkringar AB Fondliv livförsäkringsrörelse med fondanknytning. Verksamheten bedrivs enligt ömsesidiga principer, varför resultatet i sin helhet tillfaller kunderna.

Länsförsäkringar Fonder (Länsförsäkringars fondbolag)
Bedriver fondförvaltning.

Länsförsäkringar Kapitalförvaltning
Bedriver kapitalförvaltning åt såväl bolag inom Länsförsäkringar som externa institutionella kunder. I mars 2002 ingicks avtal med ABN AMRO om förvaltning av Länsförsäkringars placeringstillgångar.

Länsförsäkringar Bank
Bedriver bankrörelse med inriktning mot privatpersoner och lantbruk.

Agria
Försäkringsgivare för djur- och grödaförsäkring.

Humlegården
Handelsbolag som ägs av 22 länsförsäkringsbolag och Länsförsäkringar AB. Äger och förvaltar fastigheter främst inom Stockholm.

EurAPCo
Europeisk försäkringsallians där Länsförsäkringar ingår som en av sju partners. Samarbetet inom EurAPCo syftar till att skapa förutsättningar för erfarenhetsutbyte på det internationella planet. De olika partnerbolagen agerar helt självständigt och suveränt på sina nationella marknader. EurAPCo äger cirka 3,5 procent av aktierna i Länsförsäkringar. Länsförsäkringar AB.

Beställning av verksamhetsberättelser
Fler exemplar av denna verksamhetsberättelse beställs från
Kommunikation & Marknadsutveckling i Länsförsäkringar AB, tel 08-588 415 38, fax 08-588 433 65
eller på www.lansforsakringar.se

Verksamhetsberättelser från länsförsäkringsbolagen, Länsförsäkringar Liv och Länsförsäkringar Bank, kan beställas via de adresser som finns på sid 91.

Produktion: n3prenör
Länsförsäkringar AB, Kommunikation och Marknadsutveckling
Foto: Mats Lundqvist, Max Plunger s. 67
Tryck: ATT Grafiska